

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
PIRMININKO PAVADUOTOJO ANDRIAUS PUKSO BEI
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIAUS**

**IŠVADA
DĖL ARTŪRO ZUOKO IR LIETUVOS LAISVĖS SĄJUNGOS (LIBERALŲ)
POLITINĖS KAMPANIJOS BEI POLITINĖS PARTIJOS VEIKLOS
FINANSAVIMO JURIDINIŲ ASMENŲ LĖŠOMIS**

2022 m. liepos 25 d. Nr. 3-31(1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) 2020 m. kovo 10 d. posėdyje nuspręsta pradėti tyrimą pagal portale lrt.lt paskelbtą publikaciją „Vieno iš „Trijų muškietininkų“ Zuoko viešojo įstaiga – slapta rinkimų kasa“¹ (toliau – LRT publikacija) (reg. Nr. 1-421(7.9) dėl galimai neteisėto Artūro Zuoko ir jo vadovaujamos Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) (toliau – LLS (liberalai) politinės kampanijos ir politinės partijos veiklos finansavimo 2017–2019 metais.

2. Politinių kampanijų finansavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymas (toliau – Kampanijų finansavimo įstatymas), politinių partijų – Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymas (toliau – Partijų įstatymas).

3. Kampanijų finansavimo įstatymo 7 straipsnio:

3.1. 1 dalyje nurodyti politinių partijų politinių kampanijų finansavimo šaltiniai:

1) *politinės partijos lėšų, gautų iš politinės partijos finansavimo šaltinių ir skirtų politinės partijos, kandidatų ir kandidatų sąrašų politinėms kampanijoms finansuoti;*

2) *politinės kampanijos laikotarpiu politinės partijos gaunamų pagal šį įstatymą turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukų politinei kampanijai;*

3) *politinės kampanijos laikotarpiu politinės partijos iš Lietuvos Respublikoje registruotų bankų arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruoto banko padalinio, veikiančio Lietuvos Respublikoje, gaunamų paskolų;*

4) *palūkanų už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas.*

3.2. 3 dalyje nurodyta, kad *finansuoti politinių partijų politines kampanijas kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis draudžiama.*

4. Kampanijų finansavimo įstatymo 8 straipsnio:

¹ <https://www.lrt.lt/naujienos/lrt-tyrimai/5/1148181/vieno-is-triju-muskietininku-zuoko-viesoji-istaiga-slapta-rinkimu-kasa>

4.1. 1 dalyje nurodyti kitų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių politinių kampanijų finansavimo šaltiniai:

- 1) *pagal šį įstatymą turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukų ir politinių partijų aukų kandidatams ir kandidatų sąrašams, referendumo iniciatoriams arba referendumo oponentams;*
- 2) *nuosavų (asmeninių) lėšų;*
- 3) *palūkanų už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas.*

4.2. 3 dalyje nurodyta, kad *finansuoti kitų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių politines kampanijas kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis draudžiama.*

5. Partijų įstatymo 19 straipsnio:

5.1. 1 dalyje nurodyti politinių partijų finansavimo šaltiniai:

- 1) *politinės partijos nario mokesčiai;*
- 2) *valstybės biudžeto asignavimai;*
- 3) *lėšos, politinės partijos gautos iš šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytos kitos jos veiklos;*
- 4) *Lietuvos Respublikoje registruotų bankų arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruotų bankų padalinių, veikiančių Lietuvos Respublikoje, paskolos politinei partijai;*
- 5) *palūkanos už banko sąskaitoje esančias lėšas;*
- 6) *nuolatinio Lietuvos gyventojo savanoriškai skiriama vieno procento dydžio sumokėto metinio pajamų mokesčio dalis;*
- 7) *politinės kampanijos laikotarpiu politinės partijos gaunamos turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukos šios politinės partijos politinei kampanijai finansuoti.*

5.2. 9 dalyje nurodyta, kad *finansuoti politines partijas kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis draudžiama.*

6. Kampanijų finansavimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje aukos apibrėžiamos kaip *aukos gavėjams neatlygintinai perduoti pinigai, kilnojamieji ar nekilnojamieji daiktai, informacija, turtinės teisės, intelektinės veiklos rezultatai, taip pat kitos turtinės ir neturtinės vertybės, neatlygintinai atlikti veiksmai ir savanoriški darbai, veiksmų rezultatai, skirti savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinei kampanijai finansuoti.* Kadangi pagal Partijų įstatymą politinės partijos ne politinės kampanijos laikotarpiu negali būti finansuojamos aukomis, šiame įstatyme nepateikiama aukų sąvoka politinių partijų finansavimo kontekste (išskyrus dalyvavimą politinėje kampanijoje). Vykdamas politinę kampaniją, politinės kampanijos dalyviams kaip nepiniginės aukos gali būti neatlygintinai suteiktos paslaugos, atlikti darbai, perduotos turtinės ir neturtinės vertybės, intelektinės veiklos rezultatai ir pan. Tokiu būdu politinės kampanijos dalyvis nepatiria tiesioginių išlaidų, kurias patirtų įsigydamas atitinkamas vertybes, paslaugas, ir negauna lėšų į politinės kampanijos sąskaitą iš nepiniginės aukos teikėjo, tačiau gauna politinei kampanijai vykdyti reikalingas paslaugas ar

vertybes, kurios gali būti įkainotos materialine verte. Nepiniginės aukos, kaip ir piniginės, taip pat turi būti traukiamos į apskaitą kaip politinės kampanijos pajamos. Analogiškai, politinė partija, gaudama neatlygintinas paslaugas, gauna paslaugas (naudą) nepatirdama tiesioginių išlaidų, kurias patirtų įsigydama atitinkamas paslaugas.

7. Sistemiskai aiškinant Kampanijų finansavimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalį, 7 straipsnio 1 ir 3 dalis, 8 straipsnio 1 ir 3 dalis, Partijų įstatymo 19 straipsnio 1 ir 9 dalis, neteisėtu (iš neleistinių finansavimo šaltinių) laikytinas politinės partijos ar kandidato finansavimas juridinių asmenų aukomis (pinigais ar neatlygintinai suteiktomis paslaugomis) tiek politinių kampanijų laikotarpiu, tiek tarp politinių kampanijų, taip pat politinių partijų finansavimas fizinių asmenų aukomis (pinigais ar neatlygintinai suteiktomis paslaugomis) – tarp politinių kampanijų.

8. 2017–2019 metais vykusios politinės kampanijos, kuriose dalyvavo LLS (liberalai) ir A. Zuokas:

8.1. 2019 m. kovo 3 d. savivaldybių tarybų rinkimai (politinės kampanijos pradžia – 2018 m. lapkričio 7 d.);

8.2. 2019 m. gegužės 26 d. rinkimai į Europos Parlamentą (politinės kampanijos pradžia – 2018 m. lapkričio 26 d.);

8.3. 2019 m. rugsėjo 8 d. nauji rinkimai į Lietuvos Respublikos Seimą vienmandatėse Žirmūnų Nr. 4, Gargždų Nr. 31 ir Žiemgalos Nr. 46 rinkimų apygardose (politinės kampanijos pradžia – 2019 m. balandžio 9 d.).

9. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos duomenimis²:

9.1. Liberalų ir centro sąjunga įregistruota 2003 m. birželio 26 d., susijungus Lietuvos centro sąjungai, Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungai, Lietuvos liberalų sąjungai. A. Zuokas partijos pirmininku buvo nuo 2003 m. birželio 26 d. iki 2009 m. rugpjūčio 24 d.;

9.2. A. Zuokas nuo 2012 m. sausio 13 d. iki 2014 m. rugsėjo 9 d. buvo Politinės partijos „Sąjunga Taip“ pirmininku;

9.3. 2014 m. rugsėjo 9 d. prie Liberalų ir centro sąjungos prijungta Politinė partija „Sąjunga Taip“ ir partija pavadinta Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai). A. Zuokas partijos pirmininku buvo nuo 2014 m. rugsėjo 9 d. iki 2020 m. rugpjūčio 7 d.;

9.4. 2020 m. rugpjūčio 7 d. pakeistas partijos pavadinimas į Partija „Laisvė ir teisingumas“. Partijos pirmininku tapo Remigijus Žemaitaitis.

10. 2020 m. kovo 13 d. raštu (reg. Nr. 2-239(7.9) buvo kreiptasi į viešosios įstaigos „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“ Žurnalistinių tyrimų skyrių prašant pateikti tyrimui reikšmės galinčią turėti informaciją. 2020 m. kovo 18 d. gauti VŠĮ „Azzara“ banko sąskaitų išrašų

² https://tm.lrv.lt/uploads/tm/documents/files/dokumentai/Politinės partijos/PP_sarasas_su_archyvu_2022-06-27.pdf

fragmentai, paramos sutartys, sąskaitos (reg. Nr. 1-524(7.9). Išnagrinėjus gautą medžiagą buvo parengti ir išsiųsti paklausimai.

11. 2020 m. balandžio 8 d. išsiųstas paklausimas (reg. Nr. 2-303(7.9) VŠĮ „Azzara“ prašant pateikti informaciją, kokias funkcijas ar paslaugas minėtai įstaigai 2017–2019 m. atliko ar teikė paklausime tiksliai įvardyti juridiniai ir fiziniai asmenys, kurių iš viso – 17. Be to, buvo prašoma pateikti 2017–2019 m. įstaigos turimus banko išrašus.

12. 2020 m. balandžio 23 d. gautas VŠĮ „Azzara“ direktorės Agnės Zuokienės atsakymas (reg. Nr. 1-758(7.9), kuriame pažymima, kad dokumentai bei paaiškinimai bus atsiųsti el. paštu. El. laišku A. Zuokienė atsiuntė:

12.1. du 2017–2019 metų VŠĮ „Azzara“ *Swedbank* ir *SEB* bankų sąskaitų išrašus;

12.2. sąskaitas faktūras, išrašytas: Lino Karpausko, M. M., S. T. R., PPM Consulting, UAB „Centrum“ viešbutis GRATA BY CENTRUM HOTELS“, UAB „Interneto partneris“, „HAPPY or NOT“, asociacijos „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“;

12.3. kitus dokumentus: paslaugų su konsultantu Robertu Filistovičiumi dėl lankstinuko maketavimo paslaugos 2017 m. liepos 10 d. sutartį Nr. 2017-07/10, suma – 1 176,47 Eur; paramos daiktais suteikimo viešajai įstaigai „Vilnius 2035“ 2019 m. sausio 7 d. sutartį Nr. 2019/P1, pagal kurią VŠĮ „Azzara“ paremia 50 vnt. džemperių su spauda, kurių nurodyta vertė – 1 263,85 Eur;

12.4. komentarus apie paklausime minėtus asmenis (žr. plačiau šios išvados 221 punkte).

13. Išnagrinėjus pateiktus atsakymus ir medžiagą, atkreiptas dėmesys į pavedimus, galimai susijusius su politinės kampanijos finansavimu ar LLS (liberalais), taip pat parengti ir išsiųsti paklausimai galimai susijusiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

14. 2020 m. balandžio 14 d. VRK el. paštu gauta (2020-04-16 reg. Nr. 1-718(1.16) **Baltijos tyrimų**³ atliktos Vilniaus gyventojų apklausos ataskaita, el. laiške nurodyta, kad šis tyrimas apmokėtas VŠĮ „Azzara“ lėšomis. Peržiūrėjus pateiktą Vilniaus gyventojų apklausos ataskaitą, nustatyta:

14.1. apklausa atlikta 2017 m. lapkričio–gruodžio mėnesiais;

14.2. joje dalyvavo 507 Vilniaus miesto gyventojai, kurių amžius – 18 metų ir daugiau, buvo išskirtos abi lytys ir 3 grupės pagal šeimos pajamas. Pateikiami apibendrinti atsakymai apie artėjančius savivaldybių tarybų ir merų rinkimus:

14.2.1. „Jūsų nuomone, ar Vilniuje reikalai juda teisinga ar neteisinga kryptimi?“. Atsakymai pateikti apibendrinus pagal lytį, amžių (3 grupės), pagal politinę partiją (5 grupės) bei atskyrus, kuri apklaustųjų dalis nenusprendė ar nebalsuos.

³ Baltijos tyrimai, Lietuvos ir Didžiosios Britanijos BĮ, UAB.

14.2.2. „Už kurią partiją, politinį judėjimą ar nepartinių sąrašą jūs balsuotumėte, jei kitą sekmadienį vyktų Vilniaus savivaldybės tarybos rinkimai?“. Rezultatai pateikti pagal partijas, respondentų lytį bei amžiaus grupes.

14.2.3. „Kaip jūs vertinate šių miestų merų darbą?“. Atsakymuose pateikti 3 variantai dėl: „Vilniaus mero R. Šimašiaus“, „Kauno mero V. Matijošaičio“ ir „Klaipėdos mero B. Grubliausko“⁴. Rezultatai apie kiekvieno mero darbą suskirstyti į 5 grupes: „labai gerai“, „greičiausiai gerai“, „greičiausiai blogai“, „labai blogai“, „nežino/neatsakė“. To paties klausimo atsakymai atskirai išskirstyti ir pagal 4 partijų rėmėjų nuomones.

14.2.4. „Jeigu kitą savaitgalį vyktų Vilniaus mero rinkimai, už kurį kandidatą jūs balsuotumėte?“. Apibendrintuose atsakymuose, nurodant pirmą ir antrą pasirinkimą, pateikta 12 konkrečių asmenų pavardžių bei dar 2 variantai, žymintys „nežino/nenusprendė“, „nebalsuotų“. Šio klausimo rezultatai taip pat pateikti pagal 5 partijų šalininkų nuomones. Pateiktos 2 diagramos, žyminčios „A. Zuoko rinkėjų potencialų „nutekėjimą“ su procentinėmis reikšmėmis 7 galimiems variantams bei „A. Zuoko rinkėjų potencialų „pritekėjimą“ taip pat su procentinėmis reikšmėmis iš 5 galimų kandidatų.

14.2.5. „Jums perskaitysiu kelis apibūdinimus, o jūs pasakykite, kurie 3 iš išvardytų apibūdinimų geriausiai tinka Artūriui Zuokui? Nurodykite tris labiausiai tinkančius“. Visų respondentų apibendrintuose atsakymuose pateikta 11 apibūdinimų bei 2 variantai, žymintys „kita“, „nenurodė“. To paties klausimo rezultatai atskirai pateikti pagal 5 partijų šalininkų nuomones.

14.2.6. „Jeigu rinkimuose į Vilniaus tarybą dalyvautų Artūro Zuoko nepartinių vilniečių koalicija, ar jūs už ją balsuotumėte?“. Atsakymai suskirstyti apibendrinus visų respondentų pagal lytį, pagal amžiaus grupę bei 5 politinių partijų šalininkų nuomones. Kiekvienos grupės rezultatai paskirstyti į 5 atsakymo variantus, nuo „tikrai balsuočiau“ iki „nežino/neatsakė“.

14.2.7. „Kas jums labiausiai patinka Vilniaus mero R. Šimašiaus veikloje? Pasakykite 3 svarbiausius dalykus (atviras klausimas)“. Pateikti 33 atsakymų variantai.

14.2.8. „Kas jums labiausiai nepatinka Vilniaus mero R. Šimašiaus veikloje? Pasakykite 3 svarbiausius dalykus (atviras klausimas)“. Pateikti 28 atsakymų variantai.

14.3. Peržiūrėjus VŠĮ „Azzara“ banko sąskaitos išrašus, nustatyta, kad 2018 m. vasario 28 d. bendrai Lietuvos ir Didžiosios Britanijos įmonei uždarajai akcinei bendrovei „Baltijos tyrimai“ (toliau – UAB „Baltijos tyrimai“) VŠĮ „Azzara“ pervedė 3 751 Eur sumą pagal 2018 m. vasario 13 d. sąskaitą faktūrą BTL001389.

15. 2020 m. gegužės 18 d. išsiųstas raštas UAB „Baltijos tyrimai“ (reg. Nr. 2-456(7.9), nurodant turimą informaciją, kad VŠĮ „Azzara“ 2018 m. vasario 28 d. šiai įmonei pervedė 3 751 Eur sumą pagal 2018 m. vasario 13 d. sąskaitą faktūrą BTL001389, ir klausiant, kokia tema buvo vykdomi

⁴ red. V. Grubliauskas

tyrimai, kas juos užsakė, su kuo buvo derinami klausimai bei kam buvo siunčiami rezultatai. Taip pat prašoma pateikti klausimus, pateiktus tyrimo respondentams, bei gautus rezultatus. Klausta, ar 2017–2019 m. ši įmonė yra teikusi kitas paslaugas VŠĮ „Azzara“, asociacijai „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“, Lietuvos laisvės sąjungai (liberalams), A. Zuokui bei ar tais pačiais metais buvo vykdyta tyrimų apie Lietuvos laisvės sąjungą (liberalus) ir A. Zuoką kitų asmenų užsakymu ar apmokėjus kitiems asmenims, atsakymą prašyta detalizuoti.

15.1. Atsakymo laukta iki 2020 m. gegužės 29 d., bet atsakymas negautas. 2020 m. birželio 19 d. el. paštu paklausimas įmonei pakartotas, birželio 26 d. skambinta. 2020 m. liepos 10 d. UAB „Baltijos tyrimai“ išsiųstas pakartotinis prašymas (reg. Nr. 2-718(7.9) pateikti informaciją pirmiau minėtais klausimais. Pažymėtina, kad iki šiol jokio atsakymo nesulaukta.

16. 2021 m. liepos 5 d. raštu (reg. Nr. 2-565(7.9) kreiptasi į Artūrą Zuoką dėl tyrimo metu nagrinėtų epizodų. Rašte klausta dėl UAB „Baltijos tyrimai“ atliktos Vilniaus gyventojų apklausos. A. Zuokas nurodė (atsakymas registruotas 2021 m. liepos 13 d. reg. Nr. 1-1050(7.9), kad *„užsakovas nebuvo A. Zuokas“* ir *„Mano žiniomis gyventojų apklausa nebuvo atlikta 2017 m. kaip Jūs minite savo rašte, o jei Jūs turite omenyje šią datą, tuomet Jūsų klausimas man nėra aiškus. Mano žiniomis 2019 m. tuometinė Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) buvo užsakiusi apklausą, kuri buvo apmokėta ir teisės aktų nustatyta tvarka apskaityta UAB „Baltijos tyrimai“ išrašius 2019-01-17 sąskaitą. Tai buvo viešas dokumentas, kurį galėjo naudoti partijos nariai“*.

17. Patikrinus LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos ataskaitą ir pajamas bei išlaidas pagrindžiančius dokumentus, nustatyta, kad UAB „Baltijos tyrimai“ iš politinės kampanijos sąskaitos buvo sumokėta 2 615 Eur suma (pagal 2019 m. sausio 17 d. sąskaitą faktūrą BTL001470 – 1 815 Eur sumokėta 2019 m. vasario 15 d. ir pagal 2019 m. kovo 4 d. sąskaitą faktūrą BTL001479 – 800 Eur sumokėta 2019 m. kovo 6 d.).

18. 2021 m. rugpjūčio 11 d. el. paštu buvo kreiptasi į LLS (liberalų) politinės kampanijos išdininką dėl mokėjimų UAB „Baltijos tyrimai“ iš partijos (ne politinės kampanijos) sąskaitų 2017–2019 m. ir paprašyta atsiųsti banko pavedimų kopijas ir sąskaitas, pagal kurias buvo mokėta.

18.1. 2021 m. rugpjūčio 12 d. gauta informacija, kad UAB „Baltijos tyrimai“ iš partijos sąskaitos buvo sumokėta 3 071,97 Eur suma (pagal 2019 m. balandžio 11 d. sąskaitą faktūrą BTL001489 – 1 982,97 Eur sumokėta 2019 m. balandžio 15 d. ir 2019 m. balandžio 17 d. pagal sąskaitą faktūrą BTL001490 – 1 089 Eur sumokėta 2019 m. lapkričio 28 d.).

18.2. 2021 m. spalio 15 d. paklausta papildomai, *„Kada buvo atliktas tyrimas, kokį mėnesį. Kas buvo tyrimo objektas“*, ir paprašyta pateikti šio tyrimo apklausos rezultatus.

18.3. Atsakymas nebuvo gautas. Tuomet papildomai telefonu buvo susisiekiama ir pasiteirauta dėl šios informacijos pateikimo. Politinės kampanijos išdininkas pasakė, kad neturi šios informacijos ir persiųs klausimus ir prašymą R. Filistovičiui ir A. Zuokui.

18.4. 2021 m. lapkričio 11 d. atsakingojo sekretoriaus R. Filistovičiaus pasiteirauta dėl UAB „Baltijos tyrimai“ 2019 m. atliktų tyrimų ir jų apmokėjimo.

18.5. 2021 m. lapkričio 12 d. gautas atsakymas, kad *„pačio tyrimo nepavyko rasti, partijai užsakant tyrimus, aktualu būdavo gyventojų nuotaikos, už ką balsuotų jei vyktų rinkimai. Pagal minėtas sąskaitas, čia buvo vienas tyrimas.“*

19. Pagal VŠĮ „Azzara“ banko sąskaitos išrašą nustatyta, kad apmokant už UAB „Baltijos tyrimai“ atliktą apklausą buvo panaudota iš UAB „Inaksas“ gauta parama (2018 m. vasario 15 d. VŠĮ „Azzara“ sąskaitos likutis buvo 10,63 Eur. Nuo vasario 15 iki 26 d. nebuvo atlikta jokių operacijų, vasario 27 d. UAB „Inaksas“ pervedė 6 000 Eur paramą ir vasario 28 d. apmokėta pagal UAB „Baltijos tyrimai“ sąskaitą 3 751 Eur).

20. Taigi, tyrimo metu surinktais duomenimis:

20.1. UAB „Baltijos tyrimai“ 2017 m. lapkričio–gruodžio mėnesiais atliko Vilniaus miesto gyventojų apklausą apie politines pažiūras, artėjančius savivaldybių tarybų ir merų rinkimus, A. Zuoką, jo galimą dalyvavimą rinkimuose su „A. Zuoko nepartinių vilniečių koalicija“, tuometinio mero R. Šimašiaus veiklos vertinimą. Primintina, kad 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose LLS (liberalai) su Partija „Jaunoji Lietuva“ buvo sudarę A. Zuoko ir vilniečių koaliciją „Laimingas Vilnius“. Daugumą kandidatų (99 iš 101) kėlė LLS (liberalai).

20.2. VŠĮ „Azzara“ 2018 m. vasario 28 d. į UAB „Baltijos tyrimai“ sąskaitą pervedė 3 751 Eur sumą pagal 2018 m. vasario 13 d. sąskaitą faktūrą BTL001389.

20.3. UAB „Baltijos tyrimai“ jokios informacijos VRK nepateikė.

20.4. A. Zuokas nurodė (žr. šios išvados 16 punktą), kad jam nežinoma apie šią apklausą, ir pateikė informaciją apie 2019 metais (daugiau nei po metų) LLS (liberalų) užsakytą apklausą, tačiau nei partija, nei A. Zuokas nepateikė informacijos, kokia apklausa buvo vykdyta 2019 metais.

21. Įvertinus apklausos klausimų pobūdį ir jos rezultatų pateikimą (pvz., kaip geriau A. Zuokui dalyvauti rinkimuose, A. Zuoko potencialų balsų „nutekėjimą“ ar „pritekėjimą“, A. Zuoko ir jo pagrindinio konkurento R. Šimašiaus veiklos vertinimą), laikytina, kad ši apklausa buvo rengta A. Zuoko ir 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose Vilniaus mieste dalyvavusios A. Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“, kurios kandidatų daugumą (99 iš 101) sudarė LLS (liberalų) kelti kandidatai, interesais.

22. Kampanijų finansavimo įstatymo 2 straipsnio 11 dalyje politinės kampanijos išlaidos apibrėžiamos kaip *šiuo įstatyme nurodytos išlaidos, skirtos politinei kampanijai organizuoti ir finansuoti, neatsižvelgiant į sandorio, kurį vykdant turėta išlaidų, sudarymo dieną*. Taip pat šio įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad *politinės kampanijos išlaidomis taip pat pripažįstamos ne politinės kampanijos laikotarpiu turėtos išlaidos, atitinkančios šio straipsnio 4 dalyje nustatytą*

paskirti, jeigu šioje dalyje nurodyti daiktai ir kitas turtas yra skirti politinei kampanijai arba jeigu paslaugos yra gautos politinės kampanijos laikotarpiu.

23. Apklausa rengta rengiantis 2019 metų savivaldybių tarybų rinkimams, todėl, remiantis Kampanijų finansavimo įstatymo 2 straipsnio 11 dalimi ir 14 straipsnio 5 dalimi, išlaidos už 2017 m. lapkričio–gruodžio mėnesiais UAB „Baltijos tyrimai“ atliktą apklausą apie 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimus laikytinos LLS (liberalų) ir A. Zuoko 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos išlaidomis. LLS (liberalų) kandidatų sąrašas Vilniaus mieste buvo registruotas atstovaujamoju politinės kampanijos dalyviu, Artūras Zuokas, kandidatas į merus, – savarankišku politinės kampanijos dalyviu. Išlaidos už apklausą savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams (partijai ir A. Zuokui) dalintinos lygiomis dalimis – po 1 875,50 Eur.

24. Juridiniam asmeniui VšĮ „Azzara“ apmokėjus apklausos rengimo išlaidas (3 751 Eur), LLS (liberalams) ir A. Zuokui buvo suteiktos nepiniginės aukos (po 1 875,50 Eur, iš viso 3 751 Eur). Pagal Kampanijų finansavimo įstatymo 7 straipsnio 1 ir 3 dalis bei 8 straipsnio 1 ir 3 dalis, auka, gauta iš neteisėto finansavimo šaltinio, ir yra draudžiama.

25. Pagal VšĮ „Azzara“ banko sąskaitos išrašą nustatyta, kad **UAB „Civitta“** 7 pavedimais iš dviejų sąskaitų buvo pervesta 12 100 Eur suma tą pačią dieną ar ne vėliau nei per 6 dienas po to, kai buvo gauta parama iš šioje išvadoje nurodytų juridinių asmenų ar gavus paskolą iš VšĮ Jono Meko fondo, kuris prieš tai gavo paramą iš šioje pažymoje nurodytų juridinių asmenų.

VšĮ „Azzara“ mokėjimai UAB „Civitta“:

Eil. Nr.	Data	1-oji sąskaita		2-oji sąskaita		Į VšĮ „Azzara“ sąskaitą gauta iš
		gauta / pervesta	likutis iki operacijos	gauta / pervesta	likutis iki operacijos	
1.	2018-08-14			+6 000	0,44	Parama iš VšĮ „ART2B“ (plačiau šios išvados 114–119 punktuose)
	2018-08-14			-1 500		
2.	2018-08-30	+2 000	0,12			Paskola iš VšĮ Jono Meko fondo (2018-08-10 gauta 7 000 Eur iš VšĮ teatras „Vilniaus klasika“ (šios išvados 162–164 punktai)
	2018-09-04	-1 996				
3.	2018-09-06	+3 000	0,41			Parama iš UAB „International METBALTA Invest Group“ (šios išvados 146, 147 punktai)
	2018-09-07	-2 500				

Eil. Nr.	Data	1-oji sąskaita		2-oji sąskaita		Į VŠĮ „Azzara“ sąskaitą gauta iš
		gauta / pervesta	likutis iki operacijos	gauta / pervesta	likutis iki operacijos	
4.	2018-09-09	+3 000	0,11			Parama iš UAB „Mediashop“ (šios išvados 101–106 punktai)
	2018-09-09	+3 000				Parama iš UAB „GV Group“ (šios išvados 101–106 punktai)
	2018-10-15	-1 000				
5.	2018-10-22	+10 000	0,40			Parama iš UAB „Armitana“ (šios išvados 107–113 punktai)
	2018-10-23	-2 000				
6.	2018-11-09			+2 500	414,32	Paskola iš VŠĮ Jono Meko fondo (2018-10-22 parama iš UAB „Armitana“ (šios išvados 107–113 punktai)
	2018-11-09			-1 500		
7.	2018-11-28			+10 000	4,08	Parama iš VŠĮ „ART2B“ (šios išvados 114–119 punktai)
	2018-11-29			-1 604		
	Iš viso UAB „Civitta“ sumokėta	7 496		4 604		

26. 2020 m. birželio 5 d. išsiųstas paklausimas (reg. Nr. 2-570(7.9) UAB „Civitta“ dėl šios įmonės 2018 m. rugpjūčio–gruodžio mėnesiais suteiktų paslaugų VŠĮ „Azzara“ už 12 100 Eur. Rašte prašoma nurodyti, kokios paslaugos buvo suteiktos, ar jos susijusios su 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimais, jei buvo teiktos konsultacijos, kokios jų temos, kas buvo dalyviai, kiek klausytojų dalyvavo bei kur ir kada vyko konsultacijos (mokymai). Taip pat prašoma pateikti dokumentus, žyminčius konsultacijų (mokymų) programas ir grafikus, klausytojų sąrašus ir sutarčių bei sąskaitų faktūrų kopijas.

27. 2020 m. birželio 12 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-1300(7.9), kuriame aprašomas UAB „Civitta“ veiklos pobūdis, taip pat nurodoma, kad:

27.1. „UAB „Civitta“ bendradarbiaudama su VŠĮ „Azzara“ vystė keletą idėjų kultūrinių, švietimo, aplinkosaugos, transporto bei susisiekimo temose, ketindama teikti paraiškas gauti finansavimą. Dalis šių veiklų, idėjų vystymų buvo vykdomi visuomeniniais pagrindais arba apmokant ekspertų paslaugas.“

27.2. „2018 m. UAB „Civitta“ bendradarbiavo su VŠĮ „Azzara“ fondu dėl ekologinio –

elektrinio transporto plėtros galimybių vertinimo, dalyvavo kartu specializuotose konferencijose, buvo vertinamos galimybės dalyvauti tokių projektų vystyme Lietuvoje, Ukrainoje ir Kroatijoje, VŠĮ „Azzara“ užsakymu atliko analizę, ar toks viešojo transporto apmokestinimo modelis būtų aktualus ir galėtų būti pritaikomas. Šis bendradarbiavimas vyko paslaugų teikimo sutarties pagrindu, UAB „Civitta“ atliko studiją ir parengė ataskaitą užsakovui VŠĮ „Azzara“, VŠĮ „Azzara“ už paslaugas atsiskaitė apmokėdama Jūsų Prašyme nurodomą sumą.“

27.3. *„teiktos paslaugos nebuvo susijusios su 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimais. Taip pat pažymime, kad neturime informacijos, kaip užsakovai naudoja atliktus darbus, nes tai nėra UAB „Civitta“ kompetencijoje.“*

28. Kartu su atsakymu pateikta UAB „Civitta“ ir VŠĮ „Azzara“ 2018 m. kovo 22 d. sutartis, kurioje nurodyti sutarties objektas – *„preliminarus finansinio modelio parengimas dėl nemokamo visuomeninio transporto Vilniaus miesto savivaldybės gyventojams suteikimo“*, kaina – 10 000 Eur, ir PVM bei atsiskaitymo tvarka, sutarties galiojimas (*„11. Paslaugų suteikimo terminas – 3 savaitės. Šis terminas gali būti pratęstas Sutarties Šalių susitarimu arba atsiradus aplinkybėms, kurių nebuvo galima numatyti sudarant Sutartį“*) ir kitos detalės.

29. Tą pačią dieną įmonei UAB „Civitta“ parašytas el. laiškas, kuriame prašoma pateikti parengtą preliminarų finansinį modelį, taip pat sąskaitų faktūrų kopijas, išrašytas pagal pirmiau minėtą sutartį, nes sutartis nepasirašyta nė vienos šalies, bei darbų atlikimo aktą.

30. 2020 m. birželio 18 d. gautas UAB „Civitta“ atsakymas (reg. Nr. 1-1372(7.9), kuriame nurodyta, kad *„Sutartis sudaryta ne į ją pasirašant fiziniais šalių atstovų parašais popierinėje (spausdintoje) sutarties versijoje, o šalims patvirtinant suderintą valių sudaryti sutartį pagal elektroninį jos dokumentą ir jame nustatytas sąlygas“* (nurodyti straipsniai). Kartu su atsakymu pateikti prašyti dokumentai: *ataskaita pdf formatu ir modelis xls formatu* bei 2018 m. birželio 30 d. sąskaita faktūra Nr. CIV1806-0052, kurioje nurodyta *„Paslaugos pagal paslaugų perdavimo–priėmimo aktą 2018 m. birželio 30 d.“*.

31. A. Zuokas, atsakydamas (atsakymas registruotas 2021 m. liepos 13 d. reg. Nr. 1-1050(7.9) į VRK 2021 m. liepos 5 d. paklausimą (reg. Nr. 2-565(7.9), nurodė, kad jam nėra žinoma už ką (kokią studiją) mokėjo VŠĮ „Azzara“, o studijos medžiaga pasinaudojo iš viešai, viešoje erdvėje skelbiamos informacijos:

31.1. *„Užsakovas nebuvo A. Zuokas.“*

31.2. *„Aktyvią visuomeninę veiklą vykda nuo 1995 m., t. y. 26 metus. Domiuosi įvairiais projektais bet iniciatyvomis, padedu jas organizuoti. Kaip buvęs Vilniaus miesto meras turiu sukaupęs didelę patirtį viešojo transporto srityje, skaitau paskaitas ir darau pranešimus tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Savo idėjoms pagrįsti naudojuosi įvairiais viešais šaltiniais. Temų ratas yra labai platus: viešasis transportas (tame tarpe ir nemokamas), „laimės indeksas ir laimės*

ekonomika“, bazinės asmeninės pajamos, įdarbinimas ir kt. Esu Basic Income Earth forumo dalyvis, domiuosi pasaulyje vykstančiais švietimo reformos pavyzdžiais, Ateities miestų renginiais ir t.t. Tokius renginius tiesiogiai ar netiesiogiai organizuoju ir Lietuvoje. Viešosios įstaigos, kurioms teikiau/teikiu paslaugas, man yra apmokėjusios paslaugą teikimo išlaidas, tame tarpe kelionės išlaidas į konferencijas.“

31.3. „UAB „Civitta“ studija buvo viešas prieinamas dokumentas, kurį galėjo naudoti bet kuris suinteresuotas asmuo paspaudęs ant studijos nuorodos internete. Ją naudojos ne tik mes, bet ir pavyzdžiui mano žiniomis Darbo partija (viešai rinkimų kompanijos metu citavo galimybių studiją). Jų studiją gali naudotis kiekvienas ekspertas, politikas ar visuomenininkas.“

31.4. „Esu konsultavęs ir UAB „Civitta“ viešojo transporto temomis, taip pat ir dėl nemokamo viešojo transporto įdiegimo galimybių, todėl neblogai žinau, kokius darbus jie atlieka. Dalyvavau keliose viešose diskusijose apie tai, kurios buvo organizuojamos Civitta patalpose ir kuriuose dalyvavo skirtingi ekspertai. Jūsų klausiamu laikotarpiu taip pat dirbau Dnipro (Ukraina) miesto mero visuomeniniu patarėju. Studija buvo rengta su tikslu ją naudoti ir Ukrainoje, pristatant tokia galimybę Ukrainos miestams, kuriuose beveik 100 proc. viešojo transporto yra subsidijuojama. Tai buvo galimybė Civittai ir fondui Azzara išeiti į didelę Ukrainos ir kitų valstybių rinką. Kaip vienas iš šios temos ekspertų puikiai žinojau šią temą, todėl ir pristačiau rinkimų kampanijos metu, kaip galimą idėją Vilnius miestui. Mano žiniomis Civitta daugelį metų bendradarbiauja su fondu Azzara, tame tarpe ir dėl transporto plėtros Lietuvoje ir užsienyje, tačiau šią informaciją prašysiu patikslinti pačiai VRK.“

31.5. „Įvertinus tai, Civitta studija nebuvo mano užsakyta studija, o buvo viešai prieinamas dokumentas, todėl neturėjau jokios pareigos jos traukti į politinės kampanijos išlaidas. Kaip ir daugelį kitų viešai prieinamų studijų, gyventojų apklausų ir t.t.“

32. VšĮ „Azzara“ direktorės A. Zuokienės pateiktoje informacijoje dėl UAB „Civitta“ atliktos studijos nurodoma, kad „Parengta studija nebuvo naudojama VšĮ „Azzara“ veikloje, tačiau VšĮ „Azzara“ už ją sumokėjo 12100 Eur. Studija buvo remiamasi 2019 metų A. Zuoko koalicijos rinkiminėje programoje“. 2020 m. birželio 23 d. el. paštu A. Zuokienės atsiųstoje A. Zuoko koalicijos „Vilnius – laimingų žmonių miestas“ 2019 m. kovo 3 d. savivaldybių tarybų rinkimų programoje (9–11 skaidrėse) matoma UAB „Civitta“ 2018 m. atliktos studijos medžiaga: įvardytos nemokamo visuomeninio transporto (NVT) naudos, pateikti 3 galimi gyventojų ir miesto pajamų augimo scenarijai po NVT įvedimo bei pateiktas tuometinės situacijos ir situacijos, kuri būtų įvedus NVT, palyginimas.

33. Išnagrinėjus UAB „Civitta“ atsiųstą pagal sutartį su VšĮ „Azzara“ atlikto Socialinio – ekonominio modelio ataskaitą dėl nemokamo visuomeninio transporto Vilniuje, nustatyta, kad ši informacija naudota A. Zuoko ir jo koalicijos politinėje kampanijoje:

33.1. Kalbant apie A. Zuoko apsisprendimą dalyvauti 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose, pvz., straipsnis „A. Zuokas apsisprendė: kandidatuos į Vilniaus merus“ (publikuotas portale www.diena.lt⁵ 2018 m. gruodžio 6 d.). Jame pateikiamas A. Zuoko interviu žurnalistams ir 3 min. 31 sek. trukmės vaizdo įrašas, kuriame jis bendrauja su žurnalistais. Straipsnyje nurodyta, kad *„Vienas svarbiausių A. Zuoko darbų būsimoje kadencijoje bus nemokamo transporto užtikrinimas vilniečiams, todėl neatsitiktinai šio projekto pristatymas vyko viešojo transporto stotelėje Konstitucijos prospekte. „Kalbėjausi su sėkmingai nemokamo transporto projektą įgyvendinusios Talino savivaldybės darbuotojais, su Estijos ekonomikos ir infrastruktūros ministre, atlikta išsami „Civitta“ ekspertų studija su labai konkrečiais skaičiavimais, kaip šią idėją galima būtų sėkmingai įgyvendinti ir Vilniuje“.*

33.2. Delfi TV 2018 m. gruodžio 6 d. A. Zuokas, kalbėdamas apie sprendimą dalyvauti rinkimuose, nurodė⁶, kad vienas pirmųjų darbų tapus meru – neatlygintinas viešasis transportas. Pristatydamas šią idėją, A. Zuokas remiasi UAB „Civitta“ atlikta studija bei nurodo: *„Mes esam paskaičiavę su Civitta konsultantais, kurie atliko socialinę ekonominę analizę“* (įrašo 05:26-05:31).

34. Socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)“ 2019 m. sausio 31 d. įkeltas 31 min. 59 sek. trukmės vaizdo įrašas⁷, kuriame matyti A. Zuoko koalicijos kandidatų sąrašo ir programos pristatymas, o įrašo 18 min. 24–28 sek. A. Zuokas pristato į programą įtrauktą UAB „Civitta“ atliktą tyrimą dėl viešojo transporto: *„Buvo atlikta „Civittos“ studija“*. Be to, šiame vaizdo įraše matyti, kad pristatyme naudojama šios išvados 32 punkte nurodytų rinkimų skaidrių sutrumpinta redakcija.

35. Išnagrinėjus viešai skelbiamą informaciją, nustatyta, kad A. Zuokas iki studijos užsakymo, jos atlikimo metu ir vykstant 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimams aktyviai savo paskyrose socialiniame tinkle „Facebook“ ir įrašų dalijimosi platformoje „YouTube“, taip pat internetinėje svetainėje Zuokas.lt (dauguma šioje svetainėje skelbtų vaizdo įrašų šios išvados rengimo metu yra neprieinami, matomas tik jų paskelbimo faktas) skleidė informaciją apie nemokamo viešojo transporto idėją, taip pat ši idėja buvo nurodyta rinkimų programoje.

36. Likus 8 ir mažiau dienų iki VŠĮ „Azzara“ ir UAB „Civitta“ sutarties dėl studijos sudarymo (iki 2018 m. kovo 22 d.) paskelbti 2 vaizdo įrašai:

36.1. 2018 m. kovo 14 d. „Facebook“⁸ paskelbtas vaizdo įrašas, kuriame A. Zuokas pasakoja apie savo vizitą į Taliną, nemokamą viešąjį transportą Taline ir galimą šios idėjos įgyvendinimą Vilniuje (4:16): *„galiau drąsiai pasakyti, grįžus į Vilnių... Skaičius visus turiu susirinkęs, mes taip pat*

⁵ <http://www.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/zuokas-apsisprende-kandidatuos-i-vilniaus-merus-892017>

⁶ <https://www.delfi.lt/video/aktualijos/apie-kandidatavima-i-vilniaus-merus-paskelbes-arturas-zuokas.d?id=79792777>

⁷ <https://www.facebook.com/laisveirteisingumasLT/videos/574179523048778>

⁸ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2005644116147103>

galime turėti nemokamą viešąjį transportą“.

36.2. 2018 m. kovo 18 d. „Facebook“ paskelbtas 5 min. 49 sek. trukmės vaizdo įrašas⁹, kuriame A. Zuokas kitam asmeniui pasakoja apie nemokamą viešąjį transportą, jo galimybes Vilniuje, lygina Vilniaus ir Talino, kuriame transportas yra nemokamas, situacijas. Tyrimo metu nustatyta, kad šiame įrašė matomas asmuo yra Julius Naščenkovas, VŠĮ Politinės komunikacijos instituto vadovas (plačiau apie šios viešosios įstaigos veiklą šios išvados 179–187 punktuose).

37. Viešojo transporto studija, kurią užsakė VŠĮ „Azzara“, buvo atliekama nuo 2018 m. kovo 22 d. (sudaryta sutartis) iki 2018 m. birželio 30 d. (pasirašytas priėmimo–perdavimo aktas). Šiuo laikotarpiu buvo paskelbta:

37.1. Vaizdo įrašai apie A. Zuoko dalyvavimą konferencijoje „Nemokamas Viešasis Transportas – Svajonė ar realybė?“ Taline ir idėjos įgyvendinimo galimybes Vilniuje:

37.1.1. 2018 m. gegužės 15 d. („Facebook“¹⁰ atlygintinai), gegužės 16 d. („YouTube“¹¹);

37.1.2. 2018 m. gegužės 28 d. ne tik A. Zuoko pasakojimas, bet ir jo pokalbis su Estijos ekonomikos ir infrastruktūros ministre („Facebook“ atlygintinai, „YouTube“)¹².

37.2. Vaizdo įrašai apie A. Zuoko pokalbius su vilniečiais, kurių metu pristato nemokamo viešojo transporto idėją, pasakoja apie Talino pavyzdį, atlieka apklausą apie Vilniaus viešąjį transportą:

37.2.1. 2018 m. balandžio 8 d. („Facebook“¹³ atlygintinai) ir balandžio 10 d. („YouTube“¹⁴) „Ką mano vilniečiai apie nemokamą transportą?“;

37.2.2. 2018 m. gegužės 17 d. „Facebook“¹⁵, 2018 m. gegužės 22 d. „YouTube“¹⁶ „Nemokamas viešasis transportas Vilniuje?“. VRK 2019 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. Sp-189 „Dėl Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) finansavimo ir Artūro Zuoko atlygintinai skleistų vaizdo įrašų socialiniame interneto tinkle „Facebook“ vertinimo“ atlygintinai socialiniame tinkle „Facebook“ skleistas įrašas pripažintas 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų A. Zuoko politine reklama;

37.2.3. 2018 m. birželio 12 d. („Facebook“¹⁷) ir 18 d. („YouTube“¹⁸) „Nemokamo Viešojo transporto apklausa“.

37.3. 2 vaizdo įrašai apie A. Zuoko susitikimus su studiją atliekančiais ekspertais:

⁹ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2010327429012105>

¹⁰ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2074320315946149>

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=MEhagPXBdzA>

¹² <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2088772924500888>, <https://www.youtube.com/watch?v=ipN8r0DQ2J8>

¹³ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2032831423428372>

¹⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=ibeEbxJZF5E>

¹⁵ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2076123375765843>

¹⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=UoI7MTgI0Y4>

¹⁷ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2104455676265946>

¹⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=ryZ6mt0fQOI>

37.3.1. 2018 m. balandžio 27 d. socialiniame tinkle „Facebook“ paskelbtame vaizdo įrašė¹⁹ A. Zuokas teigia: „Šiandien einu į susitikimą su Civitta ekspertais, kurių **paprašėme**²⁰, kad atliktų socialinę ekonominę analizę, ar gali būti Vilniuje nemokamas viešasis transportas kaip Taline ir kaip tai padaryti. <..> ir, aišku, **jūsų patirtis, žinios mums labai svarbios, kad tai nebūtų vien tik politinės kalbos**“. Titruose vietoj „vien tik politinės kalbos“ rašoma „tik politiniai pažadai“. Susitikime su A. Zuoku dalyvavo ir Indrė Jakaitytė, kandidatė 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose bei VšĮ „Vilnius 2035“ vadovė (plačiau šios išvados 46–62 punktuose). Šis vaizdo įrašas arba jo anonsas tą pačią dieną skelbtas ir zuokas.lt interneto svetainėje, nurodant „**Skaičiuojame su ekspertais, kaip padaryti Vilniuje viešąjį transportą nemokamą kaip Taline. Kokią ekonominę ir socialinę naudą gautų vilniečiai ir kokia visa to kaina. Idėja įgauna formą**“. Šis įrašas taip pat 2018 m. gegužės 9 d.²¹ paskelbtas vaizdo įrašų dalijimosi platformoje „Youtube“ (su tuo pačiu komentaru).

37.3.2. 2018 m. birželio 18 d. paskelbtame vaizdo įrašė²² A. Zuokas teigia: „Šiandien susitinkame su Civitta atstovais, kurie atlieka ekonominę ir socialinę studiją, kaip Vilniuje padaryti tą patį, ką Talinas turi jau penkerius metus – nemokamą viešąjį transportą ir kokias naudas mes galėtume gauti.“ Vaizdo įrašė A. Zuokas kalba su UAB „Civitta“ darbuotojais, matomos apie viešąjį transportą atliktos studijos skaidrės, labai panašios į A. Zuokienės atsiųstas skaidres – rinkimų programos pristatymą (žr. šios išvados 32 punktą), kurių sutrumpinta redakcija panaudota pristatant kandidatų sąrašą (žr. šios išvados 34 punktą).

38. Atlikus Viešojo transporto studiją (2018 m. birželio 30 d.), iki 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų pradžios (2018 m. lapkričio 7 d.) taip pat ne kartą viešinta nemokamo viešojo transporto idėja:

38.1. Įrašai apie A. Zuoko pokalbius su vilniečiais, kurių metu pristato nemokamo viešojo transporto idėją, pasakoja apie Talino pavyzdį, atlieka apklausą apie Vilniaus viešąjį transportą. Dalyje jų panaudoti ankstesnių įrašų fragmentai:

38.1.1. 2018 m. liepos 5 d. („Facebook“²³) ir liepos 10 d. („YouTube“²⁴) „Nemokamas viešasis!“;

38.1.2. 2018 m. liepos 13 d. („Facebook“²⁵) ir liepos 18 d. („YouTube“²⁶) „Nemokamas viešasis transportas“;

¹⁹ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2055285927849588>

²⁰ Paryškinta išvados rengėjų

²¹ <https://www.youtube.com/watch?v=-34mNHT9-Ig>

²² <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2113562248688622>, <https://www.youtube.com/watch?v=vFoK-UsGwmA>

²³ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2139180352793478>

²⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=hiTeZYTrXtk>

²⁵ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2153732834671563>

²⁶ https://www.youtube.com/watch?v=_aJyNAyPOac

38.1.3. 2018 m. liepos 20 d. („Facebook“²⁷) ir rugpjūčio 8 d. („YouTube“)²⁸ „Laisvė judėti“;

38.1.4. 2018 m. spalio 8 d. „Nemokamo viešojo transporto apklausa su SEL“²⁹;

38.2. Prasidėjus 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai (nuo 2018 m. lapkričio 7 d.) A. Zuokas toliau skleidė informaciją apie nemokamą viešąjį transportą. Apie ketinimą dalyvauti rinkimuose A. Zuokas viešai informavo 2018 m. gruodžio 6 d. Dalyje skelbtų įrašų panaudoti ankstesnių įrašų fragmentai:

38.2.1. 2018 m. gruodžio 4 d. („Facebook“³⁰ atlygintinai) ir 2019 m. sausio 9 d. („YouTube“³¹) paskelbtas vaizdo įrašas „Nemokamas viešasis transportas“, apraše („YouTube“) teigiama „Apklausiau tiek žmonių dėl nemokamo viešojo transporto, kad jau galėčiau įsidarbinti ir į rinkos bei visuomenės tyrimų agentūrą;“, analogiškas nurodytam šios išvados 37.2.2 papunktyje, kuris VRK 2019 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. Sp-189 „Dėl Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) finansavimo ir Artūro Zuoko atlygintinai skleistų vaizdo įrašų socialiniame interneto tinkle „Facebook“ vertinimo“ pripažintas 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų A. Zuoko politinė reklama.

38.2.2. 2018 m. gruodžio 8 d. vaizdo įrašas („Facebook“³²), 2019 m. sausio 9 d. („YouTube“³³) apie A. Zuoko dalyvavimą konferencijoje, kuri vyko 2018 m. gegužės mėn. Taline. Vaizdo įrašė A. Zuokas kalbina Estijos ekonomikos ir infrastruktūros ministrę.

38.2.3. 2019 m. sausio 25 d. („Facebook“³⁴) ir vasario 5 d. („YouTube“³⁵) „Vilniuje prasideda apklausa dėl nemokamo viešojo transporto“, kurioje A. Zuokas nurodo, kad apklaus 100 000 vilniečių, naudojama politinei kampanijai skirta atributika, matomos koalicijos logotipas, kandidatų sąrašo numeris. Aprašyme nurodyta: *„Balsavimą už nemokamą viešąjį transportą pradėsime jau pirmadienį! O vilniečius sveikinu su Vilniaus gimtadieniu ir linkiu, kad per gimtadienį turėtumėte galimybę ne tik į Kauną nuvažiuoti autobusu nemokamai, bet ir Vilniuje važinėti viešuoju transportu nemokamai:-) #Laisvėjudėti #7 #balsuok #Vilniausgimtadienis*. Politinė reklama bus apmokėta iš Artūro Zuoko rinkimų sąskaitos.“

38.2.4. 2019 m. sausio 28 d. vaizdo įrašas „Zuokas siūlo nemokamą visuomeninį transportą Vilniuje“ („Facebook“³⁶ atlygintinai), vasario 5 d. („YouTube“³⁷), kuriame rodoma, kaip A. Zuokas

²⁷ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2165448740166639>

²⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=Fvlth6skZdU>

²⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=wnum5zSlEh0>

³⁰ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/355148601909610>

³¹ https://www.youtube.com/watch?v=Gc_sQxpZay0

³² https://www.facebook.com/watch?ref=search&v=1611197492314757&external_log_id=e82384e3-e15d-47a1-9b23-9ba222b152ea&q=Estija%20Nemokamas%20Viesasis%20Transportas

³³ <https://www.youtube.com/watch?v=LOZr9teZbOA>

³⁴ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2974668065892044>

³⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=aTaIqyoHZMk>

³⁶ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/443595346176980>

³⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=Y9g5Z-0ERAY>

pristato nemokamo viešojo transporto idėją (dauguma asmenų matomų šiame susitikime dalyvavo kandidatų sąrašo pristatyme, kurio vaizdo įrašas aprašytas šios išvados 34 punkte), rodomi vaizdai iš atliekamos gyventojų apklausos, naudojama politinės kampanijos atributika, matomos koalicijos logotipas, kandidatų sąrašo numeris (kandidatų sąrašų numeriai ištraukti 2019 m. sausio 18 d.³⁸). Aprašyme nurodyta: „*Aš noriu, kad vilniečiai nemokamai važiuotų autobusais ir troleibusais. Tai jau daro Talino ir kitų Europos miestų gyventojai. Kviečiu stotelėse balsuoti už vilniečiams nemokamą visuomeninį transportą pirmadienį ir antradienį! #LaisvėJudėti #Sąrašas7 #LaimingasVilnius #MerasZuokas Politinė reklama bus apmokėta iš Artūro Zuoko rinkimų sąskaitos.*“

38.2.5. 2019 m. sausio 29 d. atlygintinai paskelbtas vaizdo įrašas „Balsavimas dėl nemokamo viešojo transporto Vilniuje“³⁹, kuriame A. Zuokas nurodo, kad apklaus 100 000 vilniečių, naudojama politinei kampanijai skirta atributika, matomos koalicijos logotipas, kandidatų sąrašo numeris. Aprašyme nurodyta „*Ar Vilnius turėtų sekti Talino pavyzdžiu ir įsivesti nemokamą visuomeninį transportą? Vykdomė didžiausią Vilniaus istorijoje gyventojų apklausą. Balsuoti galima stotelėse. #LaisvėJudėti #LaimingasVilnius #SąrašasNum7 #7 #MerasZuokas Politinė reklama bus apmokėta iš Artūro Zuoko rinkimų sąskaitos.*“

38.2.6. 2019 m. vasario 28 d. paskelbtas vaizdo įrašas⁴⁰, pažymėtas kaip politinė reklama, apie nemokamą viešąjį transportą (rodomi vaizdai, kaip buvo atliekama vilniečių apklausa) ir kviečiantis 2019 m. kovo 3 d. balsuoti už A. Zuoko koaliciją „Vilnius – laimingų žmonių miestas“.

39. 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos metu A. Zuokas nemokamo viešojo transporto idėjai pristatyti naudojo ir kitus informacijos sklaidos kanalus, pvz., portalą delfi.lt:

39.1. 2018 m. gruodžio 5 d. rubrikoje „Politiko akimis“ paskelbtas A. Zuoko komentaras (straipsnis) „Artūras Zuokas. Nemokamas viešasis transportas 2020 Vilniuje – realu? Tikrai taip“⁴¹, kuriame nurodoma, kad „*Net 87 proc. vilniečių teigiamai vertina nemokamo viešojo transporto idėją, rodo gyventojų apklausa*“, kalbama apie Talino pavyzdį ir UAB „Civitta“ studiją „*Ką sprendžia nemokamas viešasis transportas? Į šiuos klausimus atsako nepriklausomos konsultacinės įmonės „Civitta“ ekspertų dar 2018 m. vasarą atlikta studija ir ekonominė analizė*“, straipsnis iliustruotas atliktos analizės skaidre.

39.2. 2019 m. sausio 25 d. rubrikoje „Politiko akimis“ paskelbtame A. Zuoko komentare (straipsnis) „Artūras Zuokas. Jau 200 miestų pasaulyje veža nemokamai. Ar prisijungs ir Vilnius?“⁴²

³⁸ <https://www.vrk.lt/naujienos/-/content/10180/5/partiju-dalyvaujanciu-2019-m-savivaldos-rinkimuose-rinkimu-numeriu-traukimas>

³⁹ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/537421250094389>

⁴⁰ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2265117006866996>

⁴¹ <https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/arturas-zuokas-nemokamas-viesasis-transportas-2020-vilniuje-realu-tikrai-taip.d?id=79781355>

⁴² <https://www.delfi.lt/news/ringas/politics/arturas-zuokas-jau-200-miestu-pasaulyje-veza-nemokamai-ar-prisijungs-ir-vilnius.d?id=80200905>

kalbama apie nemokamą viešąjį transportą Taline, nemokamo transporto planus Liuksemburge, atliekamą gyventojų apklausą (vienas iš A. Zuoko koalicijos „Vilnius – laimingų žmonių miestas“ politinės kampanijos elementų) bei nurodoma: „Žinoma, Talino pavyzdžiu remtis galime, tačiau *užsakėme*⁴³ ir nepriklausomų ekspertų „Civitta“ studiją, kuri analizavo, kaip tai veiktų Vilniuje“. Visuose kituose viešai skelbiamuose A. Zuoko komentaruose, vaizdo įrašuose, rinkimų programos pristatyme yra nurodoma, kad buvo atlikta UAB „Civitta“ studija, nesiejant su užsakovu. Paminėtina, kad, interneto archyvo duomenimis, to paties pavadinimo straipsnis buvo skelbtas ir LLS (liberalų) interneto svetainėje⁴⁴, tačiau vėliau galimai buvo pašalintas⁴⁵.

39.3. 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai išleistame žurnalo „Zuokas. Įsimylėjęs Vilnių“, kuris buvo apmokėtas iš A. Zuoko ir LLS (liberalų) politinės kampanijos sąskaitų (plačiau šios išvados 65 punkte), 47, 48 puslapiai ir dalis 49 puslapio skirti nemokamam viešajam transportui. Rašoma apie UAB „Civitta“ atliktą tyrimą.

40. Vilniaus miesto savivaldybės rinkimų komisijos Nr. 57 išleistame informaciniame leidinyje „2019 m. kovo 3 d. savivaldybių merų ir tarybų rinkimai“⁴⁶, kuriam rinkimų programas pateikia patys kandidatai į merus ir kandidatų sąrašai, A. Zuoko (24 psl.) ir A. Zuoko koalicijos „Vilnius – laimingų žmonių miestas“ (32 psl.) rinkimų programoje nurodyta „*nemokamas kokybiškas viešasis transportas (kaip Taline jau šešeri metai): pagrindinė priemonė mažinti spūstis, spręsti triukšmo ir oro taršos problemas; kiekvienas gyventojas per metus sutaupys iki 340 eur*“.

41. A. Zuokas, teikdamas kandidato į Vilniaus miesto merus pareiškinius dokumentus, privačių interesų deklaracijoje⁴⁷ nurodė, kad 2017 m. liepos 30 d. – 2018 m. lapkričio 15 d., tai yra ir UAB „Civitta“ viešojo transporto studijos atlikimo metu, jis buvo VŠĮ „Azzara“ ekspertas (viešai prieinamais duomenimis⁴⁸, tuo metu VŠĮ „Azzara“ dirbo 4–5 asmenys).

42. 2022 m. vasario 21 d. raštu (reg. Nr. 2-98(7.9) kreiptasi į UAB „Civitta“ papildomos informacijos. 2022 m. kovo 2 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-228(7.9), kuriame patvirtintas studijos atlikimo laikas, nurodyta, kad UAB „Civitta“ atliktos studijos duomenų viešai neskelbė bei negali atsakyti į klausimą dėl VŠĮ „Azzara“ įsitraukusių asmenų, nes UAB „Civitta“ darbuotojai, dalyvavę studijos rengime, Bendrovėje nebedirba.

43. Taigi, nors A. Zuokas savo atsakyme nurodė, kad UAB „Civitta“ studijos jis neužsakė ir ši studija buvo viešai prieinamas dokumentas, atsižvelgiant į tai, kad studijos atlikimo metu jis dirbo ją užsakiusioje VŠĮ „Azzara“, atliekant studiją bendravo su ją atlikusiais ekspertais (šios išvados

⁴³ Paryškinta išvados rengėjų

⁴⁴ <http://web.archive.org/web/20190220001109/http://lls.lt/>

⁴⁵ <http://web.archive.org/web/20190220001109/http://lls.lt/a-zuokas-jau-200-miestu-pasaulyje-veza-nemokamai-ar-prisijungs-ir-vilnius>

⁴⁶ <https://www.vrk.lt/documents/10180/681497/Vilniaus+m/cbb20f8d-473d-4304-a1a8-5a5705da2aa7>

⁴⁷ https://www.vrk.lt/2019-savivaldybiu-tarybu-kandidatai?srcUrl=/rinkimai/864/rnk1144/kandidatai/savKandidatasPrivInterDekl_rkndId-2400005.html

⁴⁸ <https://rekvizitai.vz.lt/imone/azzara/darbuotoju-skaicius/>

37.3 papunktis), viešai yra nurodęs, kad yra susijęs su studijos užsakymu (šios išvados 37.3.1, 39.2 papunkčiai) ar dalyvavo ją atliekant (šios išvados 33.2 papunktis), nemokamas viešasis transportas buvo viena pagrindinių A. Zuoko ir jo koalicijos politinės kampanijos temų, viešai nepavyko rasti informacijos, kad VŠĮ „Azzara“ būtų naudojusi šią studiją, laikytina, kad UAB „Civitta“ atlikta studija, kurią užsakė ir apmokėjo juridinis asmuo VŠĮ „Azzara“, galimai dalyvaujant jos darbuotojui (ekspertui) A. Zuokui, panaudota A. Zuoko ir jo koalicijos „Laimingas Vilnius“ dalyvavimo 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose tikslais.

44. Remiantis Kampanijų finansavimo įstatymo 2 straipsnio 11 dalimi ir 14 straipsnio 5 dalimi, studijos atlikimo išlaidos (12 100 Eur) laikytinos A. Zuoko ir jį kėlusios LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos išlaidomis. Išlaidos už apklausą savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams (partijai ir A. Zuokui) dalintinos lygiomis dalimis – po 6 050 Eur.

45. Juridiniam asmeniui VŠĮ „Azzara“ apmokėjus studijos rengimo išlaidas (12 100 Eur), LLS (liberalams) ir A. Zuokui buvo suteiktos nepiniginės aukos (po 6 050 Eur, iš viso 12 100 Eur). Pagal Kampanijų finansavimo įstatymo 7 straipsnio 1 ir 3 dalis bei 8 straipsnio 1 ir 3 dalis, auka, gauta iš neteisėto finansavimo šaltinio, ir yra draudžiama.

46. 2020 m. balandžio 8 d. išsiųstas paklausimas (reg. Nr. 2-304(7.9) VŠĮ „Vilnius 2035“, kurios steigėja yra VŠĮ „Azzara“, dėl 2017–2019 metais suteiktų paslaugų VŠĮ „Azzara“ prašant pateikti 2017–2019 m. VŠĮ „Vilnius 2035“ turimų banko sąskaitų išrašus, sąskaitų faktūrų kopijas.

47. 2020 m. balandžio 27 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-777(7.9), kuriame nurodyta:

47.1. *„viešosios įstaigos tikslas – tenkinti viešuosius interesus, vykdamas šią visuomenei naudingą veiklą: meno, švietimo, mokymo ir mokslinę, kultūrinę, sveikatos priežiūros, sporto plėtros, socialinės pagalbos teikimo, konsultacinę, taip pat kitokią visuomenei naudingą veiklą“;*

47.2. *„2019 m. birželio mėn. VŠĮ „Vilnius 2035“ yra teikusi konsultavimo dėl projekto valdymo paslaugas 2 000 Eur sumai. Pabrėžiama, kad jokio bendradarbiavimo tarp VŠĮ „Vilnius 2035“ ir steigėjo VŠĮ „Azzara“ dėl rinkimų ar politikos nėra ir negalėjo būti. Daugiau jokios papildomos informacijos pagal Jūsų klausimus neturime“.* VŠĮ „Vilnius 2035“ su atsakymu nepateikė nė vieno VRK prašyto dokumento. Atsakymą pasirašė VŠĮ „Vilnius 2035“ vadovė Indrė Jakaitytė.

48. A. Zuokienės 2020 m. birželio 23 d. VRK pateiktoje medžiagoje nurodyta, kad: *„2018-11-02, iki rinkimų į Savivaldybių Tarybas 2019 likus keliems mėnesiams, VŠĮ Azzara įregistravo dukterinę įmonę VŠĮ „Vilnius 2035“ (VŠĮ Azzara priklauso 70 dalių, kitiems dalininkams 30 dalių). Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) rinkiminė agitacija buvo paremta „Vilnius 2035“ vizija. VŠĮ Azzara 2018 metų pabaigoje nupirko 50 džemperius su logotipu Vilnius 2035 ir 2019 metų pabaigoje perdavė džemperius VŠĮ „Vilnius 2035“. Nėra paaiškinimo, kodėl VŠĮ Azzara pirko ir vėliau perdavė džemperius kaip paramą įstaigai „Vilnius 2035“. Taip pat VŠĮ Azzara pervedė 2019-06-10 – 3000*

eurų ir 2019-06-25 – 2000 eurų, viso 5000 eurų įstaigos „Vilnius 2035“ veiklai. Kaip ir kur panaudotos lėšos nėra aišku. VšĮ Jono Meko fondas šiai įstaigai 2019-03-22 pervedė 1000 eurų“. A. Zuokienė 2020 m. rugsėjo 17 d. nurodė, kad I. Jakaitytė, kuri buvo VšĮ „Vilnius 2035“ vadovė ir pagal įstatus tik ji galėjo sušaukti dalininkų susirinkimą, nereagavo nė į vieną jos (A. Zuokienės) laišką ir prašymą sušaukti dalininkų susirinkimą.

49. I. Jakaitytė dalyvavo 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose. Ją kandidate į Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narius kėlė LLS (liberalai): į A. Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ kandidatų sąrašą buvo įrašyta 10 numeriu. 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos metu I. Jakaitytė, kaip rinkimų štabo vadovė, 2019 m. sausio 2 d. pasirašė LLS (liberalų) ir UAB „DELFI“ sutartį Nr. 19-047-DJ.

50. I. Jakaitytė 2007–2016 m. nuolat kelta kandidate savivaldybių tarybų rinkimuose: 2007 m. – Liberalų ir centro sąjungos kandidatų sąrašė Vilniaus mieste (kandidato anketos dalyje apie narystę partijoje, politinėje organizacijoje I. Jakaitytė nurodė⁴⁹ „*Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos narė iki 2003. Nuo tada LiCS narė*“), 2011 m. – Artūro Zuoko ir Vilniaus koalicijos kandidatų sąrašė⁵⁰, 2015 m. – LLS (liberalų) kandidatų sąrašė Vilniaus mieste (kandidato anketoje⁵¹ nurodyta, kad yra šios partijos narė); Seimo rinkimuose: 2008 m. – Liberalų ir centro sąjungos kandidatų sąrašė apygardoje⁵² (kandidato anketos dalyje apie narystę partijoje, politinėje organizacijoje nurodyta analogiška informacija kaip 2007 metais, tik patikslinta, kad „*Liberalų ir centro sąjungos narė (steigėja)*“), 2012 m. – Politinės partijos „Sajunga Taip“ kandidatų sąrašė⁵³, 2016 m. – LLS (liberalai) kandidatų sąrašė⁵⁴. Šių partijų sąsajos su A. Zuoku nurodytos šios išvados 9 punkte.

51. Paskyra „Vilnius2035“ socialiniame tinkle „Facebook“ sukurta 2018 m. rugsėjo 6 d.

52. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro 2022 m. kovo 22 d. išplėstiniame išrašė su istorija nurodyta, kad:

52.1. Vadovė yra Indrė Jakaitytė, paskyrimo (išrinkimo) data: 2018 m. spalio 22 d.

52.2. Steigimo sutarties ir įstatų data: 2018 m. spalio 22 d.

52.3. Prašymo registruoti Juridinių asmenų registre data: 2018 m. spalio 29 d.

52.4. VšĮ „Vilnius 2035“ įregistruota 2018 m. lapkričio 2 d.

52.5. 2019 m. birželio 10 d. gauta 2018 m. finansinė atskaitomybė, aiškinamasis raštas,

⁴⁹ <https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/3/Kandidatai/Kandidatas12865/Kandidato12865Anketa.html>

⁵⁰ https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/409_lt/Kandidatai/Kandidatas42184/Kandidato42184Anketa.html

⁵¹

https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/440_lt/Apygardos/Apygarda7817PartijuKandidatai/Apygarda7817Partijos5976Kandidatai.html

⁵² https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/400_lt/Kandidatai/Kandidatas21623/Kandidato21623Anketa.html

⁵³ https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/416_lt/KandidatuSarasai/RinkimuOrganizacija4552_1.html

⁵⁴ [https://www.vrk.lt/2016-](https://www.vrk.lt/2016-seimo/kandidatai?srcUrl=/rinkimai/102/rnk426/kandidatai/lrsKandidataiVienasSarasas_rorgId-26208.html)

[seimo/kandidatai?srcUrl=/rinkimai/102/rnk426/kandidatai/lrsKandidataiVienasSarasas_rorgId-26208.html](https://www.vrk.lt/2016-seimo/kandidatai?srcUrl=/rinkimai/102/rnk426/kandidatai/lrsKandidataiVienasSarasas_rorgId-26208.html)

metinis pranešimas (veiklos ataskaita). Duomenų, kad gautos vėlesnių metų finansinės ataskaitos, nėra.

53. Kaip nurodyta šios išvados 12.3 papunktyje ir 48 punkte, VŠĮ „Azzara“ nupirko 50 vnt. džemperių ir juos perdavė VŠĮ „Vilnius 2035“. 2020 m. liepos 29 d. el. paštu ir telefonu buvo kreiptasi į UAB „7 natos“: prašyta pateikti informaciją apie džemperius su spauda (gaminių nuotrauką ar maketą) pagal UAB „7 natos“ 2018 m. lapkričio 30 d. PVM sąskaitą faktūrą serija NAT Nr. 00000245, suma 1 263,85 Eur, kuri buvo išrašyta užsakovui VŠĮ „Azzara“, klausta, kas konkrečiai pateikė užsakymą ir maketą. Atsakymo negavus, 2020 m. lapkričio 19 d. dar kartą susisiektą telefonu ir pakartotas el. prašymas pateikti informaciją.

53.1. 2020 m. lapkričio 25 d. gautas atsakymas, kad buvo pagaminti džemperiai su spauda, maketų nebėra, nes jų dvejus metus nesaugo sistemoje. Dėl šių džemperių užsakymo bendrauta su savo nuolatiniais klientais – agentūra „Agency up“.

53.2. 2020 m. gruodžio 3 d. el. paštu ir telefonu kreiptasi į agentūrą „Agency up“. Telefonu buvo žadama pateikti informaciją, tačiau el. paštu atsakymas negautas. Dar kartą el. paštu ir telefonu buvo kreiptasi 2021 m. gegužės 31 ir birželio 7 dienomis, atsakymai negauti, nors gautas el. pašto pranešimas, kad laiškai buvo perskaityti.

54. Išnagrinėjus viešųjų įstaigų „Azzara“ ir Jono Meko fondo banko sąskaitų išrašus, nustatyta, kad šios viešosios įstaigos pervedė lėšas VŠĮ „Vilnius 2035“:

Viešoji įstaiga	Data	Suma, Eur	Paskirtis banko sąskaitos išrašė
„Azzara“	2018-11-07	7	Pagal Steigimo sutartį 5.1.2 p.
„Azzara“	2019-06-10	3 000	Apmokėjimas pagal išankstinę sąskaitą V003
„Azzara“	2019-06-14	-2 000	Dalinai grąžinami sumokėti pinigai pagal išankstinę sąskaitą už nesuteiktas paslaugas
„Azzara“	2019-06-25	2 000	Pagal išankstinę sąskaitą Nr. V-2
Jono Meko fondas	2019-03-22	1 000	paskola ⁵⁵

55. Tyrimo metu nustatyti tam tikri VŠĮ „Vilnius 2035“ veiklos ir A. Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ rinkimų programos bei vykdytos rinkimų politinės kampanijos sutapimai. Nustatyta, kad prieš prasidedant 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai ir jos metu, VŠĮ „Vilnius 2035“ surengė ne mažiau kaip 5 renginius, kuriuose dalyvavo A. Zuokas ir kiti A. Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ kandidatai.

55.1. 2018 m. spalio 27–28 d. Vilniaus Gedimino pilies bokšte VŠĮ „Vilnius 2035“ surengė diskusiją. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad VŠĮ „Vilnius 2035“ steigimo sutartis ir įstatai pasirašyti

⁵⁵ Pagal turimą banko sąskaitos išrašą, iki 2020-01-01 paskola negrąžinta.

spalio 22 d., tai yra likus 5 dienoms iki renginio, o Registrų centre VŠĮ „Vilnius 2035“ registruota 2018 m. lapkričio 2 d., tai yra po šio renginio.

55.1.1. 2018 m. spalio 27 d. 11:10 „Facebook“ paskyroje „Zuokas“ paskelbtas 53 sek. trukmės vaizdo įrašas⁵⁶ „Vilniusmąsto“, kuriame matomas Gedimino pilies bokštas, ant jo esanti grupelė žmonių ir nuo bokšto per visą jo aukštį nuleistas raudonas tentas „VILNIUS2035 #VILNIUSMĄSTO #VILNIUSISTHINKING“. Skelbiant įrašą nurodyta: „#Vilniusmąsto. Kviečiame prisijungti visus vilniečius - www.vilnius2035.lt #Vilnius2035 #AteitiesVilnius #VilniusIsThinking👤“.

55.1.2. 2018 m. spalio 27 d. 11:37 „Facebook“ paskyroje „Vilnius2035“ paskelbtas tas pats vaizdo įrašas⁵⁷, kuris aprašytas 55.1.1 papunktyje, ir nurodyta „Daugiau nei 60 mokslo, kultūros, verslo protų dvi dienas Gedimino pilyje kalbėjo, diskutavo ir skaitė pranešimus apie ateities miestą - #Vilnius2035. Kviečiame prisijungti visus vilniečius su savo idėjomis ir tapti Vilniaus strategais - www.vilnius2035.lt #Vilniusmąsto #Vilniusisthinking #miestostrategai“.

55.1.3. 2018 m. spalio 29 d. „Facebook“ paskyroje „Zuokas“ paskelbtas 1 min. 31 sek. trukmės vaizdo įrašas⁵⁸ „Vilnius 2035“, kuriame A. Zuokas, dėvėdamas džemperį su užrašu „Vilnius 2035“, pristato vykusį renginį. Vaizdo įrašo pradžioje A. Zuokas rodo telefoną ir sako „pirma idėja, kurią gavome Gedimino bokšte, ateities Vilniui“, vėliau jis nurodo, kad 2020 metais baigiasi Vilniaus vizija ir strateginis planas ir pats laikas galvoti apie Vilniaus miesto ateitį, prasidės diskusijos, renginio metu bus kalbama apie Vilniaus ateitį, rodomi renginio vaizdai (dauguma dalyvių dėvi raudonus džemperius su užrašu „Vilnius 2035“), pabaigoje nurodoma „Pradėkime kalbėti apie Vilniaus miesto ateitį, o ji turi būti neabejotinai gera, graži ir, svarbiausia, Vilniaus miesto gyventojams ir mūsų svečiams laiminga“, pabaigoje matomas užrašas „VILNIUS2035.LT“. Skelbiant vaizdo įrašą nurodyta: „Istorinėje Vilniaus vietoje - Gedimino bokšte - prasidėjo ypatingas renginys su ypatingais žmonėmis iš mokslo, kultūros, verslo sričių, susirinko jaunimas ir moksleiviai, kurie susibūrė tam, kad pasidalintų savo idėjomis apie ateities Vilnių. 2020 metais baigiasi Vilniaus strateginis planas, sukurtas 2001 metais. Taigi, pats laikas galvoti apie Vilniaus miesto ateitį - Vilnius 2035. Diskusijos „Vilnius mąsto“ prasideda ir kviečiame visus siūlyti idėjas, kokia Vilniaus ateitis galėtų ir turėtų būti. O ji, be abejo, turi būti graži, ir, svarbiausia, visiems mūsų gyventojams ir svečiams - **laiminga**. #Vilniusmąsto #Vilnius2035 #VilniusIsThinking #AteitiesVilnius“. Rinkimų programoje nurodyta: „Vilniui reikia susigrąžinti lyderystę<..>. Kiekvienam iš mūsų – įsitikinimą, jog gyvename mieste, kuriame gera visiems. Laimingame laimingų žmonių mieste“. Tas pats vaizdo

⁵⁶ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/2682067228684241>

⁵⁷ <https://www.facebook.com/1976445459077020/posts/2042355422486023/>

⁵⁸ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2314298921948286&id=150259975018869,
<https://www.facebook.com/Zuokas/videos/592803757801671>

įrašas⁵⁹ 2018 m. spalio 3 d. paskelbtas „YouTube“ paskyroje „Artūras Zuokas“.

55.1.4. 2018 m. spalio 31 d. „Facebook“ paskyroje „Vilnius2035“ paskelbtas žurnalo „IQ“ 2035 m. spalio 26 d. galimas viršelio maketas⁶⁰ ir nurodyta *„Tik nuo mūsų idėjų ir jų įgyvendinimo priklausys, kokie straipsniai apie Vilnių pasirodys 2035 metais. Pabandėme įsivaizduoti IQ numerį po penkiolikos metų! Galbūt ir Jūsų idėjos atsidurs ant žurnalo viršelio - dalinkimės www.vilnius2035.lt“*. Makete nurodomos tokios galimos žurnalo temos: „Vilnius aplenkė Rygą skrydžių skaičiumi“, „Sostinę ir Kauną jungia „Hypeloop“. Paminėtina, kad šios išvados 55.1.3 papunktyje aprašytame vaizdo įrašė matoma, kad šis leidinys buvo išdalytas VŠĮ „Vilnius 2035“ 2018 m. spalio 27–28 d. renginio Vilniaus Gedimino pilies bokšte dalyviams.

55.1.5. 2018 m. lapkričio 7 d. „Facebook“ paskyroje „Vilnius2035“ paskelbtas vaizdo įrašas⁶¹ „Vilniusmąsto Gedimino pilyje“, labai panašus į aprašytąjį šios išvados 55.1.3 papunktyje, kuriame rodomas A. Zuoko kreipimasis, ir nuodyta: *„#Vilniusmąsto pradžia – įkvepiantys Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centro vadovo dr. G.Valinčiaus, architekto Algirdo Kaušpėdo ir kitų asmenybių pranešimai Gedimino bokšte. Šiandien jau galvojame apie kitus susitikimus ir vietas. Kaip manote, kur galėtų vykti kitas susitikimas ir kokia konkrečia tema? Siūlykite savo idėjas. #Vilniusmąsto #Vilnius2035 #IdejosVilniui“*.

55.1.6. 2018 m. lapkričio 2 d. rubrikoje „Nuomonės“ paskelbtas A. Zuoko straipsnis⁶² „VILNIUS 2035“ – KVIETIMAS MĄSTYTI“, kuriame A. Zuokas kalba apie ilgalaikių strateginių planų naudą, nurodo, kad *„Pirmoji „Vilnius 2035“ strateginio plano diskusija, kuri vyko simbolinėje vietoje –Vilniaus Gedimino pilyje, parodė kiek daug žinių ir patirties turi mūsų žmonės“*, bei pateikia kelias idėjas, kurios atitinka jo rinkimų programos⁶³ nuostatas:

55.1.6.1. *„Švietimo atstovai sako, kad kokybiškas švietimas yra įmanomas tik mokyklose, kuriose moksleivių bus ne daugiau nei 500-600. Dabar gi mokyklos Vilniuje turi ir po 1200 mokinių. Tai gal užsibrėškime tikslą, kad 2035 m. Vilniaus mokyklos būtų tokios ir būtų. Kartu mažintume ir spūstis mieste, nes mokyklų tinklas būtų tankesnis ir mažiau reikėtų vežioti vaikus po visą miestą.“*

Rinkimų programoje *„mažesnės mokyklos šalia namų iki 2035 metų“⁶⁴: jose mokysis vidutiniškai 500–600 vaikų, bus skiriama daugiau dėmesio kiekvienam moksleiviui ir pagerės mokymo kokybė“*;

55.1.6.2. *„Automobilių dalinimosi ir pavėžėjimo paslaugos – „Citybee“, „Spark“ ar „Uber“, „Taxify“ – kaip rodo pasaulio miestų patirtis, stipriai keis viešojo transporto paslaugas.*

⁵⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=EEoWpZJo3lg>

⁶⁰ <https://www.facebook.com/Vilnius2035-1976445459077020/photos/tik-nuo-m%C5%ABs%C5%B3-id%C4%97j%C5%B3-ir-j%C5%B3-%C4%AFgyvendinimo-priklausys-kokie-straipsniai-apie-vilni%C5%B3-p/2052186368169595>

⁶¹ <https://www.facebook.com/Vilnius2035-1976445459077020/videos/770303133311326/>

⁶² <https://m.diena.lt/naujienos/nuomones/nuomones/vilnius-2035-kvietimas-mastyti-887312>

⁶³ <https://www.vrk.lt/documents/10180/681497/Vilniaus+m/cbb20f8d-473d-4304-a1a8-5a5705da2aa7>, 24,32 psl.

⁶⁴ Paryškinta išvados rengėjų

Gal tikslinga tokias paslaugas priskirti prie viešojo transporto paslaugų ir įtraukti į bendrą mobilumo planą ir dabar leisti „Citybee“, „Spark“ ar panašias paslaugas teikiančioms įmonėms, jų klientams naudotis A juostomis“;

55.1.6.3. *„Geras siūlymas pastatyti skirtingose Vilniaus vietose bent 4 vaikų ir jaunimo užimtumo centrus su baseiniais (pavyzdys – Konstitucijos pr.), kuriuose būtų skirtos patalpos įvairiems būreliams ir užsiėmimas – kuo arčiau namų, kad būtų patogų bei saugu nueiti“, „Vilnius planavo įrengti mieste modernų gatvių apšvietimą. Jį atnaujinant tam tikrose vietose, kur fiksuojamas didesnis nusikalstamumas, apšvietimo lempos galėtų būti sumontuota į triukšmą ar pagalbos šauksmą reaguojanti įranga, kad policija tiksliai žinotų, kur tiksliai atvažiuoti.“*

Rinkimų programoje: *„keturi nauji daugiafunkciai ugdymo centrai kaip Lietuvos vaikų ir jaunimo centras skirtingose Vilniaus vietose, kuriuose po vienu stogu – naujos skirtingų sporto sričių bazės, baseinai ir lavinimo būreliai, prieinami šalia gyvenantiems vaikams“.*

55.1.6.4. *„Tai tik kelios diskusijos apie ateities Vilnių idėjos. Sudėkime visus pasiūlymus į vieną vietą ir po diskusijų parenkime Vilniaus veiksmų planą, kurio dalimi jausimės kiekvienas iš mūsų. Ne vienas įkvėpiančio pranešimo autorius palinkėjo – darykime viską, kad šios dienos kalbos virstų konkrečiais darbais. „#Vilniusmąsto“ – kviečiame mąstyti ir idėjas paversti mūsų ateitimi dabar. Ir čia, Vilniuje“.*

55.1.7. Delfi TV 2018 m. gruodžio 6 d. laidoje⁶⁵ A. Zuokas, kalbėdamas apie sprendimą dalyvauti rinkimuose, apie šį VŠĮ „Vilnius 2035“ renginį (nuo 12:47) kalba pirmuoju asmeniu: *„ne per seniausiai turėjome įdomų renginį Gedimino kalne, kada buvome sukvietę geriausius Lietuvos strategus, vizionierus“.* Žurnalisto paklaustas dėl kritikos už iškabintą vėliavą (omenyje turimas nuo Gedimino pilies nuleistas raudonas tentas „VILNIUS2035 #VILNIUSMĄSTO #VILNIUSISTHINKING“, žr. plačiau Išvados 55.1.1 papunktį), A. Zuokas nurodė (nuo 13:11) *„Tai ne vėliava, tai yra kvietimas, nes Vilniuje kitais metais baigiasi Vilniaus miesto strateginio plano galiojimo laikas, tai yra iki dvidešimtųjų metų. Šiandien pats laikas, todėl ir kviesčiau visus gyventojus ir vilniečius dalyvauti naujo strateginio plano kūrime, koks Vilnius turėtų būti po, ten sakykim, 10 ar 15 metų“.*

55.1.8. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad apie naujo strateginio plano (2020–2035 metams) poreikį, kaip ir apie nemokamą viešąjį transportą, A. Zuokas kalbėjo paskelbęs apie apsisprendimą dalyvauti rinkimuose⁶⁶, pristatydamas rinkimų programą ir kandidatų sąrašą Vilniaus mieste, bei į tai, kad šiomis temomis pasisakyta ir A. Zuokienės atsiųstose rinkimų programos prisistatymo skaidrėse (žr. šios išvados 32 punktą), kurių sutrumpinta versija naudota pristatant rinkimų programą

⁶⁵ <https://www.delfi.lt/video/aktualijos/apie-kandidatavima-i-vilniaus-merus-paskelbes-arturas-zuokas.d?id=79792777>

⁶⁶ Straipsnis „A. Zuokas apsisprendė: kandidatuos į Vilniaus merus“ (publikuotas portale www.diena.lt 2018 m. gruodžio 6 d., <http://www.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/zuokas-apsisprende-kandidatuos-i-vilniaus-merus-892017>)

ir kandidatų sąrašą.

55.1.9. Be to, 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai išleistame žurnale „Zuokas. Įsimylėjęs Vilnių“, kuris buvo apmokėtas iš A. Zuoko ir LLS (liberalų) politinės kampanijos sąskaitų (plačiau šios išvados 65 punkte), 60 puslapyje nurodyta: „10. *Atviras naujų idėjų bankas. Idėjų bankas Vilniui ir vilniečiams leis keistis idėjomis, siūlyti naujas ir dalyvauti aktyvių miestiečių gyvenime. Susipažinkime su vilniečių jau pasiūlytomis idėjomis, ko reikia laimingam Vilniui, ir siūlykite savo!*“.

55.2. JV sporto studijoje surengta diskusija apie sportą ir sveiką miestą. A. Zuoko ir koalicijos rinkimų programose nurodyta: „*patrauklių miesto viešųjų erdvių sukūrimas: esamų ir naujų erdvių pritaikymas laisvalaikiui ir poilsiui; tarp jų – net 50 ha Šeškinės Ozo parkas, kuris taptų laisvalaikio erdve su dviračių, bėgimo ir pasivaikščiojimų takais, lygumų slidinėjimo trasomis, sporto aikštynais*“.

55.2.1. 2018 m. lapkričio 15 d. 11:15 „Facebook“ paskyroje „Vilnius2035“ paskelbtas įrašas⁶⁷: „*Tikimės, kad šiandienos rytą pradėjote nuo sporto mankštos*   *Antrasis #Vilniusmąsto renginys apie sportą ir sveiką miestą subūrė apie 40 sporto mėgėjų, entuziastų ir profesionalų. Diskusijos dalyviai džiaugėsi, kad miestas tampa vis draugiškesnis sportuojantiems, tačiau netrūko idėjų, ką dar galime padaryti, kad gyventume aktyviau: nuo sporto aikščių ant komercinių pastatų stogų iki sporto bazių išdėstymo miegamuosiuose rajonuose. Jeigu nesportavote ryte, nepamirškite pasimankštinti vakare. Ačiū <..>⁶⁸ - Sporto studija moterims, kad priėmė į svečius. #Vilniusmąsto #AteitiesVilnius #IdėjosVilniui #Sportas“.* Įrašas iliustruotas 5 nuotraukomis.

55.2.2. 2018 m. lapkričio 15 d. 11:37 „Facebook“ paskyroje „JV Sporto Studija“ paskelbta nuotrauka⁶⁹, kurioje prie pastatomo stendo „Vilnius 2035“ (apačioje nurodyta „Diskusijų partneris – IQ“) stovi džemperį su užrašu „Vilnius 2035“ dėvintis A. Zuokas ir moteris, bei nurodyta „*Mums yra didžiulė garbė priimti svečius JV sporto studijoje ir dalyvauti diskusijoje apie Vilniaus ateities viziją bei strategiją VILNIUS 2035* *Džiaugiamės, jog miestas tampa draugiškesnis sportuojantiems. Ačiū dar kartą @arturaszuokas, jog Vilnius tampa vis modernesniu miestu, kuriame gera gyventi* *#jvsportstudio #vilniusmąsto #vilnius #halfwaythere #behealthybehappy*“.

55.2.3. 2018 m. lapkričio 15 d. 11:41 „Facebook“ paskyroje „Zuokas“ paskelbta į šios išvados 55.2.2 papunktyje aprašytą panaši nuotrauka⁷⁰ ir nurodyta „*Pirmą kartą istorijoje <..>⁷¹ - Sporto studija moterims įsileido vyrą:-)*“.

⁶⁷ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2072720116116220&id=1976445459077020

⁶⁸ Nurodyta vardas ir pavardė

⁶⁹ <https://www.facebook.com/JVsportostudija/photos/a.481759358605345/1897622643685669>

⁷⁰ <https://www.facebook.com/150259975018869/photos/a.164412213603645/2340752632636248/>

⁷¹ Nurodyti vardas ir pavardė

55.2.4. 2018 m. lapkričio 20 d. „Facebook“ paskyroje „Zuokas“ paskelbtas 1 min. 23 sek. trukmės vaizdo įrašas⁷² ir nurodyta: *„Atsilenkimų šį kartą nedarėme, svorių nekilnojome, bet aktyvios ir ilgos diskusijos metu tikrai sudegino nemažai kalorijų:-) Sporto bendruomenė turi daug puikių idėjų, tik reikia, kad savivaldybė daugiau girdėtų ir bendradarbiautų. #Vilnius2035“*. Vaizdo įrašė matomi vaizdai iš renginio, įrašo pradžioje kalba A. Zuokas: *„Ko gi reikia ir kaip mes planuojame miesto ateitį, kad, šiuo atveju, Vilnius būtų sportuojantis, Vilnius būtų judantis ir Vilnius būtų sveikas miestas.“*, vėliau kalba renginio svečiai (ne kandidatai) ir koalicijos kandidatas Nr. 16 Kęstutis Bagonas, tarp dalyvių matosi kandidatai Algis Čaplikas, Žilvinas Šilgalis (dėvintis džemperį su užrašu „Vilnius 2035“). Įrašo pabaigoje rodoma užsklanda „VILNIUS 2035“. Tas pats vaizdo įrašas⁷³ 2018 m. gruodžio 3 d. paskelbtas ir „YouTube“ paskyroje „Artūras Zuokas“.

55.3. 2018 m. lapkričio 22 d. galerijoje „Meno niša“ buvo surengta diskusija apie kultūrą.

55.3.1. 2018 m. lapkričio 23 d. 14:16 portale diena.lt paskelbtas redakcijos parengtas straipsnis⁷⁴ „Vilnius 2035“ – ambicingos idėjos kultūrai“, kuriame nurodoma, kad *„vakar kultūros ir meno atstovai galerijoje „Meno niša“ susirinko į diskusiją „Vilnius mąsto apie kultūrą“, kurioje aptartos idėjos ir strateginės kultūros kryptys ateities Vilniui.“*, cituojami du kalbėję kandidatai Jonas Staselis ir Diana Stomienė, nurodoma, kad *„Vilnius mąsto apie kultūrą“ – jau trečiasis „Vilnius 2035“ iniciatyvos renginys. <..> Vilniaus strateginis planas 2001-2020 artėja prie pabaigos, todėl susibūrusi miesto strategų komanda ėmėsi iniciatyvos sukurti Vilniaus ateities strategines gaires „Vilnius 2035“ ir šios komandos dalimi kviečia tapti visus vilniečius. <..> Pirmasis „Vilnius mąsto“ renginys įvyko Vilniaus Gedimino pilyje ir davė startą diskusijoms ir įkvėpiančioms idėjoms apie Vilniaus ateitį – „Vilnius 2035“, kuriose dalyvavo 60 mokslo, kultūros, verslo, jaunimo protų, generavusių idėjas Lietuvos sostinei. Antrajame Vilnius mąsto renginyje buvo diskutuojama apie sporto ateitį. Pasidalinti savosiomis idėjomis vilniečiai yra kviečiami interneto puslapyje www.vilnius2035.lt arba socialinio tinklo Facebook puslapyje Vilnius2035“*.

55.3.2. 2018 m. lapkričio 26 d. 14:22 „Facebook“ paskyroje „Zuokas“ paskelbtas 2 min. 29 sek. trukmės vaizdo įrašas⁷⁵ apie renginį. Įrašo aprašyme nurodyta: *„Vilniusmąsto – Kultūra. Galerijų gatvės ar netgi galerijų rajonai, apleisti pastatai, kuriuose menininkai galėtų įgyvendinti drąsiausias savo idėjas, Lietuvos fotografijos centras, bendradarbiavimas su urbanistais, kultūrą išplečiant į miesto erdves, netgi kultūros idėjų bankas - tokios idėjos nuskambėjo susitikime su kultūros bendruomene. Idėjų daug ir labai vertingų - pasiūlykite ir jūs savo minčių būsimam kultūros idėjų bankui. #IdėjosVilniui“*. Vaizdo įrašė rodomos akimirkos iš galerijoje „Meno niša“ vykusios diskusijos, renginyje matoma VŠĮ „Vilnius 2035“ atributika, tarp dalyvių matomi kandidatai Sergej

⁷² <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/258188221521817>

⁷³ <https://www.youtube.com/watch?v=Zbs0OconheM>

⁷⁴ <https://m.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/vilnius-2035-ambicingos-idejos-kulturai-890350>

⁷⁵ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/430477334152014>

Gandžumian, I. Jakaitytė, J. Staselis, D. Stomienė, A. Zuokas, rodomas A. Zuoko kreipimasis į susirinkusius: *„Dėkui už laiką, kad turite laiko pakalbėti apie kultūrą ir apie tam tikrus dalykus, kas yra padaryta ir galėtų būti. Ir aišku, kad Vilnius turėtų būti tarptautinis verslo, mokslo, kultūros (specialiai paryškinime, nes šiandien kalbėsime apie tai) centras. Yra unikali galimybė vienu metu turėti ir strateginį planą, ir bendrąjį planą kartu“*. Taip pat kalba dar 2 kandidatai: „Art Vilnius“ vadovė D. Stomienė, fotografijos plenero „Uždaros teritorijos“ vadovas J. Staselis ir 4 ne kandidatai, pabaigoje dar kartą kalba A. Zuokas. Įrašo pabaigoje rodoma užsklanda „Vilnius2035“. Tas pats įrašas⁷⁶ 2019 m. sausio 9 d. paskelbtas ir „YouTube“ paskyroje „Artūras Zuokas“. Skelbiant vaizdo įrašą „YouTube“ nurodyta: *„Galerijų gatvės ar netgi galerijų rajonai, apleisti pastatai, kuriuose menininkai galėtų įgyvendinti drąsiausias savo idėjas, Lietuvos fotografijos centras, bendradarbiavimas su urbanistais, kultūrą išplečiant į miesto erdves, netgi kultūros idėjų bankas - tokios idėjos nuskambėjo susitikime su kultūros bendruomene. Idėjų daug ir labai vertingų - pasiūlykite ir jūs savo minčių būsimam kultūros idėjų bankui. Pasirašykite, kad aš ir mano komanda – Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) - galėtume dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose: <https://bit.ly/2uyqqOY#IdėjosVilniui>“*.

55.3.3. 2018 m. lapkričio 27 d. 10:35 „Facebook“ paskyroje „Vilnius2035“ paskelbtas 2 min. 28 sek. trukmės vaizdo įrašas⁷⁷, analogiškas aprašytajam šios išvados 55.3.1 papunktyje. Įrašo aprašyme nurodyta: *„Vilniusmąsto apie kultūrą. Trečiasis #Vilniusmąsto renginys - šį kartą kalbėjome apie kultūrą, meną, kultūros ateitį ir jos kryptis ateities Vilniuje 2035. Dalijamės diskusijos dalyvių mintimis ir idėjomis. O jūsų idėjų laukiame www.vilnius2035.lt“*.

55.4. Diskusija apie švietimą Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijoje.

55.4.1. 2018 m. lapkričio 28 d. „Facebook“ paskyroje „Vilnius2035“ paskelbtas įrašas⁷⁸ apie diskusiją Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijoje: *„Antrus metus filmą apie švietimą kuriantis verslininkas, knygų autorius, Butano švietimo sistemą analizuojantis Darius Radkevičius ketvirtame #Vilniusmąsto renginyje, skirtame švietimui pasakojo, jog kalbėdamasis su švietimo ekspertais visame pasaulyje sulaukia klausimo, kodėl mes vertiname tik moksleivių matematikos, kalbų, gamtos mokslų žinias, o, pavyzdžiui, dailelę paliekame nuošalyje. Juk visa tai, kas mus supa aplink, pirmiausia buvo nupiešta ir tuomet įgavo formą. Ir dailelė lygiai tokia pat svarbi kaip ir kiti dalykai, padedanti ugdyti vaikų kūrybiškumą. Susitikime nuskambėjo daug idėjų ir įkvepiančių pavyzdžių iš mokyklų vadovų, mokytojų, švietimo ekspertų, parodančių, kad mokykla - ne tik sienos. “*. Įrašas iliustruotas 7 renginio nuotraukomis. Paminėtina, kad Darius Radkevičius buvo kandidatas į Vilniaus miesto savivaldybės tarybą.

⁷⁶ https://www.youtube.com/watch?v=ylhGLX_XeyM

⁷⁷ <https://www.facebook.com/1976445459077020/videos/262467214623024>

⁷⁸ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2091262667595298&id=1976445459077020

55.4.2. 2018 m. lapkričio 29 d. „Facebook“ paskyroje „Zuokas“ paskelbtas vaizdo įrašas⁷⁹ apie VšĮ „Vilnius 2035“ diskusiją (salės priekyje matoma įstaigos atributika) Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijoje apie švietimą. Diskusijoje kalba įvairūs asmenys, taip pat kandidatai D. Radkevičius ir A. Zuokas. Pabaigoje rodoma užsklanda „VILNIUS 2035“. Politinės reklamos stebėsenos duomenimis, šis įrašas bent 1 dieną (lapkričio 30 d.) buvos skelbtas atlygintinai.

55.5. 2018 m. gruodžio 1 d. „Facebook“ paskyroje „Zuokas“ paskelbtas vaizdo įrašas⁸⁰ apie susitikimą su senjorais galerijoje „Cechas Vilnius“ (Tsekh Gallery Vilnius), kuriame matomas VšĮ „Vilnius 2035“ naudotas pastatomas standas ir ekranas, kuriame rodoma VšĮ „Vilnius 2035“ vaizdinė medžiaga. A. Zuokas kalba apie 50–65-mečius žmones, jų patirtį, nemokamą viešąjį transportą visiems Vilniaus gyventojams. Pabaigoje pasisako viena viešnia: *„Noriu pasididžiuoti ir pasidžiaugti už Jūsų labai geras idėjas ir tas idėjas, kurios realizuojamos. Ačiū labai, kad mus pakvietėte“*, A. Zuokas jai padėkoja. Įrašo pabaigoje rodoma užsklanda „VILNIUS 2035“. A. Zuoko ir koalicijos rinkimų programose nurodyta: *„nemokamas kokybiškas viešasis transportas (kaip Taline jau šešeri metai): pagrindinė priemonė mažinti spūstis, spręsti triukšmo ir oro taršos problemas; kiekvienas gyventojas per metus sutaupys iki 340 eurų“*.

56. 2019 m. kovo 10 d. „Facebook“ paskyroje „Vilnius2035“ paskelbtas įrašas⁸¹, kad 2019 m. kovo 14 d. Rotušėje vyks konferencija „Ar įmanoma išmokti laimės“, nurodyta, kad dalyvaus lektoriai: Thakur S Powdyel, Per Arild Konradsen, Vladimir Spivakovsky. Renginys, kuris vyko ketvirtadienį prieš pakartotinį balsavimą, buvo mokamas. Įrašų dalijimosi platformoje „YouTube“ paskyroje „Vilnius2035“ 2019 m. gegužės 9 d. paskelbti visų trijų pranešėjų pasisakymų anglų kalba įrašai⁸². Peržiūrėjus pranešimų įrašus, nenustatyta, kad juose būtų skleista politinė reklama ar jie galėtų būti laikomi rinkimų agitacijos dalimi.

57. Informacija apie VšĮ „Vilnius 2035“ renginius, aprašytus šios išvados 55 punkte, ar vaizdai iš jų panaudoti A. Zuoko politinėje kampanijoje. Pats A. Zuokas savo paskyrose ne kartą skelbė vaizdo įrašus apie VšĮ „Vilnius 2035“ renginiuose aptartas idėjas, kurios pristatomos ir A. Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ bei paties A. Zuoko rinkimų programose.

57.1. Vilniaus miesto savivaldybės rinkimų komisijos Nr. 57 informaciniame leidinyje paskelbtose kandidato ir koalicijos programose nurodyta:

57.1.1. *„nemokamas kokybiškas viešasis transportas (kaip Taline jau šešeri metai): pagrindinė priemonė mažinti spūstis, spręsti triukšmo ir oro taršos problemas; kiekvienas gyventojas per metus sutaupys iki 340 eurų“*;

⁷⁹ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/185696622379539>

⁸⁰ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/754222448276022>

⁸¹ <https://www.facebook.com/1976445459077020/photos/a.2129581407096757/2239199492801614/>

⁸² <https://www.youtube.com/watch?v=k745imV70PQ&t=48s>,

<https://www.youtube.com/watch?v=g7tZ0mQYihE&t=13s>,

<https://www.youtube.com/watch?v=TXBMH2QVsUQ&t=37s>

57.1.2. *mažesnės mokyklos šalia namų iki 2035 metų: jose mokysis vidutiniškai 500–600 vaikų, bus skiriama daugiau dėmesio kiekvienam moksleiviui ir pagerės mokymo kokybė;*

57.1.3. *keturi nauji daugiaviečiai ugdymo centrai kaip Lietuvos vaikų ir jaunimo centras skirtingose Vilniaus vietose, kuriuose po vienu stogu – naujos skirtingų sporto sričių bazės, baseinai ir lavinimo būreliai, prieinami šalia gyvenantiems vaikams;*

57.1.4. *patrauklių miesto viešųjų erdvių sukūrimas: esamų ir naujų erdvių pritaikymas laisvalaikiui ir poilsiui; tarp jų – net 50 ha Šeškinės Ozo parkas, kuris taptų laisvalaikio erdve su dviračių, bėgimo ir pasivaikščiojimų takais, lygumų slidinėjimo trasomis, sporto aikštynais;*

57.1.5. *Vilniui reikia susigrąžinti lyderystę, savivaldai – norą tarnauti žmonių poreikiams. Kiekvienam iš mūsų – įsitikinimą, jog gyvename mieste, kuriame gera visiems. Laimingame laimingų žmonių mieste“.*

57.2. 2019 m. sausio 2 d. „Facebook“ paskyroje „Zuokas“⁸³ ir „Artūras Zuokas“⁸⁴ **atlygintinai** paskelbtas įrašas, pažymėtas „Politinė reklama bus apmokėta iš Artūro Zuoko rinkimų sąskaitos: „O koks Vilnius yra jums? Pasidalinkite savo Vilniaus vizija. #AteitiesVilnius #Vilnius2035 #LaimingasVilnius.“ Įrašas iliustruotas vaizdo įrašu „Kas Jums yra Vilnius?“, jame rodomi vaizdai iš diskusijos, vykusios Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijoje, joje kalba įvairūs žmonės, tarp jų kandidatė I. Jakaitytė, pabaigoje rodoma užsklanda „VILNIUS2035.LT“.

57.3. 2018 m. lapkričio 27 d. „Facebook“ paskyroje „Zuokas“ paskelbtas 1 min. 7 sek. trukmės vaizdo įrašas⁸⁵, kuriame jis kalba apie švietimą ir klausia: „Kreipiuosi ir į jus. Kokia Vilniaus švietimo sistema turėtų būti ateityje – 2035 metais?“. Skelbiant vaizdo įrašą nurodyta: „Vilniaus švietimas. Vilniaus Balsių mokykla, kai pastatėme ją 2011 metais, tapo XXI amžiaus mokyklos pavyzdžiu. Ir dabar, susitikę su mokytojais, mokyklų vadovais pasikalbame, kokia galėtų būti ateities mokykla. Dažniausiai išsakyta mintis: mokykla turi būti moderni, talpinanti ne daugiau nei 500 moksleivių. Padiskutuokime, į kokią mokyklą norėtumėte vesti savo vaikus. #AteitiesVilnius“.

57.4. 2018 m. gruodžio 12 d. paskyroje „Artūras Zuokas“⁸⁶ ir „Zuokas“⁸⁷ (**atlygintinai**) paskelbtas vaizdo įrašas, kuriame A. Zuokas pasakoja apie vilniečių pasiūlytą idėją pastatyti 4 vaikų ir jaunimo centrus Vilniaus mieste, apraše nurodyta: „Puiki idėja, kurią pasiūlė Vilniaus gyventojai – pastatyti dar keturis centrus, panašius į Lietuvos vaikų ir jaunimo centrą, tik skirtingose miesto dalyse. Tėvams nereikėtų toli vežioti savo vaikų, o visi sporto bei lavinimo būreliai būtų vienoje vietoje. Pritariu šiai minčiai ir traukiu į sąrašą darbų, kuriuos reiktų įgyvendinti per artimiausius ketverius metus. #AteitiesVilnius #IdėjaVilniui #politinėreklama“. Ta pačia tema kalbama ir gruodžio

⁸³ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/978811415661391/>

⁸⁴ <https://www.facebook.com/arturas.zuokas/videos/2231739810178829>

⁸⁵ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/763680577320303>

⁸⁶ <https://www.facebook.com/arturas.zuokas/videos/2200811016605042>

⁸⁷ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/384930185382113>

28 d. atlygintinai skelbtame vaizdo įrašė⁸⁸ „Facebook“ paskyroje „Zuokas“, kuris pažymėtas „Politinė reklama bus apmokėta iš Artūro Zuoko rinkimų sąskaitos“, naudojamos grotažymės: #IdėjaVilniui #AteitiesVilnius #Politinėreklama #AčiūužidėjąOrtizams“.

57.5. 2019 m. sausio 31 d. kandidatas Kęstutis Bagonas, kuris VŠĮ „Vilnius 2035“ renginyje kalbėjo apie futbolą, sportą ir sveiką miestą (plačiau šios išvados 55.2.4 papunktyje), savo paskyroje „Facebook“ **atlygintinai** paskelbė įrašą⁸⁹ „Šiuo metu futbolo treniruotes Vilniaus mieste lanko apie 5,5 tūkst. motyvuotų vaikų, iš kurių beveik 80% sudaro vaikai iki 13 metų. ⚽ Vakar kartu su Artūru Zuoku dalyvavau diskusijoje su Vilniaus futbolo mokyklų vadovais. Diskusijos metu buvo išsakytos svarbios nuomonės ir opiausios problemos, iš kurių išskirčiau:

✓ Prasta futbolo objektų infrastruktūra tiek šiltuoju, tiek ir šaltuoju metų laiku, įvairiuose Vilniaus rajonuose reikia kokybiškai renovuotų bendrojo ugdymo mokyklų aikščių;

✓ Vilniui būtinai reikalingas antras maniežas;

✓ Skubiai reikia bent kelių pilnų matmenų sintetinės dangos futbolo aikščių;

✓ Neracionalus esamų 10-ies bendrojo ugdymo mokyklų futbolo aikščių atnaujinimo projektas;

✓ Reikia didesnės paskatos respublikinių bei tarptautinių vaikų futbolo turnyrų organizatoriams.

#LaisvėJudėti #ManoNumeris16 #LaimingasVilnius

Rinkimų agitacija. Parengta paties kandidato į Vilniaus m. tarybą. Bus apmokėta iš Lietuvos laisvės sąjungos (liberalai) sąskaitos.“

57.6. 2019 m. vasario 11 d. Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) savo paskyroje⁹⁰ „Facebook“ **atlygintinai** paskelbė įrašą⁹¹, pažymėtą kaip politinė reklama, apie kandidatę D. Stomienę, dalyvavusią VŠĮ „Vilnius 2035“ renginyje, žr. šios išvados 55.3.2 papunktį), kuriame kandidatė kalba apie kultūrą „Jei turėčiau visus miesto raktus, atrakinčiau kultūros duris. Miestas gyvas, jei yra virsmas, jei jame yra kuriančių žmonių. Dar miestas yra mozaika, kurią dėlioti turi visų sričių atstovai. Taip, kaip gero namo nepastatys programuotojas, taip kultūros lauke pasiklys batsiuovys.

Esu Diana. Lietuvos meno galerininkų asociacijos prezidentė, tarptautinės šiuolaikinio meno mugės „ArtVilnius“ įkūrėja. Man kartu su komanda 2009 metais pavyko sukurti iki šiol gyvuojantį didžiausią vizualiųjų menų renginį – tokį kokio aplink mus Europoje nėra tūkstančio kilometrų spinduliu. Sukūrėme su pačiu mažiausiu biudžetu, nes jei tai darytų biudžetinė įstaiga, esu tikra –

⁸⁸ <https://www.facebook.com/Zuokas/videos/312562366044303>

⁸⁹ <https://www.facebook.com/bagonaskestutis/posts/769595413405400>

⁹⁰ Šiuo metu paskyra „Laisvė ir teisingumas LT“

⁹¹ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2035105046607499&id=669032266548124

kainuotų 120 kartų daugiau.

Neabejoju, kad Vilniaus miesto savivaldybės taryboje reikia žmonių iš kultūros lauko, o mano vizija – kultūros voratinkliu apjuosti Vilnių, didinti jos prieinamumą. Atvesti ją iki kiekvienų durų. Iki kiekvieno širdies.“

57.7. Pati D. Stomienė savo paskyroje „Facebook“ yra skelbusi politinės reklamos įrašus, kuriuose kalba apie kultūrą, pvz.:

57.7.1. 2019 m. sausio 25 d.⁹² „<..>Visi mes vilniečiai norime, kad mūsų miestas būtų tarsi gražiausias mūsų pačių sapnas. Žalias, švarus, tvarkingas, modernus, bet neprarandantis savo nuostabios istorija alsuojančios dvasios. Žalias – tai reiškia ir neužterštas, neprisikimšęs automobilių, lengvai pasiekiamas, keliones po jį paverčiantis smagia atpalaiduojančia pramoga, o ne sunkiu nervingu darbu. Ir žinoma – miestas pilnas kultūros.

Štai todėl pakviesta apsisprendžiau jungtis prie Artūro Zuoko komandos, kuriančios laimingų žmonių miestą.

Esu žmogus iš meno aplinkos. Nuo 2008 metų vadovauju vis plačiau mūsų miestą garsinančiai tarptautinei meno mugei ArtVilnius. Pažinau daug miesto vadovų – geresnių ir blogesnių – ir visiškai neabejoju: Artūras Zuokas yra išskirtinis, pasaulinio lygmens ir akiračio politikas, kaip niekas kitas įsijautęs į miesto problemas ir visada ieškantis geriausių sprendimų. Jis nebijo naujovių, yra veržlus, pilnas idėjų, tačiau visada įsiklauso į aplinkinių nuomonę. Jis tikras lyderis ir kartu komandos žmogus. Kartu mes galime padaryti mūsų miestą jaukų ir artimą kiekvienam vilniečiui. Kartu su Jumis, mano mieli draugai.

#LaimingasVilnius, #Sąrašas7

Rinkimų agitacija“.

57.7.2. 2019 m. vasario 26 d.⁹³ „Mieli vilniečiai, liko tik kelios dienos apsispręsti, koks bus mūsų Vilnius ateinančius ketverius metus. <..>

Prašau jūsų balsuoti už sąrašą Nr.7 už Artūro Zuoko ir vilniečių koaliciją „Laimingas Vilnius“.

Per šį rinkiminį laikotarpį aš susitikau su daugeliu jūsų. <..> Šį laikotarpį aš įdėmiai klausiausi ko nori vilniečiai, ko reikia, kad jie būtų laimingi.

Žmonėms reikia, kad Vilnius turėtų tikrą ŠEIMININKĄ, kuriam rūpėtų kokybiškas kasdieninis vilniečių gyvenimas. Vaikų darželiai, mokyklos, gatvės be duobių ir kad žiemą jos būtų valomos, o taip pat šaligatviai. Jie nori apšviestų gatvių, vandentiekio ir nuotekų atvedimo. Kad galėtų rūšiuoti atliekas, kad šiukšlės nepūtų prie namų. Kad miestas būtų ŽALIAS, kvėpuotų ir nedustų nuo kamščių ir taršos. Žmonės nori KOKYBIŠKO nemokamo transporto. Kad unikalus Vilniaus kultūros paveldas

⁹² <https://www.facebook.com/diana.stomienne/posts/2265387990146272>

⁹³ <https://www.facebook.com/diana.stomienne/posts/2315250261826711>

būtų saugomas, kad visose mokyklose švietimo kokybė būtų geresnė, kad kultūros renginiai būtų prieinami visoms socialinėms grupėms ir daug kitų problemų, kurias būtina skubiai spręsti. Vilniečiai turi daug gerų idėjų kaip mes visi galėtume geriau gyventi. <..>

Aš esu iš kultūros srities, iš nevyriausybinių ne pelno siekiančios organizacijos. Prieš 11 metų įkūriau ir organizuoju didžiausią meno renginį Rytų Europoje, tarptautinę meno mugę ArtVilnius, kuri garsina pasaulyje mūsų mylimą miestą. Šį renginį kasmet aplanko apie 23 000 lankytojų ir kasmet vis nauji svečiai iš užsienio pamilsta mūsų Vilnių. Jau 25 metai esu galerininkė, įkūriau galeriją MENO NIŠA, surengiau virš 700 parodų Lietuvoje ir užsienyje. Dirbant ne pelno siekiančioje organizacijoje reikia titaniškų pastangų įgyvendinti savo idėjas, todėl aš tikiu, kad būsiu jums naudinga ir verta jūsų pasitikėjimo.

www.laimingasvilnius.lt

#Zuokas #LaimingasVilnius #SaragasNr7

Politinė agitacija“.

57.8. 2019 m. vasario 14 d. Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) savo paskyroje „Facebook“ **atlygintinai** paskelbė įrašą⁹⁴, pažymėtą kaip politinė reklama, apie kandidatę I. Jakaitytę, VšĮ „Vilnius 2035“ vadovę, kuriame kandidatė sako: *„Jei turėčiau galimybę keliauti laiku, pirmoji mano kelionė būtų į ateities Vilnių. Smalsu pamatyti, koks jis bus 2035 metais. <..> Kai tau atsiveria pasaulio durys, kai pamatai, kokių stebuklų jame yra, tada žinai, kad net ir nerealios svajonės apie ateities Vilnių gali virsti realybe. Jei tik nebijai siekti neįmanomo. Ateitis jau čia.“.*

58. Paminėtina, kad, pagal viešai skelbiamus įrašus, VšĮ „Vilnius 2035“ diskusijas vedė A. Zuokas, jis kalba pirmuoju asmeniu („mes“), dėkoja, kviečia, kalbant kitiems pašnekovams juos papildyti, jiems pritaria ar jų klausia. Dalyje renginių jis dėvi džemperį su užrašu „Vilnius 2035“. Taip pat pirmuoju asmeniu apie Gedimino pilyje surengtą diskusiją A. Zuokas kalbėjo ir Delfi TV laidoje (žr. plačiau šios išvados 55.1.7 papunktį). Nėra duomenų ir pats A. Zuokas kandidato pareiškiniuose dokumentuose nenurodė, kad dirbo VšĮ „Vilnius 2035“ ar turėjo kitokių sąsajų su šia viešąja įstaiga, kuriai vadovavo kita koalicijos kandidatė – I. Jakaitytė.

59. Renginiuose dalyvavo ir kiti Artūro Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ kandidatai, dalis jų kalbėjo, jų pasisakymų epizodai rodyti ne tik A. Zuoko, bet ir VšĮ „Vilnius 2035“ skelbtuose įrašuose. Kandidatų ir koalicijos politinėse reklamose aptariamos panašios temos ir idėjos, kaip VšĮ „Vilnius 2035“ rengtuose renginiuose, renginių epizodų įrašai naudoti politinėje reklamoje.

60. VšĮ „Vilnius 2035“ nepateikė prašytos informacijos ir banko sąskaitų išrašų, dėl jos rengtų diskusijų organizavimo išlaidų kreiptasi į skirtingas įstaigas.

60.1. 2022 m. kovo 2 d. raštu (reg. Nr. 2-115(7.9) kreiptasi į VšĮ Vilniaus rotušę. 2022 m. kovo 3 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-218(7.9), kuriame nurodyta, kad dėl salės nuomos 2019 m.

⁹⁴ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2040429312741739&id=669032266548124

kovo 14 d. vykusiai konferencijai „Ar įmanoma išmokti laimės“ kreipėsi VšĮ „Vilnius 2035“ vadovė I. Jakaitytė, Rotušės Didžiosios salės nuoma kainavo 300 Eur, sumokėjo VšĮ „Vilnius 2035“.

60.2. 2022 m. kovo 2 d. raštu (reg. Nr. 2-116(7.9) kreiptasi į galeriją „Meno niša“. 2022 m. kovo 22 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-310(7.9), kuriame nurodyta, kad *„Galerija organizuoja nacionalinius ir tarptautinius kultūrinius, meninius, socialinius projektus, pristato užsienio kūrėjus, rengia susitikimus su menininkais ir vykdo edukacines programas. Galerija „Meno niša“ kviečia kultūros ir kitų sričių profesionalus pristatyti savo idėjas ir pasiekimus, dalinasi ir savo patirtimi . <..> Aptariama diskusija organizuota galerijos „Meno niša“ iniciatyva, todėl patalpų nuomos klausimas nebuvo aktualus. Galerijos vykdomoje veikloje organizuojamos parodos, renginiai vyksta nemokamai“*. Atsakymą pasirašė galerijos „Meno niša“ direktorė D. Stomienė, tai yra buvusi A. Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ kandidatė, kalbėjusi VšĮ „Vilnius 2035“ rengtoje diskusijoje apie kultūrą (plačiau šios išvados 55.3 papunktyje). D. Stomienė apie kultūrą ir galerijų veiklą kalbėjo ir savo politinėje reklamoje (plačiau šios išvados 57.6 papunktyje).

60.3. 2022 m. kovo 3 d. raštu (reg. Nr. 2-117(7.9) kreiptasi į JV SPORTO STUDIJA ir paprašyta pateikti informaciją: kas inicijavo šią diskusiją, ar šiai diskusijai buvo išnuomos patalpos, kas kreipėsi į JV SPORTO STUDIJA dėl patalpų nuomos, kiek kainavo patalpų nuoma ir kas sumokėjo už nuomą; taip pat paprašyta pateikti dokumentų dėl patalpų nuomos ir apmokėjimo kopijas. 2022 m. balandžio 5 d. gautas JV SPORTO STUDIJOS atsakymas (reg. Nr. 1-379(7.9), kad šią diskusiją inicijavo Artūras Zuokas ir jo komanda. *„Patalpos nebuvo nuomojamos, Patalpų direktorius informavo, kad tokiam renginiui A. Zuoko komanda ieško išskirtinės erdvės diskusijai susijusiai su sportu, tad savo noru studijos patalpas skyriau šiai iniciatyvai“*. Papildomai paklausus, kas yra „patalpų direktorius“, nurodyta, kad Laisvūnas Budėnas. Nustatyta, kad LLS (liberalai) jį kėlė kandidatų į Vilniaus miesto savivaldybės tarybą per 2015 m. kovo 1 d. savivaldybių tarybų rinkimus.

60.4. 2022 m. kovo 4 d. raštu (reg. Nr. 2-121(7.9) kreiptasi į Lietuvos nacionalinį muziejų. 2022 m. kovo 22 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-309(7.9), kuriame nurodyta *„sutarus žodžiu, 2018 m. spalio 26-27 d. Gedimino pilies bokšto patalpos A. Zuoko organizuotos diskusijos apie Vilniaus ateitį dalyviams buvo suteiktos neatlygintinai. Muziejaus patalpų trumpalaikės nuomos tvarka ir nuomos kainos patvirtintos 2019 m. rugpjūčio 22 d. <..> Iki tol muziejus susitarimo būdu į patalpas įsileisdavo renginius nemokamai“*. El. paštu paprašius patikslinti informaciją, kas kreipėsi į Lietuvos nacionalinį muziejų dėl patalpų diskusijai, 2022 m. balandžio 5 d. gautas el. atsakymas: *„dėl leidimo surengti renginį kreipėsi p. Artūras Zuokas“*.

60.4.1. Patikrinus VšĮ „Azzara“ banko sąskaitos išrašą, nustatyta, kad viešojo įstaiga, VšĮ „Vilnius 2035“ steigėja, 2018 m. spalio 23 d., tai yra tą pačią savaitę, kai Gedimino pilies bokšte vyko VšĮ „Vilnius 2035“ renginys, Lietuvos nacionaliniam muziejui pervadė 2 500 Eur. VRK dėl šio

pavedimo 2022 m. birželio 10 d. raštu (reg. Nr. 2-302(7.9) kreipėsi į Lietuvos nacionalinį muziejų.

60.4.2. 2022 m. birželio 16 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-670(7.9), kuriame patvirtinta, kad buvo gauta parama ir nurodyta, kad ji *„panaudota muziejaus reikmėms, t.y. apmokėti muziejininkų delegacijos iš Latvijos vizito išlaidas, įsigyti ekspонатams bei tuo metu reiklaingoms prekėms“*.

60.4.3. Pagal VšĮ „Azzara“ banko sąskaitos išrašo duomenis, nustatyta, kad 2018 m. spalio 23 d. 2 500 Eur parama Lietuvos nacionaliniam muziejui pervesta panaudojant dieną prieš tai (2018 m. spalio 22 d.) iš UAB „Armitana“ gautos paramos (10 000 Eur) dalį.

60.4.4. Nors pats Lietuvos nacionalinis muziejus savo 2022 m. kovo 21 d. atsakyme teigė, kad *„2018 m. spalio 26-27 d. Gedimino pilies bokšto patalpos A. Zuoko organizuotos diskusijos apie Vilniaus ateitį dalyviams buvo suteiktos neatlygintinai. Muziejaus patalpų trumpalaikės nuomos tvarka ir nuomos kainos patvirtintos 2019 m. rugpjūčio 22 d. <..> Iki tol muziejus susitarimo būdu į patalpas įsileisdavo renginius nemokamai“*, kyla pagrįstų abejonių dėl tikrojo VšĮ „Azzara“ Lietuvos nacionaliniam muziejui renginio savaitę pervestos 2 500 Eur paramos tikslo, ar tokiu būdu nebuvo apmokėtos VšĮ „Vilnius 2035“ Gedimino pilies bokšte organizuotos diskusijos, kurią pats muziejus įvardijo kaip A. Zuoko organizuotą diskusiją apie Vilniaus ateitį, išlaidos.

60.5. 2022 m. kovo 4 d. raštu (reg. Nr. 2-123(7.9) kreiptasi į Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnaziją. 2022 m. kovo 7 d. gautas atsakymas (Nr. 1-241(7.9), kuriame nurodyta, kad gimnazija apie renginį informacijos neturi ir negali pateikti, nes buvęs gimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojai ugdymui ir buhalterė nebedirba gimnazijoje. *„Nuo 2021 m. gimnazija perėjo į centralizuotą buhalteriją, todėl pasikeitė gimnazijos sąskaitos ir mes neturime galimybės patikrinti, ar buvo pervesti pinigai už salės nuomą. Kiti gimnazijos darbuotojai apie šį renginį nežino ir jame nedalyvavo“*.

60.6. 2022 m. kovo 16 d. raštu (reg. Nr. 2-147(7.9) kreiptasi į žurnalo „IQ“ redakciją ir paklausta: kaip žurnalas „IQ“ prisidėjo prie VšĮ „Vilnius 2035“ organizuotų renginių 2018–2019 m., kas kreipėsi į žurnalo „IQ“ redakciją dėl bendradarbiavimo organizuojant diskusijas ir kokius darbus atliko žurnalo „IQ“ redakcija. Paprašyta pateikti žurnalo, kuris matomas VšĮ „Vilnius 2035“ renginiuose, maketą. 2022 m. kovo 21 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-307(7.9), kuriame rašoma, kad: tokio žurnalo „IQ“ nebuvo išleista, *„tai renginio rengėjų sukurtos užrašų knygelės (tuščiais puslapiais) su įvairių žurnalų, ne tik IQ, bet ir „National Geographic“, „Time“) išgalvotais viršeliais. Kas spausdino šias užrašų knygeles man nėra žinoma. Kaip man vėliau paaiškino to renginio rengėjai, šios užrašų knygelės buvo skirtos tik uždaro renginio dalyviams, tiražas siekė keliasdešimt egzempliorių“*. Taip pat rašoma, kad: *„IQ žurnalas planavo dalyvauti VšĮ „Vilnius 2035“ rengtame diskusijų cikle, kaip moderatorius ir informacinis partneris, tačiau šių planų atsisakė. Deja IQ ženklas pateko į vienos diskusijos plakatą. Tuomet paprašėme daugiau IQ ženklo diskusijų komunikacijoje nenaudoti, mano žiniomis, taip ir buvo padaryta.“*

61. Atsižvelgiant į šios išvados 55–60 punktuose nurodytą informaciją (renginių pobūdį ir turinį, apie renginius skleistą informaciją ir jos panašumus su A. Zuoko ir koalicijos kandidatų skleista politine reklama bei rinkimų programa, paties A. Zuoko kalbėjimą apie šiuos renginius pirmu asmeniu bei tai, kad, Lietuvos nacionalinio muziejaus teigimu, pats A. Zuokas kreipėsi dėl leidimo rengti VŠĮ „Vilnius 2035“ renginį Gedimino pilies bokšte), laikytina, kad VŠĮ „Vilnius 2035“, rengdama dalį diskusijų ir renginių (žr. šios išvados 55 punktą), veikė A. Zuoko ir Artūro Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ politinės kampanijos interesais ir tokiu būdu suteikė nepiniginę auką Artūrai Zuokui ir LLS (liberalams).

62. Kadangi VŠĮ „Vilnius 2035“ nepateikė prašytos informacijos ir dokumentų, darbo grupė negalėjo įvertinti VŠĮ „Vilnius 2035“ nepiniginės aukos dydžio, tačiau tai nepaneigia fakto, kad A. Zuokui ir Artūro Zuoko ir vilniečių koalicijai „Laimingas Vilnius“ juridinis asmuo (VŠĮ „Vilnius 2035“) neatlygintinai suteikė paslaugas.

63. 2020 m. gegužės 12 d. išsiųstas paklausimas **fiziniam asmeniui J. L.** (reg. Nr. 2-438(7.9), prašant pateikti informaciją, kokios paslaugos buvo suteiktos VŠĮ „Azzara“ pagal sąskaitą faktūrą JLIV Nr. 122 už 1 000 Eur. Prašyta pateikti sąskaitos faktūros JLIV Nr. 122 kopiją bei publikuotos medžiagos maketą ar kopiją, jeigu buvo suteiktos paslaugos.

64. Tą pačią dieną (2020 m. gegužės 12 d.) gautas atsakymas (reg. Nr. 1-921(7.9), atsiųsta prašyta sąskaitos faktūros kopija bei nurodyta, kad sąskaita faktūra išrašyta „*už tekstų rengimo bei redagavimo paslaugą Artūro Zuoko leidžiamam žurnalui*“. Laiške taip pat paaiškinta, kad „*tekstus tvarkiau word dokumente, o galutinio rezultato (žurnalo) pateikti negaliu, nes jo net nesu mačiusi. Kaip žurnalas vadinasi irgi nežinau – prie jo vizualo aš nedirbau, tik prie pavienių tekstų*“. Taip pat nurodyta, kad sutartis pasirašyta nebuvo. Kartu su atsakymu VRK pateiktoje 2018 m. gruodžio 12 d. sąskaitoje faktūroje JLIV Nr. 122 nurodytas pardavėjas – J. L. individuali veikla, pirkėjas – VŠĮ „Azzara“, suteiktos paslaugos „Už viešųjų ryšių ir konsultacijų paslaugas“, suma – 1 000 Eur.

65. Vilniaus miesto savivaldybės rinkimų komisijos Nr. 57 politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitoje nurodyta, kad buvo išleistas reklaminis leidinys, pavadinimu „Įsimylėjęs Vilnių“: lietuvių kalba 67 puslapių apimties, tiražas – 40 000 vnt., rusų kalba 60 puslapių apimties, tiražas – 35 000 vnt. Šis reklaminis leidinys buvo platinamas su dienraščiu „Lietuvos rytas“.

65.1. 2020 m. gegužės 21 d. buvo nuskenuotas su 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės reklamos stebėsenos medžiaga gautas leidinys „Zuokas“ ir nusiųstas J. L., klausiant, ar šiam žurnalui rengė tekstus pagal pateiktą sąskaitą faktūrą. Tą pačią dieną gautas patvirtinimas, kad šiam leidiniui buvo rengti tekstai ir atsiųsti „darbiniai failai“ (reg. Nr. 1-1037(7.9) su tekstais. Palyginus pateiktus tekstus ir leidinio turinį, nustatyta, kad didžioji dalis sutampa.

65.2. Peržvelgus reklaminį leidinį „Zuokas. Įsimylėjęs Vilnių“ (lietuvių kalba), nustatyta, kad jis tinkamai pažymėtas pagal reikalavimus, nurodoma, kad tai yra „rinkimų agitacija“, kad bus

apmokėta iš LLS (liberalų) ir A. Zuoko politinės kampanijos sąskaitų, nurodytas tiražas 40 000 vnt. ir kad spausdino UAB „Lietuvos ryto“ spaustuvė.

65.3. Pagal VRK pateiktus LLS (liberalų) ir Artūro Zuoko 2019 m. kovo 3 d. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitų duomenimis nustatyta, kad:

65.3.1. UAB „Lietuvos ryto“ spaustuvė suteikė spausdinimo ir platinimo paslaugas:

65.3.1.1. LLS (liberalams) už 10 818,16 Eur (2019-02-25 PVM sąskaita faktūra SPULR0054041, „*Leidinyš „Zuokas“*“, 40 000 egz., suma 5 939,61 Eur; 2019-02-26 sąskaita faktūra SPULR0054058, „*Artūro Zuoko rekl. Leidinio plat. su Stiliumi t.sk platinimas per pašta*“, 4 550 vnt., 1 075,39 Eur; 2019-03-12 sąskaita faktūra SPULR0054216, „*Leidinyš „Zuokas“*“, 35 000 egz., suma 3 803,91 Eur). LLS (liberalų) politinės reklamos ataskaitoje šios išlaidos nedetalizuotos.

65.3.1.2. A. Zuokui už 10 843,72 Eur (2019-02-25 PVM sąskaita faktūra SPULR0054040, „*Leidinyš „Zuokas“*“, 40 000 egz., suma 5 000,00 Eur; 2019-03-12 sąskaita faktūra SPULR0054217, „*Leidinyš „Zuokas“*“, 35 000 egz., suma 5 843,72 Eur). A. Zuoko politinės reklamos ataskaitoje nurodyta, kad tai buvo reklaminis leidinyš (40 000 tiražas kainavo 5 000 Eur, 35 000 tiražas – 5 843,72 Eur).

65.3.2. LLS (liberalams) ir A. Zuokui reklamos gaminimo paslaugas suteikė MB „Digitulus“ (LLS (liberalams) – už 4 700 Eur pagal 2019-02-27 sąskaitą faktūrą (Serija SF Nr. 049) ir A. Zuokui už 1 000 Eur pagal 2019-02-27 sąskaitą faktūrą (Serija SF Nr. 050). A. Zuoko politinės reklamos ataskaitoje deklaruojant MB „Digitulus“ išlaidas (1 000 Eur) nurodyta „*Žurnalo gamyba „Zuokas“*“. LLS (liberalų) politinės reklamos ataskaitoje šios išlaidos nedetalizuotos.

66. VRK 2020 m. birželio 5 d. raštu (reg. Nr. 2-572(7.9) kreipėsi į Artūrą Zuoką ir raštu (reg. Nr. 2-573(7.9) į LLS (liberalus). Buvo prašoma nurodyti, ar reklamos leidinyš „Zuokas. Įsimylėjęs Vilnių“ ir reklamos leidinyš „Zuokas“ yra tas pats leidinyš (žurnalas), kas ruošė informaciją, rengė tekstus leidiniams rusų ir lietuvių kalbomis, kas parengė maketus, kaip tekstų rengimo, maketavimo, vertimo paslaugos deklaruotos LLS (liberalų) ir A. Zuoko 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitose. Taip pat, jeigu sąskaitos už pirmiau išvardytas paslaugas nėra apmokėtos iš politinės kampanijos sąskaitų, prašoma nurodyti, kas ir kaip apmokėjo.

67. 2020 m. birželio 12 d. gautas vienas bendras atsakymas (reg. Nr. 1-1302(7.9), kuriame paaiškinama, kad „Zuokas. Įsimylėjęs Vilnių“ yra tas pats žurnalas kaip reklamos leidinyš „Zuokas“. „*Tekstą žurnalui rengė Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) ir Artūras Zuokas. Vertimą į rusų kalbą atliko <...>⁹⁵ kurios paslaugos kainavo 750 Eur, o ataskaitoje pažymėtos kaip „Kitos išlaidos“.* J. L.⁹⁶ *atliko teksto redagavimą, kurio žymėjimas ataskaitoje irgi priskirtas prie kitų išlaidų. Šios paslaugos suma – 500 Eur. Taip pat ataskaitos žiniaraštyje kodu (KI) buvo žymimos kitos išlaidos.*

⁹⁵ Neskelbiama dėl asmens duomenų apsaugos.

⁹⁶ Nuasmeninta išvados rengėjų.

Žurnalo gamyba (maketavimu) rūpinosi MB „Digitulus“. Konkretus darbuotojas, kuris atlikinėjo paslaugas nebuvo aktualus. Paslaugos buvo apmokamos tik iš rinkimų sąskaitos.“

68. Gavus VŠĮ Jono Meko fondo banko sąskaitos išrašą (2020-08-27 reg. Nr. 1-2697(7.9), nustatyta, kad J. L. tą pačią dieną, 2018 m. gruodžio 12 d., buvo sumokėta po 1 000 Eur iš VŠĮ „Azzara“ ir iš VŠĮ Jono Meko fondo banko sąskaitų.

68.1. 2021 m. birželio 4 d. el. paštu papildomai kreiptasi į J. L. ir paklausta, kokia iš viso suma jai buvo sumokėta už tekstų rengimo bei redagavimo paslaugą Artūro Zuoko leidiniui ir iš kokių dar įmonių sąskaitų buvo už tai mokėta, ir paprašyta pateikti tai pagrindžiančius dokumentus.

68.2. 2021 m. birželio 14 d. gautas J. L. atsakymas (reg. Nr. 1-930(7.9):

68.2.1. Į klausimą, už ką mokėta 2019 m. vasario 15 d. iš A. Zuoko politinės kampanijos sąskaitos 500 Eur, atsakyta: *„Gera nepamenu, bet tai galėjo būti knygos redagavimas - iš knygos į žurnalą. Kaip ir minėjau, iš karto jie planavo leisti knygą, kurią ketino pristatyti „Knygų mugėje“. Tai buvo ilgas ir didelis savo apimtimi darbas. Vėliau pakeitė sprendimą ir knygos neleido, todėl natūraliai tekstas keitėsi ir jį reikėjo sutvarkyti“.*

68.2.2. Į klausimą, kokia suma buvo sumokėta už tekstų rengimo bei redagavimo paslaugą Artūro Zuoko leidžiamam žurnalui, atsakyta: *„4000 ar 4500 tūkst. Gera nepamenu“.*

68.2.3. *„Už šį darbą buvo mokama dalimis - mano pačios prašymu. T.y. parašius tam tikrą dalį teksto, išrašydavau sąskaitą. Kam rašyti sąskaitą - informuodavo A.Zuokas. Sąskaitos buvo pateiktos Meko fondui, Azzarai. Kiti asmenys nei už šį, nei už kitus darbus nemokėjo.“*

68.2.4. Su atsakymu pateikta 2018 m. gruodžio 12 d. sąskaita faktūra JLIV Nr. 123, kurioje nurodyta paslauga „Už viešųjų ryšių ir komunikacijos paslaugas“, bei banko išrašo eilutės, iš kurių matoma, kad už paslaugą buvo mokėta iš VŠĮ „Azzara“ ir VŠĮ Jono Meko fondo sąskaitų ir 500 Eur iš A. Zuoko 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos sąskaitos.

Pavedimai J. L. 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos metu:

Eil. Nr.	Sąskaita, iš kurios mokėta	Pavedimo data	Suma, eurai	Mokėjimo pagrindas
1.	VŠĮ „Azzara“	2018-12-12	1 000	Pagal sąskaitą JLIV Nr. 122
2.	VŠĮ Jono Meko fondo	2018-12-12	1 000	Pagal sąskaitą JLIV Nr. 123
3.	VŠĮ „Azzara“	2019-02-12	950	Pagal išankstinę sąskaitą
4.	A. Zuoko 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos	2019-02-15	500	Pagal sąskaitą JLIV Nr. 136
5.	VŠĮ „Azzara“	2019-02-25	150	Pagal sąskaitą JLIV Nr. 139
	Iš viso		3 600	

69. 2021 m. liepos 5 d. raštu (reg. Nr. 2-565(7.9) kreiptasi į Artūrą Zuoką dėl šios išvados 68.2 papunktyje nurodytų pavedimų J. L. ir suteiktų paslaugų, kartu prašyta pateikti išlaidas

pagrindžiančius dokumentus.

70. 2021 m. liepos 13 d. gautas A. Zuoko atsakymas (reg. Nr. 1-1050(7.9), kuriame:

70.1. į klausimą, „kodėl už žurnalo rengimą, kuris buvo Jūsų kaip kandidato į Vilniaus miesto merus politinė reklama, buvo apmokėta iš viešųjų įstaigų“, atsakyta, kad „J. L.⁹⁷ suteiktos paslaugos įtrauktos į politinės kampanijos ataskaitą. J. L. yra šeimos draugas ir įvairiais laikotarpiais vykdė įvairius teksto redagavimo ir rašymo darbus, taip pat teikė viešųjų ryšių paslaugas, susijusias su minėtų įstaigų veikla: „Nedelsk“, „Fluxus“ ir kitų parodų aprašymu, knygų ir tekstų redagavimo darbus, straipsnių rašymą ir t.t. J. L. taip pat redagavo mano parašytą knygą, kuri nebuvo išleista ir ši knyga nebuvo susijusi su rinkimais (todėl šios išlaidos nėra rinkimų dalis). Šią knygą planavome pristatyti Knygų mugėje arba vėlesniu metu. Tikėtina, kad Jums buvo klaidingai nurodyta suma, kuri teikta tiesiogiai man politinėje kampanijoje, taip pat suma teikta už ne su rinkimais susijusias paslaugas, taip pat paslaugas teiktos viešosioms įstaigoms, pavyzdžiui, viešųjų ryšių paslaugas. Kartu paaiškinu, kad Jūsų minimų sąskaitų aš neturiu ir negaliu objektyviai turėti, todėl prašysiu arba jas man pateikti arba užklausti šių viešųjų įstaigų vadovų, kokios paslaugos buvo teiktos Jūsų minimoje lentelėje“.

70.2. Patvirtinta LLS (liberalų) atsakyme nurodyta informacija (šios išvados 67 punktą), kad žurnalo „Zuokas. Įsimylėjęs Vilnių“ gamyba apmokėta tuometinės LLS (liberalų), „gamintojas MB „Digitulus“. Tekstą žurnalui rengė Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) ir Artūras Zuokas. Vertimą į rusų kalbą atliko, kurios paslaugos kainavo 750 Eur, o ataskaitoje pažymėtos kaip „Kitos išlaidos“. J. L. atliko teksto redagavimą“. <...> Žurnalo gamyba (maketavimu) rūpinosi MB „Digitulus“.

70.3. Atsakant į klausimą, „kokios dar politinės kampanijos išlaidos ar dalis jų, buvo apmokėtos ne iš politinės kampanijos sąskaitos, o iš įmonių sąskaitų“, – atsakyta, kad „Nesu prašęs, kad įstaigos, ar įmonės apmokėtų mano politinės kampanijos išlaidas“, todėl tokie teiginiai neatitinka tikrovės“.

71. Pastebėtina, kad 2019 metais Knygų mugė vyko vasario 21–24 d.⁹⁸, todėl 2019 m. vasario mėn. VŠĮ „Azzara“ fiziniam asmeniui J. L. pervestos sumos (2019-02-12 pagal išankstinę sąskaitą (950 Eur), 2019-02-25 pagal sąskaitą JLIV Nr. 139 (150 Eur) sietinos su teksto parengimu rinkimų agitacijai leistam žurnalui, o ne knygos apie A. Zuoką leidimui.

72. Tyrimo metu surinktais duomenimis:

72.1. J. L., kuri redagavo 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai skirtą leidinį (žurnalą) „Zuokas. Įsimylėjęs Vilnių.“ 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos metu, buvo mokama ne tik iš A. Zuoko politinės kampanijos sąskaitos, bet ir iš dviejų viešųjų įstaigų („Azzara“, Jono Meko fondo) banko sąskaitų.

⁹⁷ Čia ir toliau nuasmeninta išvados rengėjų.

⁹⁸ <https://www.litexpo.lt/renginiai/vilniaus-knygu-muge-2019/>

72.2. Žurnalą sudaro 68 puslapiai (skaičiuojant ir viršelius).

72.3. J. L. teigimu, A. Zuokas nurodydavo, kam išrašyti sąskaitą už parengtą tekstą.

72.4. A. Zuoko teigimu, J. L. *„taip pat redagavo mano parašytą knygą, kuri nebuvo išleista ir ši knyga nebuvo susijusi su rinkimais (todėl šios išlaidos nėra rinkimų dalis). Šią knygą planavome pristatyti Knygų mugėje arba vėlesniu metu“*.

72.5. Nors pirmame atsakyme J. L. nurodė, kad 1 000 Eur (iš VŠĮ „Azzara“ sąskaitos) buvo sumokėta *„už tekstų rengimo bei redagavimo paslaugą Artūro Zuoko leidžiamam žurnalui“*, vėliau, paklausus apie kitus pavedimus (2 100 Eur) iš kitų sąskaitų, J. L., taip pat kaip ir A. Zuokas, nurodė, kad buvo planuota leisti knygą, kurią ketino pristatyti Knygų mugėje, vėliau atsisakyta ją leisti, *„tekstas keitėsi ir jį reikėjo sutvarkyti“*, be to, nurodė, kad už tekstų rengimą bei redagavimą Artūro Zuoko leidžiamam žurnalui buvo sumokėta 4000 ar 4500 Eur (plačiau šios išvados 68.2.2 papunktyje).

73. Nepakanka duomenų vienareikšmiškai teigti, kad J. L. tekstas apie A. Zuoką buvo rengtas išskirtinai 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai. J. L. parengtas tekstas (jo dalis), net jei pradžioje ir buvo rengtas knygai, kaip teigia A. Zuokas ir patvirtina J. L. vėlesniame atsakyme, buvo panaudotas rinkimų politinei kampanijai skirtam žurnalui. Už šio teksto rengimą ir tvarkymą dalį sumos (500 Eur) apmokėjus iš politinės kampanijos sąskaitos, o kitą dalį – juridinių asmenų (viešųjų įstaigų „Azzara“ (2 100 Eur) ir Jono Meko fondo (1 000 Eur) lėšomis, A. Zuoko politinė kampanija buvo finansuota juridinių asmenų aukomis, o apmokėta suma laikytina nepiniginėmis aukomis (viešųjų įstaigų „Azzara“ (2 100 Eur) ir Jono Meko fondo (1 000 Eur) A. Zuoko politinei kampanijai finansuoti.

74. 2020 m. birželio 11 d. raštu (reg. Nr. 2-603(7.9) VRK kreipėsi į VŠĮ „Sėkmės idėja“. Raštu buvo prašoma įvardyti iš VŠĮ „Azzara“ gautų paskolų tikslą, nurodyti paskolų lėšų panaudojimą, už kokius darbus VŠĮ „Azzara“ sumokėjo Vaidai Plavinskaitei, kuri tuo metu vadovavo VŠĮ „Sėkmės idėja“, bei kodėl 1 785 Eur suma sumokėta vadovei, o ne pervesta į įstaigos sąskaitą. Prašoma pateikti sudarytą sutartį, išrašytą sąskaitą bei darbų atlikimo aktą. Taip pat buvo paklausta, ar VŠĮ „Sėkmės idėja“ sugrąžino VŠĮ „Azzara“ visą paskolos sumą ir paprašyta pateikti paskolos grąžinimų pavedimų ir 2017–2019 m. banko sąskaitos (-ų) išrašo (-ų) kopijas.

75. 2020 m. liepos 8 d. gautas VŠĮ „Sėkmės idėja“ atsakymas (reg. Nr.1-1617(2.10), kuriame nurodyta, kad:

75.1. *„Viešojo įstaiga „Sėkmės idėja“ 2017 metais spalio 9 d. pasirašė partnerystės ir bendradarbiavimo sutartį su VŠĮ „Azzara“ dėl projekto skirto vyresnio amžiaus žmonėms „Susitikim, mieli senjorai“ (sutartis pridedama). Nepriklausomai nuo šalyje vykstančių rinkimų ir kitų aplinkybių įstaigą vykdė savo įsipareigojimus pagal sutartį. Projektas „Susitikim, mieli senjorai“ gaudavo finansavimą iš Vilniaus ir Kauno miesto savivaldybių. Finansavimo lėšos buvo vedamos į VŠĮ*

„Azzara“ banko sąskaitas. Užsakant paslaugas projektui VŠĮ „Sėkmės idėja“ susidurdavo su finansiniais sunkumais, dėl šios priežasties buvo skolinamos lėšos iš VŠĮ „Azzara“ bendram tikslui pasiekti – sklandžiai įgyvendinti projektą. Gavus rėmėjų palaikymą VŠĮ „Sėkmės idėja“ visas paskolas grąžindavo. Šiai dienai įstaiga neturi jokių įsiskolinimų VŠĮ „Azzara“ (pridedamas raštas-atsakymas VŠĮ „Azzarai“ dėl paskolų grąžinimo)“.

75.2. *„Vaida Plavinskaitė, kaip fizinis asmuo sudarė paslaugų sutartį su VŠĮ „Azzara“. Suteikta paslauga – „rašytinės bei vizualinės medžiagos rengimas projektui“. Įstaiga šios sutarties savo apskaitoje neturi, kadangi tai fizinio asmens ir VŠĮ „Azzara“ darbo santykiai. Informuoju, kad Vaida Plavinskaitė nuo 2019 rugsėjo mėn. įstaigoje nedirba. Įstaiga neturi sąskaitų išrašų, susijusių su Jūsų nagrinėjamais klausimais, todėl papildomos informacijos suteikti negalime. Su Jūsų rašte minimu I. Makaraitytės straipsniu nesame niekaip susiję.“*

76. 2020 m. liepos 16 d. el. paštu buvo vėl kreiptasi į VŠĮ „Sėkmės idėja“ dar kartą prašant pateikti banko išrašus, nes gautame atsakyme informacijos dėl piniginių operacijų nebuvo pateikta. 2020 m. liepos 21 d. gautas VŠĮ „Sėkmės idėja“ 2018–2019 metų banko išrašas, kurį peržiūrėjus buvo paprašyta papildomų dokumentų. Jie buvo pateikti. Siekiant patikrinti, ar VŠĮ „Sėkmės idėja“ patirtos išlaidos galėjo būti susijusios su politine partija ar politine kampanija, pagal banko išrašo ir papildomų dokumentų informaciją kreiptasi į 4 įmones: UAB „IGMIS“, UAB „Glik Agency“, viešąją įstaigą Menų cechą (jų atsakymas negautas), UAB „VIP Spauda“.

77. **UAB „VIP Spauda“** 2019 m. teikė paslaugas VŠĮ „Sėkmės idėja“. 2019 m. vasario 18 d. VŠĮ „Sėkmės idėja“ bendrovei „VIP Spauda“ sumokėjo 129,47 Eur, mokėjimo paskirtyje nurodyta „Pagal išankstinę sąskaitą“. VRK 2020 m. liepos 27 d. kreipėsi raštu (reg. Nr. 2-891(7.9) į UAB „VIP Spauda“ dėl VŠĮ „Sėkmės idėja“ suteiktų paslaugų: prašyta pateikti sutartis, išankstinės sąskaitas faktūras, gaminių pavyzdžius, maketus ir kitą informaciją, susijusią su A. Zuoku ar LLS (liberalais).

78. UAB „VIP Spauda“ atsakymas (reg. Nr. 1-2036(7.9) gautas 2020 m. liepos 29 d. Jame nurodyta, kad:

78.1. VŠĮ „Sėkmės idėja“ užsakė dėžutes naujiems gaminiams, buvo pristatyti stiklainiai, pagal kuriuos bendrovė turėjo padaryti dėžučių pavyzdžius: „be spaudos, su politika nieko bendro“.

78.2. VŠĮ „Azzara“ užsakė reklaminį „Vyčio“ stendą-dėlionę, kuri buvo dėliojama viešai, o apie tai rašė „visa žiniasklaida“. Atsakyme nurodyta, kad nenuolatinių klientų maketų nesaugo, dėl serverių talpos duomenys pašalinami kasmet. Pateikta nuoroda į viešai skelbiamą informaciją, kuri iliustruota gaminio nuotraukomis.

78.3. Tiesioginės A. Zuoko politinės reklamos rinkimų ir ne rinkimų metu nėra spausdinę. Yra tekę spausdinti liberalams, tuomet visur buvo nurodytas tiražas ir kad spausdino „VIP Spauda“.

78.4. VŠĮ „Azzara“ taip pat buvo užsakiusi dėžutes dekoravimui ir reklaminę „brošiūrą“,

bet, kas tiksliai tai buvo, įvardyti negali, nes duomenų ar maketų neliko, tik pagal laiškus matoma, kad failai buvo imti iš minėtos įstaigos nuorodų. Taip pat patvirtinti, kad tai nebuvo politinė reklama, negali ir pasiūlyta daugiau informacijos dėl gaminio klausti VŠĮ „Azzara“.

78.5. Įmonė atlieka spausdinimo paslaugas ir pastaraisiais metais buvo pereita prie pakuočių gamybos, todėl reklaminės spaudos dizainų ir maketų nesaugo.

78.6. Su atsakymu pateikti priedai:

78.6.1. trys sąskaitos faktūros, išrašytos VŠĮ „Azzara“: 2018 m. balandžio 8 d. serija VPS Nr. 0007569, brošiūros A5, 30 vnt., suma 121,24 Eur; 2018 m. birželio 28 d. serija VPS Nr. 0007711 reklaminis stendas, 1 vnt., suma 1 331 Eur; 2018 m. gruodžio 11 d. serija VPS Nr. 0008009, dėžutės dekoravimui 50 vnt., suma 181,50 Eur.

78.6.2. viena sąskaita faktūra, išrašyta VŠĮ „Sėkmės idėja“ 2019 m. vasario mėnesį, serija VPS Nr. 0008119 už dėžučių spausdinimo paslaugas, suma 129,47 Eur.

78.6.3. nuoroda⁹⁹ į straipsnį „Lukiškių aikštėje rekordinio dydžio Vytis“. 2018 m. liepos 5 d. publikuotame straipsnyje nurodoma, kad *„Lukiškių aikštėje buvo sudėliota – 36 kvadratinų metrų dydžio – Vyčio dėlionė. Dėjimo procesą stebėjo Lietuvos rekordų agentūra Factum. Anot jos, 4,53 m pločio bei 5,12 m ilgio Vytis tapo rekordiniu“*. Taip pat rašoma, jog *„Renginio metu susirinkusiesiems buvo išdalyta ir mažesnių Vyčio dėlionių: kai kurios skirtos vaikams, sudėtingesnės, turinčios daugiau detalių – suaugusiems. „Daugiau nei 1500 Vyčio dėlionių jau yra pasiekusios vaikų darželių, mokyklų auklėtiniams“, – rašoma Lietuvos laisvės sąjungos, inicijavusios renginį, žiniasklaidai išplatintame pranešime.“*

78.6.4. Du Edgaro Stanišausko prašymai: 2018 m. kovo 29 d. – dėl leidinuko A5 formato, 4 lapai, susegimas, 30 vnt. ir 2019 m. vasario 18 d. – dėl *„tų prabangiųjų dėžučių“* prašant padaryti du variantus su *„prabangiom dėžutėm“*: smėlio/medžio spalvos visa dėžutė su auksiniu IGMIS logo ant dėžutės viršaus ir juodos spalvos visa dėžutė su auksiniu IGMIS logo ant dėžutės viršaus.

79. 2022 m. sausio 7 d. telefonu susisiekus su Lietuvos rekordų registravimo agentūra Factum prie Lietuvos kultūros fondo (toliau – agentūra Factum), gautas atsakymas, kad dėl rekordo fiksavimo kreipėsi A. Zuokas, kad šios dėlionės renginį organizavo A. Zuokas ir jo partija LLS (liberalai) ir kad niekas už Vyčio matavimą ir rekordo fiksavimą nemokėjo.

79.1. 2022 m. vasario 11 d. raštu Nr. 2-86(7.9) kreiptasi į agentūrą Factum.

79.2. 2022 m. kovo 16 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-282(7.9), patvirtinantis, kad dėl rekordo registravimo kreipėsi A. Zuokas.

79.2.1. Taip pat nurodyta, kad *„rekordo autoriumi neįvardytas joks asmuo, o įvardintas tik dėlionės sumanytojas Artūras Zuokas“*, rekordas registruotas 2018 m. liepos 5 d., *„sprendimas dėl pasiekimo pripažinimo rekordiniu priimtas iš karto po dėlionės matavimų Lukiškių aikštėje 2018 m.“*

⁹⁹ <https://www.15min.lt/kultura/naujiena/naujienos/lukiskiu-aiksteje-rekordinio-dydzio-vytis-1104-997220>

liepos 5 d.“.

79.2.2. Pateikta A. Zuoko pasirašyto Vaizdinės ir garsinės medžiagos panaudojimo leidimo kopija, kurioje nurodyta, kad perduotos 5 nuotraukos ir 25 vaizdo įrašai. Šiuo leidimu ji pasirašęs asmuo, šiuo atveju A. Zuokas, perduodamas agentūrai Factum kaip pasiekto rekordo įrodymą – nurodytą medžiagą apie rekordą, tvirtina, kad nurodytos medžiagos autorių teisės ir gretutinės teisės priklauso pasirašiusiam asmeniui.

79.2.3. Be to, atsakyme patikslinta, kad VRK *„laiške minima, jog „2018 m. liepos 5 d. portale 15min.lt publikuotame straipsnyje nurodoma, kad „Lukiškių aikštėje buvo sudėliota – 36 kvadratinų metrų dydžio – Vyčio dėlionė. Dėjimo procesą stebėjo Lietuvos rekordų agentūra Factum. Anot jos, 4,53 m pločio bei 5,12 m ilgio Vytis tapo rekordiniu.“ yra antrinis žinių šaltinis, atpasakojantis agentūros „Factum“ prie Lietuvos kultūros fondo paskelbtą pranešimą spaudai“.*

80. 2021 m. liepos 5 d. rašte (reg. Nr. 2-565(7.9) A. Zuokui buvo klausta, kas pagamino Vyčio stendą (dėlionę), matomą publikacijoje, kas užsakė ir apmokėjo išdalintų Vyčio dėlionių gamybą, kas pagamino dėliones ir dėžutes dėlionėms.

81. A. Zuokas nurodė (atsakymas registruotas 2021 m. liepos 13 d. reg. Nr. 1-1050(7.9), kad asmeniškai A. Zuokas nieko neužsakinėjo, todėl atsakyti negali, ir nurodo, kad: *„Vykdant savo visuomeninę tęstinę veiklą, taip pat vykdant tarybos nario pareigas (tuo metu ir dabar) ne tik turiu, bet ir privalau dalyvauti visuose renginiuose, pristatyti savo ir politinės organizacijos idėjas. Be to, esu šio projekto idėjos autorius, todėl dažnai buvau kviečiamas į renginius, kuriuose buvo minimas Valstybės 100-metis“.*

82. 2021 m. gruodžio 30 d. el. paštu kreiptasi į LLS (liberalų) atstovus (renginio metu (2018 m. liepos 5 d.) buvusį pirmininką, atsakingąjį sekretorių). Klausta, kas užsakė, pagamino ir apmokėjo reklaminį Vyčio stendą-dėlionę, kas užsakė dalinimui skirtų Vyčio dėlionių ir dėžučių dėlionėms gamybą, kas pagamino, kas sumokėjo. Paprašyta pateikti apmokėjimo dokumentus (sutartis, sąskaitas ir mokėjimo pavedimus). Klausta, kiek buvo išdalyta Vyčio dėlionių iš viso, kokiuose dar miestuose vyko ši akcija, ir paprašyta pateikti informaciją, kas prisidėjo prie šios iniciatyvos.

83. 2022 m. sausio 18 d. gautas atsakymas, kuriame rašoma, kad *„<...> politinė partija neužsakinėjo, negamino ir neapmokėjo Vyčio dėlionių ar Vyčio stendo. Todėl negalime atsakyti ir į kitus klausimus. Mūsų žiniomis vienas iš idėjos autorių yra VŠĮ „Azzara“, siūlytume kreiptis į juos. Partija, savo narius visada skatina ir informuoja apie įvairius visuomeninius renginius bei maloniai kviečia savo narius juose dalyvauti ar tai - valstybinės šventės ar atmintinų dienų renginiai, ar įvairios akcijos kaip pvz. „Laisvės kelio“ baltarusių palaikymas ar įvairus piliečių kvietimai į mitingus, kuriuose pagal savo partijos ar rinkimų programą dalyvaudavo mūsų partijos atstovai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, prašome VRK apsvarstyti ir numatyti, kaip elgtis politinės*

partijos nariams, kai gauna kvietimus sudalyvauti pilietišrame renginyje ar kituose viešuose renginiuose, kad ateityje išvengti tokių ar panašių nesusipratimų.“

84. A. Zuokas teigia, kad jis asmeniškai dėlionės neužsakė, buvo tik idėjos autorius ir dalyvavo renginyje. LLS (liberalai) nurodė, kad neužsakė ir negamino Vyčio dėlionių ar Vyčio stendo, tik savo narius informavo apie visuomeninį renginį. Be to, LLS (liberalai) nurodė, kad, jų žiniomis, „*vienas iš idėjos autorių yra VŠĮ „Azzara“*. Tačiau Vilniaus miesto savivaldybės interneto svetainėje skelbiamame renginių kalendoriuje¹⁰⁰ nurodyta, kad 2018 m. liepos 5 d. (12:00–13:30) Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos minėjimo organizatorius yra „*Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)*“. Taip pat naujienų portalų skelbtuose pranešimuose apie renginį ir pačios partijos skelbtoje informacijoje aiškiai nurodyta, kad akcijos sumanytoja yra partija ir renginys yra partijos renginys:

84.1. Spaudos pranešimuose nurodyta, kad „*Akciją sumanė Lietuvos laisvės sąjunga*“¹⁰¹, „*Daugiau nei 1500 Vyčio dėlionių jau yra pasiekusios vaikų darželių, mokyklų auklėtiniams*“, – rašoma Lietuvos laisvės sąjungos, inicijavusios renginį, žiniasklaidai išplatintame pranešime.¹⁰²

84.2. Pati LLS (liberalai) savo paskyroje socialiniame tinkle „Facebook“ nurodė:

84.2.1. 2018 m. liepos 5 d. (prieš renginį): „*Suskubkite! 12 val., Vilniaus Lukiškių aikštėje pradėsime statyti Vytį.*“¹⁰³;

84.2.2. 2018 m. liepos 9 d. (po renginio): „*Taip gera prisiminti tokį prasmingą mūsų partijos Liepos 6 d. minėjimą, kai visi kartu bendrame 36 kvadratinių metrų dydžio dėlionės piešinyje sudėliojome rekordinio dydžio Vytį, Lukiškių aikštėje! Dėkojame visiems prisidėjusiems prie šios iniciatyvos.*“¹⁰⁴;

84.2.3. 2019 m. liepos 6 d. (po metų): „*Sveikiname Jus visus su Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena! Ši graži diena - puiki proga prisiminti prasmingą mūsų partijos Liepos 6 d. minėjimą, praėjusiais metais. Kai visi sudėliojome rekordinio dydžio Vytį, Lukiškių aikštėje.*“¹⁰⁵.

85. VRK 2022 m. vasario 11 d. raštu (reg. Nr. 2-87 (7.9) kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybę, užklaudama, kada buvo kreiptasi į Vilniaus miesto savivaldybę dėl leidimo organizuoti Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos minėjimo, kurio metu vyko Vyčio dėlionė, renginį, kas LLS (liberalų) vardu kreipėsi dėl leidimo organizuoti šį renginį, kada ir kam buvo išduotas leidimas organizuoti renginį; taip pat paprašyta pateikti užpildyto prašymo leisti organizuoti šį renginį kopiją.

86. 2022 m. kovo 29 d. gautas Vilniaus miesto savivaldybės atsakymas (reg. Nr. 1-346(7.9)

¹⁰⁰ <https://vilnius.lt/lt/savivaldybe/saugus-miestas/renginiu-kalendorius/>

¹⁰¹ <https://www.lrt.lt/naujienos/veidai/14/218390/lukiskiu-aiksteje-sudeta-rekordine-36-kv-m-dydzio-vycio-delione>

¹⁰² <https://www.15min.lt/kultura/naujiena/naujienos/lukiskiu-aiksteje-rekordinio-dydzio-vytis-1104-997220>

¹⁰³ <https://www.facebook.com/laisveirteisingumasLT/photos/a.781718525279497/1720611184723555>

¹⁰⁴ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1726860384098635&id=669032266548124

¹⁰⁵ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2261950713922930&id=669032266548124

ir priedas „Pranešimas apie organizuojamą renginį“. LLS (liberalų) 2018 m. birželio 26 d. pranešimą apie organizuojamą renginį pasirašė Greta Šukytė, kuri 2012–2020 metais buvo LLS (liberalų) atstovė rinkimams. Pranešime nurodyta renginio data – 2018 m. liepos 5 d., minėjimo pradžia – 12 val., pabaiga – 13 val., minėjimo vieta – Lukiškių aikštė, dalyvių skaičius – 50.

87. Nustatyta, kad juridinio asmens VŠĮ „Azzara“ lėšomis 2 pavedimais (2018 m. birželio 29 d. – 700 Eur, 2018 m. liepos 4 d. – 631 Eur) buvo apmokėta 2018 m. birželio 28 d. UAB „VIP Spauda“ sąskaita faktūra (serija VPS Nr. 0007711, suma 1 331 Eur) už reklaminio „Vyčio“ stendo (dėlionės), kuris buvo naudotas kaip vienas pagrindinių partijos organizuoto renginio akcentų, gamybą.

88. Peržiūrėjus banko sąskaitų išrašus, nustatyta, kad pirmam pavedimui (2018 m. birželio 29 d. – 700 Eur) panaudota dalis VŠĮ „Azzara“ 2018 m. birželio 22 d. gautos UAB „Via Sportas“ paramos (4 000 Eur, iki šios paramos gavimo VŠĮ „Azzara“ sąskaitos likutis buvo 1,60 Eur). Dėl antram pavedimui panaudotų lėšų vienareikšmiškai pasisakyti negalima, nes buvo gauta ir kitų įplaukų.

89. Juridinio asmens VŠĮ „Azzara“ lėšomis apmokėjus 2018 m. birželio 28 d. UAB „VIP Spauda“ sąskaitą faktūrą (serija VPS Nr. 0007711, suma 1 331 Eur) už reklaminio „Vyčio“ stendo (dėlionės), kuris buvo naudotas kaip vienas pagrindinių partijos organizuoto renginio akcentų, gamybą, LLS (liberalai) išlaidų nepatyrė, tai yra politinei partijai buvo suteikta nauda.

90. Pagal Partijų įstatymo 19 straipsnio 1 ir 9 dalis, VŠĮ „Azzara“ apmokėta suma (1 331 Eur) laikytina neteisėtu LLS (liberalų) finansavimu.

91. Kas apmokėjo dėžučių dėlionėms ir pačių dėlionių gamybą (spaudos pranešime nurodyta, kad, LLS (liberalų) teigimu, daugiau nei 1 500 vnt., plačiau šios išvados 84.1 papunktyje), kurios buvo išdalytos darželiams ir mokykloms, nustatyti nepavyko.

92. 2020 m. liepos 27 d. raštu (reg. Nr. 2-865(7.9) kreiptasi į UAB „Glik Agency“ dėl 2018–2019 m. teiktų paslaugų VŠĮ „Sėkmės idėja“. 2020 m. liepos 30 d. gautame atsakyme (reg. Nr. 1-2058(7.9) nurodyta, kad *„Tarp 2018 m. spalio ir 2019 m. sausio mėnesio buvo padėti rengti penki spaudos pranešimai, vėliau viešinti 15min portale, o uždarius projektą, sausio mėnesį - padaryta komunikacijos rezultatų apžvalga“*. Atsakyme nurodyti konkretūs spaudos pranešimų pavadinimai ir jų datos.

93. Atsakyme nurodyti pranešimai spaudai skelbti 2018 m. spalio–gruodžio mėn. Juose rašoma apie projektą „Susitikim, mieli senjorai“. Pranešimai iliustruoti nuotraukomis, vaizdo įrašais. Keturi pranešimai yra apie projekto renginius Kaune, viename kalba aktorė, kuri vedė šokių pamokas. Dalyje pranešimų cituojamas E. Stanišauskas, jis matomas ir vaizdo įrašuose. Taip pat cituojami ir kiti asmenys, pvz., UAB „Lirema“, projekto partnerės, atstovė. Nenustatyta, kad pranešimuose spaudai ar juos iliustruojančiuose nuotraukose, vaizdo įrašuose būtų matyti ar minimi LLS (liberalų)

nariai, asmenys, numatomi kelti kandidatais, partijos simbolika. Todėl, tyrimą atlikusių asmenų nuomone, UAB „Glik Agency“ suteiktos paslaugos nėra susijusios su LLS (liberalų) ir A. Zuoko dalyvavimu rinkimuose, jų propagavimu.

94. Tyrimo metu surinktais duomenimis, **UAB „Igmis“**, kurios vadovas – Miroslavas Monkevičius, 2019 m. (vasario 19 d. – balandžio 3 d. laikotarpiu) gavo 11 500 Eur paskolą iš VšĮ „Sėkmės idėja“.

94.1. Paskolos buvo teikiamos pagal 2019 m. vasario 18 d. paskolos sutartį Nr. SI/19-01, kurios suma 1 000 Eur, ir pagal 2019 m. kovo 12 d. paskolos sutartį Nr. SI/19-02, kurios suma 10 500 Eur, ir buvo pervedamos dalimis.

94.2. Tyrimo metu surinktais duomenimis, iki sutartyse nurodyto termino buvo grąžinta 6 000 Eur. UAB „Igmis“ 2020 m. birželio 16 d. pranešime VšĮ „Sėkmės idėja“ „Dėl paskolos panaudojimo ir likučio suderinimo“ nurodoma, kad VšĮ „Sėkmės idėja“ paskola, kuri buvo suteikta dalimis (per vasario 19 d. – balandžio 3 d. laikotarpį), buvo naudojama UAB „Igmis“ apyvartinėms lėšoms užtikrinti.

95. Pagal viešojoje erdvėje skelbiamą informaciją¹⁰⁶, Miroslavas Monkevičius „*nuo 2011 m. su Artūro Zuoko ir Vilniaus koalicija – Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys. Asociacijos „TAIP“ pirmininko pavaduotojas, sąjungos „TAIP“ pirmininko pavaduotojas*“. 2011 metais buvo kandidatu Artūro Zuoko ir Vilniaus koalicijos sąraše¹⁰⁷, 2015 metais – LLS (liberalų) Vilniaus miesto savivaldybės kandidatų sąraše¹⁰⁸.

96. 2020 m. liepos 24 d. raštu (reg. Nr. 2-852(7.9) buvo kreiptasi į UAB „Igmis“ prašant pateikti VšĮ „Sėkmės idėja“ paskolos suteikimo detales, taip pat pateikti 2018–2019 metų UAB „Igmis“ banko sąskaitų pilnus išrašus bei tų pačių metų pelno (nuostolių) ataskaitas, kurias bendrovė kiekvienais metais teikė Valstybinei mokesčių inspekcijai, ir 2018–2019 metų veiklos ataskaitų, pateiktų Registrų centrui, kopijas. Rašte prašoma nurodyti ryšius tarp bendrovės, jos vadovo ir E. Stanišausko, A. Zuoko bei LLS (liberalų), taip pat klausta, kodėl UAB „Igmis“ kreipėsi dėl paskolos 2019 m. rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu į su Artūru Zuoku susijusią viešąją įstaigą.

97. 2020 m. rugpjūčio 3 d. gautas UAB „Igmis“ atsakymas (reg. Nr. 1-2146(7.9), kuriame paaiškinama, kad:

97.1. bendrovės direktorius nedalyvauja politikoje ir nepriklauso jokiai politinei partijai ar politiniam visuomeniniam judėjimui, o rašte minimos „*buvusios pareigos iš šaltinio „wikipedia“ yra pasenusios ir neatitinka tikrovės*“.

¹⁰⁶ <https://amp.lt.freejournal.info/354942/1/miroslavas-monkevicius.html>

¹⁰⁷ https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/409_lt/Apygardos/Apygarda7131PartijuKandidatai/Apygarda7131Partijos3994Kandidatai.html

¹⁰⁸ https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/440_lt/Apygardos/Apygarda7817PartijuKandidatai/Apygarda7817Partijos5976Kandidatai.html

97.2. „UAB „IGMIS“ paskola, gauta iš VŠĮ „Sėkmės idėja“, naudota apyvartinėms lėšoms užtikrinti vykdant medaus prekybą. UAB „IGMIS“ savarankiškai priiminėjo sprendimus iš ko skolintis bei yra gavusi kitas paskolas, kurios visiškai nėra susijusios su rinkimais ar Jūsų nurodomame straipsnyje minimais asmenimis.“

97.3. „Skolos dalis VŠĮ „Sėkmės idėja“ negrąžinta pilnai, nes su paskolos davėju yra sutarta skolos mokėjimą išdėstyti dalimis, kas yra normali verslo praktika. UAB „IGMIS“ taip pat neturi konkrečios informacijos, kad VŠĮ „Sėkmės idėja“ susijusi su politiku Artūru Zuoku.“

97.4. „Kadangi banko sąskaitų išrašai nesusiję su rinkimais, politinė kampanija ar Jūsų tyrimu, papildomų duomenų pateikti nėra objektyvios galimybės. Atsakant į klausimą, ar UAB „IGMIS“ kreipėsi į kitas viešąsias įstaigas, įmones ar kitas organizacijas dėl paskolos suteikimo, paaiškiname, kad taip.“

98. Išnagrinėjus turimus banko išrašus, nustatytos sąsajos tarp aprašytų įmonių ir įstaigų vykdytų lėšų pavedimų:

98.1. Vilniaus miesto savivaldybė 2019 m. kovo 14 d. į VŠĮ „Azzara“ sąskaitą pervedė 10 000 Eur priemonei „Sveikata – geriausia dovana“.

98.2. VŠĮ „Azzara“, gavusi Vilniaus miesto savivaldybės pavedimą (iki jo sąskaitoje buvo 184,18 Eur), iš karto, kita operacija, 2019 m. kovo 15 d. pervedė 9 700 Eur į VŠĮ „Sėkmės idėja“ sąskaitą.

98.3. VŠĮ „Sėkmės idėja“ tą pačią dieną (kovo 15 d.) pervedė 1 000 Eur į „UAB „Igmis“ sąskaitą. VŠĮ „Sėkmės idėja“ sąskaitoje liko 193,26 Eur. Gavusi VŠĮ „Azzara“ pavedimą (kovo 15 d.), viena po kitos atliekamomis operacijomis 2019 m. kovo 15 d. (2 000 Eur) ir 16 d. (3 000 Eur) atliko pavedimus UAB „Igmis“, nurodydama, kad tai „Apmokėjimas pagal paskolos sutartį Nr. SI/19-02“.

98.4. 2019 m. kovo 21 d. VŠĮ „Sėkmės idėja“ iš Vilniaus miesto savivaldybės gavo 3 000 Eur (šio mokėjimo paskirtyje nurodoma „Už sąskaitą(as): A291-428/19“).

98.5. VŠĮ „Sėkmės idėja“ 2019 m. kovo 29 d. (1 500 Eur) ir 2019 m. balandžio 3 d. (3 000 Eur) pervedė į UAB „Igmis“ sąskaitą.

98.6. Nustatyta, kad VŠĮ „Sėkmės idėja“ iš VŠĮ „Azzara“ gautus pinigus pervedė į UAB „Igmis“ sąskaitą, nes kitaip šie pavedimai iš VŠĮ „Sėkmės idėja“ 2019 m. kovo 15 d. likučio (iki VŠĮ „Azzara“ pavedimo) nebuvo galimi.

Eil. Nr.	Data	Vilniaus miesto savivaldybė	VŠĮ „Azzara“		VŠĮ „Sėkmės idėja“		UAB „Igmis“
			pajamos/ išlaidos, Eur	likutis, Eur	pajamos/ išlaidos, Eur	likutis, Eur	
1.	2019-03-03			184,18			
2.	2019-03-14	-10 000,00	10 000,00	10 184,18		1 193,26	
			-286,41	9 897,77			
3.	2019-03-15		-9 700,00	197,77	-1 000,00	193,26	1 000,00

Eil. Nr.	Data	Vilniaus miesto savivaldybė	VšĮ „Azzara“		VšĮ „Sėkmės idėja“		UAB „Igmis“
			pajamos/ išlaidos, Eur	likutis, Eur	pajamos/ išlaidos, Eur	likutis, Eur	
					-0,41	192,85	
					9 700,00	9 892,85	2 000,00
					-2 000,00	7 892,85	
					-0,41	7 892,44	
4.	2019-03-16				-3 000,00	4 892,44	3 000,00
					-0,41	4 892,03	
5.	2019-03-19				-8,34	4 883,69	
6.	2019-03-21	-3 000,00			3 000,00	7 883,69	
7.	2019-03-26				-75,46	7 808,23	
8.	2019-03-29				-1 500,00	6 308,23	1 500,00
					-0,41	6 307,82	
					26,65	6 334,47	
9.	2019-04-01				-3,50	6 330,97	
10.	2019-04-03				-3 000,00	3 330,97	3 000,00

99. Kaip nurodyta šios išvados 78.6.4 papunktyje, E. Stanišauskas, VšĮ „Azzara“ ir VšĮ „Sėkmės idėja“ vadovas, į UAB „VIP Spauda“ 2019 m. vasario 18 d. kreipėsi dėl UAB „Igmis“, kuriai VšĮ „Sėkmės idėja“ 2019 m. kovo–balandžio mėn. suteikė paskolas lėšomis, gautomis iš VšĮ „Azzara“, simbolika paženklintų dėžučių maketavimo ir gamybos: *„Maketuojam visas dėžutes, šią savaitę atsiųsiu maketus. Prašymas dėl tų prabangiųjų dėžučių. **Penktadienį norime eiti pas klientą su pristatymu***¹⁰⁹. *Gal galėtumėtute padaryti du variantus su prabangiom dėžutėm: 1. Smėlio/medžio spalvos visa dėžutė su auksiniu IGMIS logo ant dėžutės viršaus. Juodos spalvos visa dėžutė su auksiniu IGMIS logo ant dėžutės viršaus“.*

100. Nors nustatyta, kad VšĮ „Sėkmės idėja“ teikė paskolas UAB „Igmis“, kurios vardu veikė šios viešosios įstaigos vadovas E. Stanišauskas, UAB „Igmis“ nepateikęs visos prašytos informacijos, darbo grupė negalėjo patikrinti mokėjimo pavedimų ir įvertinti, ar UAB „Igmis“ lėšomis nebuvo apmokėta LLS (liberalų) ar A. Zuoko politinės kampanijos, ar LLS (liberalų) veiklos išlaidos.

101. LRT publikacijoje parašyta, kad: *„A. Zuoką ir bendražygius per jo šeimos viešąją įstaigą „Azzara“ rėmė NT vystytojai, su „Icor“ sietos įmonės, Vilniaus Halės turgaus valdytojas bei „Lietkabelio“ klubo savininkas ir su A. Zuoko sąrašu į Vilniaus tarybą patekusių verslininku Valerijumi Stankevičiumi siejamos įmonės. Kartu iš šios įstaigos sąskaitos galimai buvo atsiskaitoma*

¹⁰⁹ Paryškinta išvados rengėjų.

su rinkimų talkininkais“. <...> 2019 m. sausį išplatintame pranešime, kurį dar ir šiandien galima rasti LLS (liberalų) interneto svetainėje, teigiama, kad su „Laimingo Vilniaus“ koalicija laimėjęs rinkimus miesto Taryboje toliau ketina dirbti „Helios Group“ prezidentas Valerijus Stankevičius. <...> 2018 m. spalį jis perėjo į LLS (liberalai) frakciją. To paties spalio 9 d. iš dviejų su V. Stankevičiumi siejamų įmonių – „Mediashop“ ir „GV Group“ – į „Azzaros“ sąskaitą įkrenta 6 tūkst. eurų. Prieš tai birželį kita su V. Stankevičiumi siejama įmonė „Via Sportas“ „Azzarą“ parėmė 4 tūkst. eurų. <...> „Manęs su jūsų minėtomis bendrovėmis „Mediashop“ ir „GV Group“ nesieja jokie juridiniai santykiai – nesu akcininkas ir niekada nebuvo šių įmonių vadovas“, – rašo V. Stankevičius. Apie VŠĮ „Azzara“ verslininkas teigia pirmą kartą išgirdęs ir jokių ryšių su ja nėra turėjęs. Tuo metu A. Zuokas, paklaustas apie V. Stankevičiaus paramą „Azzarai“, tokio fakto neneigia ir sakė, kad yra gerai, jog yra verslininkų, galinčių remti visuomeninę veiklą. O Registrų centro duomenimis, tuo metu, kai „GV Group“ rėmė „Azzarą“, jos akcininku buvo V. Stankevičiaus šeimos narys. Per 2015-ųjų savivaldos rinkimus verslininkas yra deklaravęs ryšį ir su „Mediashop“, ir su „Via Sportas“. Remiantis oficialiu „Helios Group“ pranešimu, „Via Sportas“ priklauso „Helios Group“, o paskutiniaus Registrų centro duomenimis, „Mediashop“ yra bankrutuojanti bendrovė.“

102. **Valerijus Stankevič** – Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys, išrinktas 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose pagal A. Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ sąrašą, jame buvo įrašytas 5 numeriu. Per šią politinę kampaniją jis paaukojo 11 000 Eur LLS (liberalams). 2019 m. kandidato anketoje¹¹⁰ V. Stankevič nurodė savo pareigas – UAB „Via sportas“ direktoriaus patarėjas, UAB „Stanvara“ direktoriaus patarėjas, UAB „Elmoslita“ direktoriaus patarėjas, UAB „Intergas“ direktoriaus patarėjas, UAB „Helios Gaz“ direktorius. Kandidato privačių interesų deklaracijoje¹¹¹ V. Stankevič nurodė, kad jis yra UAB „Via sportas“ direktoriaus patarėjas ir akcininkas, taip pat UAB „GV Group“ darbuotojas.

103. Tyrimo metu surinktais duomenimis, viešąją įstaigą „Azzara“ 2018 m. parėmė 3 galimai su V. Stankevičiumi susijusios įmonės: UAB „Via sportas“ (2018 m. birželio 22 d. – 4 000 Eur, UAB „GV Group“ (2018 m. spalio 9 d. – 3 000 Eur) ir UAB „Mediashop“ (2018 m. spalio 9 d. – 3 000 Eur). Viešai skelbiamais duomenimis, „Bemaž visą „Elektromarkt“ veiklą Lietuvoje iš esmės kuruoja bendrovė „GV Group“, kuri franšizes principu vykdo mažmeninę prekybą ir valdo elektroninę prekybą. „Mediashop“ yra viena didžiausių „GV Group“ tiekėjų. „Mediashop“ grynasis pelnas užpernai siekė 72,749 tūkst. eurų ir buvo triskart mažesnis nei ankstesniais metais.“¹¹²

¹¹⁰ https://www.vrk.lt/2019-savivaldybiu-tarybu-kandidatai?srcUrl=/rinkimai/864/rnk1144/kandidatai/savKandidatasAnketa_rkndId-2408778.html

¹¹¹ https://www.vrk.lt/2019-savivaldybiu-tarybu-kandidatai?srcUrl=/rinkimai/864/rnk1144/kandidatai/savKandidatasPrivInterDekl_rkndId-2408778.html

¹¹² <https://www.delfi.lt/verslas/verslas/po-milijonines-baudos-mediashop-restrukturizacija.d?id=81041549>

104. 2020 m. birželio 12 d. raštu (reg. Nr. 2-611(7.9) buvo kreiptasi į V. Stankevičių, klausiant, ar jam yra žinoma, kad trys bendrovės: UAB „Via sportas“, UAB „GV Group“ ir UAB „Mediashop“ 2018 m. pervedė VŠĮ „Azzara“ lėšas, ir ar V. Stankevič su tuo susijęs. Taip pat buvo klausiama, ar šis asmuo žino, kas ir koku tikslu kreipėsi dėl paramos VŠĮ „Azzara“, kodėl prieš prasidedant 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai šios įmonės pervedė lėšas VŠĮ „Azzara“. Atsakymus buvo prašoma detalizuoti pateikiant dokumentus. Taip pat klausta, ar V. Stankevič žino, kodėl bankrutuojanti įmonė UAB „Mediashop“ 2018 m. spalio mėnesį suteikė VŠĮ „Azzara“ 3 000 Eur paramą, ir ar žinoma, kaip įmonių pervestas lėšas VŠĮ „Azzara“ panaudojo. Taip pat prašyta pateikti informaciją dėl pirmiau minėtų įmonių paramos kitoms viešosioms įstaigoms bei dėl ankstesnės paramos VŠĮ „Azzara“.

105. 2020 m. birželio 19 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-1381(7.9), kuriame į visus pateiktus klausimus atsakyta: „Ne“ arba „Nežinau“ ir nurodyta: *„man nėra žinoma apie tai, ar UAB „Via sportas“, UAB GV Group ir UAB Mediashop teikė kokią nors finansinę paramą VRK rašte nurodytai VŠĮ Azzara ir/arba kitiems paramos gavėjams. Pagal darbo funkcijas aš niekada nebuvau ir negalėjau būti susijęs su paramos teikimu paramos gavėjams. Apie VŠĮ Azzara pirmą kartą sužinojau iš portalo LRT, iki tol tokio pavadinimo nesu girdėjęs. Informuoju gerbiamą VRK, kad su UAB „Via sportas“ mane sieja darbo santykiai, šioje įmonėje aš dirbu direktoriaus patarėju. UAB „Via sportas“ užsiima nekilnojamojo ir kilnojamojo turto nuoma. Bendrovėje aš užsiimu palankių finansavimo šaltinių įmonės projektams paieška, taip pat dalyvauju susitikimuose su bankais ir strateginiais įmonės nuomininkais. Aš taip pat esu vienas iš šios įmonės akcininkų. Pagal bendrovės įstatus akcininkų susirinkimo kompetencijai priskiriami klausimai, kai numatoma investuoti lėšų suma viršija 1/20 įstatinio kapitalo (šiuo atveju virš 57 924 Eur). Iki nurodytos sumos visus sprendimus, susijusius su pinigų investavimu, sprendžia vadovas. Man dalyvaujant UAB „Via sportas“ visuotiniuose akcininkų susirinkimuose klausimai dėl paramos teikimo kuriam nors subjektui niekada nebuvo svarstomi. UAB GV Group aš dirbau direktoriaus patarėju. Prieš 8 metus aš buvau vienas iš šios įmonės steigėjų, 2013 metais pardaviau visas akcijas mano buvusios sutuoktinės tėvui. UAB Mediashop iki 2015 metų dirbau patarėju. Niekada nebuvau UAB Mediashop akcininku. Taip pat pažymėta kad „ElektroMarkt“ prekių ženklas jau apie du metus kaip parduotas UAB GV Group, o visas UAB GV Group akcijas įsigijo UAB „Avitelos prekyba“. Apie šią aplinkybę žurnalistiniame tyrime nėra šoma, bet čia yra esmė“.*

106. Tyrimo metu nustatyta, kad dalis UAB „Mediashop“ ir (ar) UAB „GV Group“ suteiktos paramos (1 000 iš 6 000 Eur) buvo panaudota VŠĮ „Azzara“ apmokant UAB „Civitta“ už Nemokamo transporto studiją, kuri buvo panaudota A. Zuoko ir LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinėje kampanijoje (plačiau šios išvados 26–45 punktuose).

107. LRT publikacijoje tarp kitų įvardytų rėmėjų paminėta ir UAB „Armitana“. „2018 m.

pabaigoje „Azzara“ 10 tūkst. eurų parama bendrovė „Armitana“ – batų tinklo savininko įmonė“. Tyrimo metu surinktais duomenimis, UAB „Armitana“ 2018 m. spalio 22 d. pervedė į VšĮ „Azzara“ banko sąskaitą 10 000 Eur, mokėjimo paskirtyje nurodydama – parama. Pagal viešai prieinamą informaciją¹¹³ „Avalynės prekybos bendrovės „Armitana“ grynasis pelnas 2018 m. sudarė 361 754 Eur ir buvo dukart mažesnis nei 2017 m., kai šis skaičius siekė 640 490 Eur, rodo Registrų centro duomenys.“ 2020 m. birželio 12 d. su paklausimu (reg. Nr. 2-612(7.9) kreiptasi į UAB „Armitana“.

108. 2020 m. liepos 8 d. VRK gavo UAB „Armitana“ atsakymą (reg. Nr. 1-1624(2.10):

108.1. Į klausimus, kas, koku būdu ir koku tikslu kreipėsi dėl paramos suteikimo VšĮ „Azzara“, atsakyta, kad tą padarė VšĮ „Azzara“. Pridėtas VšĮ „Azzara“ direktoriaus E. Stanišausko pasirašytas prašymas „Gerbiamas vadove“, kuriame nėra nurodyta, į kokios įstaigos vadovą kreipiamasi, kokiam konkrečiam projektui prašoma paramos ir pridėtas juridinių asmenų registro VšĮ „Azzara“ registravimo pažymėjimas bei pranešimas apie paramos gavėjo statuso suteikimą.

108.2. Paramos prašyme nenurodyta data. Vienoje iš prašyme išvardytų vykdytų projektų pastraipoje rašoma: „Jau trylika metų (nuo 2003 m.) vykdomas didžiulio teigiamo atsako visuomenėje sulaukęs prevencinis projektas prieš krūties vėžį „Nedelsk“. Pagal nurodytus metus (nuo 2003 m.), prašymas galėjo būti pateiktas 2016–2017 metais. Tačiau svarbu pažymėti, kad, Registrų centro duomenimis¹¹⁴, VšĮ „Nedelsk“ buvo įsteigta 2013 m. balandžio mėnesį. Taigi, praėjus 3–5 metams (prašyme nenurodyta data, pavedimas atliktas 2018 m. spalio 22 d.), E. Stanišauskas vis dar prašo paramos projektui „Nedelsk“, kurio VšĮ „Azzara“ nevykdo. Taip pat prašyme minimi kiti 2010–2013 metų projektai.

108.3. Sutartis dėl paramos suteikimo ir ataskaita dėl VšĮ „Azzara“ lėšų panaudojimo ar kiti dokumentai nepateikti.

108.4. VRK rašte taip pat buvo klausta dėl ankstesnės šios įmonės paramos VšĮ „Azzara“ bei kitoms viešosioms įstaigoms. Į šiuos klausimus atsakyta nedetalizuojant. Nurodyta, kad „UAB „Armitana“ yra teikusi paramas 2017 metais“, VšĮ Jono Meko fondui – 2018 metais, tačiau prašomi dokumentai nepateikti. Taip pat nurodyta, kad UAB „Armitana“ 2019 metais teikė paramą Vilniaus arkivyskupijos „Caritui“, tai pagrindžia pateikta sutartis su „Caritas“, kurioje nurodyta, kad parama suteikta avalyne.

108.5. Rašte taip pat buvo klausta, kodėl būtent prieš prasidedant 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai UAB „Armitana“ pervedė lėšas VšĮ „Azzara“, bei paprašyta pateikti paaiškinimą, kodėl UAB „Armitana“, kurios 2018 m. „grynasis pelnas smuko perpus“, lyginant su 2017 m., būtent 2018 m. spalio mėnesį suteikė VšĮ „Azzara“ 10 000 Eur paramą. Atsakyta, kad: „Savivaldybių tarybų rinkiminė kompanija nesusijusi su įmonės veikla ir paramos teikimu“ ir kad

¹¹³ <https://www.vz.lt/prekyba/2019/08/27/armitanos-grynasis-pelnas-smuko-perpus>

¹¹⁴ <https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=303047766>

įmonės akcininkai sprendžia, kam teikti paramą.

108.6. Į klausimą, ar įmonei yra žinoma informacija, kaip buvo panaudotos UAB „Armitana“ pervestos lėšos, atsakyta, kad ne ir kad ataskaitos neprašyta.

108.7. Taip pat, prašant nurodyti sąsajas tarp UAB „Armitana“ ir VŠĮ „Azzara“, atsakyta, kad sąsajų nėra.

109. Kadangi UAB „Armitana“ pateikė tik dalį prašomų dokumentų, 2020 m. liepos 8 d. buvo dar kartą kreiptasi el. paštu dėl dalies nepateiktų dokumentų ir papildomos informacijos pateikimo:

109.1. *„Atsakydami į 2 klausimą, nurodote, kad „UAB „Armitana“ yra teikusi paramas 2017 m. Jeigu taip – pateikite informaciją ir dokumentus.“*

109.2. *„Atsakydami į 3 VRK rašto klausimą nurodote, kad „UAB „Armitana“ teikė parama 2018 m. VŠĮ „Jono Meko fondas“, tačiau dokumentų nepateikėte. Kokia tai buvo parama? Kas ir kokių tikslu kreipėsi dėl šios paramos? Kokia suma parėmėte? Prašome pateikti visus su šia parama susijusius dokumentus.“*

109.3. *„Atsakydami į 5 klausimą rašote: „Įmonės akcininkai sprendžia kam teikti paramą“. Kas konkrečiai priėmė sprendimus, kas pasirašė lėšų pervedimo dokumentus? Prašome pateikti akcininkų susirinkimo protokolų išrašus, kuriuose buvo svarstomi paramos skyrimo klausimai dėl lėšų pervedimų: 2017 m. bei 2018 m. VŠĮ „Azzara“ ir VŠĮ „Jono Meko fondas.“*

110. 2020 m. liepos 13 d. atsiųstame el.laiške į klausimus neatsakyta, buvo pateikta tik dalis prašytų dokumentų (reg. Nr. 1-1681(7.9).

110.1. Pateikti du 2018 m. spalio 22 d. lėšų pervedimo nurodymai: Nr. L10200-3 – VŠĮ „Azzara“ 10 000 Eur ir Nr. 1022-3 – VŠĮ Jono Meko fondui 10 000 Eur; 2018 m. lapkričio 5 d. paramos sutartis Nr. 1 su Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“ ir avalynės perdavimo aktas; VŠĮ Jono Meko fondo raštas, pasirašytas direktoriaus E. Stanišausko „Dėl finansinės paramos ir bendradarbiavimo remiant VŠĮ „Jono Meko fondas“, kuriame išvardyti nuo įstaigos įsteigimo (2008 m. sausio 31 d.) 2008–2015 metais įgyvendinti projektai, ir pabaigoje pridurta: *„Kviečiame paremti JMF ir nepraleisti progos įsiamžinti Lietuvos kultūros istorijoje“*. Šiame rašte, kaip ir VŠĮ „Azzara“ prašyme, taip pat nenurodyta nei data, nei numeris.

110.2. Nepateikti akcininkų susirinkimų protokolų išrašai, kuriuose galimai buvo svarstomi paramos skyrimo klausimai dėl lėšų pervedimų 2017–2018 m. VŠĮ „Azzara“ ir VŠĮ Jono Meko fondo.

111. UAB „Armitana“ nenurodžius, kam ir kokio dydžio parama skirta 2017 metais, pagal vėliau gautą VŠĮ Jono Meko fondo banko sąskaitos išrašą, nustatyta, kad 2017 m. liepos 3 d. UAB „Armitana“ šiai įstaigai suteikė 5 000 Eur paramą. Taigi, įvertinus UAB „Armitana“ pateiktus dokumentus ir VŠĮ Jono Meko fondo banko sąskaitos išrašą, 2017–2018 metais UAB „Armitana“ VŠĮ Jono Meko fondui pervedė 15 000 Eur.

112. Negavus atsakymų į visus pateiktus klausimus bei dalies prašomų dokumentų, 2020 m. liepos 15 d. el. paštu pakartotinai kreiptasi į UAB „Armitana“: *„Ačiū už pateiktą medžiagą, tačiau nepateikėte atsakymų į klausimus, taip pat neatsiuntėte dalies prašomų dokumentų dėl akcininkų susirinkimų ir protokolų. Taip pat prašome atsakykite, kodėl pinigines paramas teikėte tik E. Stanišausko vadovaujamoms ir su A. Zuoku susijusioms viešosioms įstaigoms. Kokie ryšiai, santykiai sieja UAB „Armitana“, jos vadovą Arminą Mačį su E. Stanišausku, A. Zuoku, Lietuvos laisvės sąjunga (liberalais)“.* Dar turime vieną klausimą dėl bendrovės pinigų pervedimo į VŠĮ „Jono Meko fondas“ sąskaitą 2017-07-03 suma 5000 Eur? Kokiu tikslu buvo pervesta? Kieno prašymu buvo pervesta ši suma? Pateikite paaiškinimą ir dokumentus.“ Atsakymas negautas, nors laiškas pakartotinai išsiųstas dar du kartus: 2020 m. liepos 15 ir 28 dienomis.

113. Dalis UAB „Armitana“ suteiktos paramos buvo panaudota VŠĮ „Azzara“ apmokant UAB „Civitta“ už Nemokamo transporto studiją, kuri buvo panaudota A. Zuoko ir LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinėje kampanijoje (plačiau šios išvados 26–45 punktuose):

113.1. 2 000 Eur panaudota iš tiesiogiai VŠĮ „Azzara“ suteiktos paramos (10 000 Eur);

113.2. 1 500 Eur panaudota iš VŠĮ Jono Meko fondo gautos paramos, kuris suteikė 2 500 Eur paskolą VŠĮ „Azzara“.

114. LRT publikacijoje teigiama, kad: *„Kurį laiką „Azzaros“ valdybos nariu buvo viešųjų ryšių specialistas Artūras Baublys. Jis sakosi ten buvęs formaliai, tačiau LRT Tyrimų skyriaus turimi dokumentai rodo, kad iš jo viešosios įstaigos „ART2B“ į „Azzarą“ periodiškai buvo pervedamos nemažos sumos. <..> A. Baublys, paklaustas LRT, ar žinojo, kad jo pinigais galėjo būti finansuojama rinkimų kampanija, plačiau komentuoti nenorėjo ir sakė, kad visa tai – paties A. Zuoko atsakomybė, jis pats niekaip negalėjo žinoti, kad paramos pinigai bus panaudoti jo rinkimų kampanijai“.*

115. Registrų centro duomenimis, Artūras Baublys buvo VŠĮ „Azzara“ valdybos narys (paskyrimo (išrinkimo) data 2011 m. lapkričio 29 d., registruota nuo 2012 m. balandžio 12 d. iki 2014 m. balandžio 28 d.).

116. VRK surinktais duomenimis, iš VŠĮ „ART2B“ sąskaitos į VŠĮ „Azzara“ sąskaitas 2017–2019 m. pervesta 75 000 Eur, į VŠĮ Jono Meko fondo sąskaitą 2017–2019 m. – 56 000 Eur, į VŠĮ „Sėkmės idėja“ sąskaitą 2019 m. rugsėjo 6 d. – 5 000 Eur.

117. 2020 m. liepos 10 d. raštu (reg. Nr. 2-719(7.9)) kreiptasi į VŠĮ „ART2B“ ir teirautasi, kas kreipėsi dėl paramos, kokiam tikslui, kokiai konkrečiai veiklai ir kokiems projektams vykdyti paramos buvo suteiktos. Klausama, ar iš VŠĮ „Azzara“ ir VŠĮ Jono Meko fondo buvo teiktos ataskaitos apie paramos lėšų panaudojimą, kokioms kitoms viešosioms įstaigoms VŠĮ „ART2B“ teikė paramas bei kokie ryšiai sieja šią įmonę su E. Stanišausku, Artūru Zuoku ir LLS (liberalais).

118. 2020 m. liepos 16 d. gautas VŠĮ „ART2B“ atsakymas (reg. Nr. 1-1757(7.9)), kuriame nurodoma, kad:

118.1. „VšĮ „ART2B“ teikė paramą Viešajai įstaigai „Azzara“, VšĮ JONO MEKO FONDAS ir kt., siekiant paremti šių Paramos gavėjų visuomenei naudingą veiklą numatytą Paramos gavėjų įstatuose.“

118.2. „Paramos gavėjai įsipareigojo naudoti lėšas nurodytam tikslui. Dėl paramos panaudojimo detalizavimo maloniai prašome kreiptis į Paramos gavėjus, nes ataskaitų VšĮ „ART2B“ apie panaudotą paramą neturi.“

118.3. „VšĮ „ART2B“ nėra rėmusi ir neremia politinių partijų, ir asmeniškai aš (Artūras Baublys) nebuvau ir nesu jokios politinės partijos narys.“

118.4. „Nurodytų įstaigų visuomenei naudinga veikla (projektas „Nedelsk“, „Fluxus“ parodos ir kt.) yra plačiai žinoma visuomenei, o man asmeniškai, kaip Artūrai Baubliui, daugiau nei 15 metų žinoma, dalyvavus Azzara valdyboje bei įvairių projektų vertinime. Daugumą asmenų, kurie dirbo, dirba ilgalaikį tęstinį visuomeninį darbą įstaigose ar su atskirais projektais, pažįstu, t.t. Agnė Zuokienę, Artūrą Zuoką ir Edgarą Stanišauską. Su visais bendrauju kaip su viešųjų įstaigų atstovais arba projektų iniciatoriais, todėl jokių sąsajų nei aš, nei Art2B su partija, Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) neturime.“

118.5. „Papildomai norėtume pabrėžti, jog tarp ART2B remiamų projektų buvo, pavyzdžiui – Agnės Zuokienės administruojamas projektas „Nedelsk“, skirtas moterų krūties vėžio prevencijai. Meno projektai – Fluxus parodų organizavimas Lietuvoje, Sankt Peterburgo Ermitažo muziejuje, Kijeve, Tbilisyje ar Niujorke. „Fluxus ministerijų“ projektus Vilniuje ir Kaune, jaunimo verslumo skatinimo iniciatyvas, knygų leidybą, konferencijas bei paskaitas, ir t.t. Kai kuriais atvejais buvo naudojamas Art2B logo ir padėka, padėka žodžiu atidarant ar pristatant renginį, kvietimai į renginių atidarymus. Man kaip vadovui, teko dalyvauti J.Meko knygos „Illegal living“ pristatyme Niujorke.“

118.6. „Iš kitų remtų projektų galime paminėti režisierės G. Žickytės filmą „Šuolis“ (kūrimo studijoje), fotografo Sauliaus Paukščio parodos kelių šalių Lietuvos ambasadose bei knygų leidyba, Gynybos paramos fondas, Lietuvos nacionalinė veteranų asociacija ir eilė kitų. Visi paramos duomenys yra deklaruoti ir jums prieinami.“

118.7. Analizuojant viešai VĮ Registrų centro skelbiamus VšĮ „ART2B“, kurios savininkas yra A. Baublys, pateiktus duomenis, nustatyta, kad daugiausia paramos 2017–2019 metais ši įstaiga skyrė VšĮ „Azzara“ – 69 000 Eur ir VšĮ Jono Meko fondui – 56 000 Eur:

VšĮ „ART2B“ parama	2017 m., eurai	2018 m., eurai	2019 m., eurai	Iš viso, eurai	Tyrimo metu surinkta informacija
VšĮ „Azzara“	27 000	27 000	15 000	69 000	A. Zuokas direktorius (1997-07-17-2012-04-12), ekspertas (2017-07-30–2018-11-15) 2018 m. buvo pervesti 33 000 Eur, iš jų 6 000 Eur pervesti 2018 m. rugpjūčio 14 d., mokėjimo paskirtyje nurodant „ <i>grąžinama klaidingai pervesta suma už VšĮ Jono Meko fondas</i> “
VšĮ Jono Meko fondas	28 000	23 000	5 000	56 000	Vienas iš steigėjų VšĮ „Azzara“ (50 dalių)
VšĮ „Vilnius 2035“		10 000	15 000	25 000	VšĮ „Azzara“ yra VšĮ „Vilnius 2035“ steigėja. Vadovė Indrė Jakaitytė, 2019 m. A. Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ kandidatė. Buhalterė Jelena Narūnienė
VšĮ „Moonmakers“		20 000		20 000	Dokumentinio filmo „Šuolis“ faktinėms gamybos išlaidoms padengti (plačiau šios išvados 120–121 punktuose)
Cechas „Vilnius“, VšĮ		10 000		10 000	25 dalys priklauso VšĮ „Azzara“. Direktorius E. Stanišauskas (2016-06-02–2017-05-15), Linas Karpauskas (2019-06-01–2019-08-31) ¹¹⁵ 2018 m. veiklos ataskaitoje ¹¹⁶ nurodyta, kad vienas iš 2018 m. įgyvendintų projektų „Artūro Zuoko fotografijų paroda „Darbas“
Gynybos paramos fondas	3 000	5 000		8 000	Gynybos paramos fondas savo finansinėse ataskaitose nurodė ¹¹⁷ gavęs ir daugiau paramos: 2017 m. – 61 135 Eur, 2018 m. – 7 157 Eur ir 2019 m. – 15 324 Eur (iš viso 2017–2019 m. – 83 616 Eur)

¹¹⁵ Registrų centre skelbiamos finansinės atskaitomybės (<https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=304276853>)

¹¹⁶

https://www.registrucentras.lt/jar/paieska/edoc_fa.php?enc=DBHChxeHa2WA60VqzwnOArn9de%2Fsl7%2BVP5OT9Q%2FGCOmfTfP8VD1ujHVkMbCUuMm0ev613ynVk7QiIw6PPwniVA0DIY3%2FJNawKionVdRW5dOpTeQTxi9MbMhEnX%2B2ElSGYOYbWAJfPCZQiVh6VRBESkGzeKWFRoWL3DCCAQWdPPlvCtU%3D

¹¹⁷ <https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=304050085>

VšĮ „ART2B“ parama	2017 m., eurai	2018 m., eurai	2019 m., eurai	Iš viso, eurai	Tyrimo metu surinkta informacija
VšĮ „Sėkmės idėja“			5 000	5 000	Vadovė buvo Vaida Plavinskaitė, dabar Jelena Narūnienė
Teatras „Vilniaus klasika“, VšĮ	3 000			3 000	Direktorius Albinas Arkauskas, 2015 m. Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) kandidatas į Vilniaus miesto savivaldybės tarybą, 2019 m. – A. Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“
Demokratinės bendruomenės resursai, VšĮ	2 000	700		2 700	Vienas iš dviejų steigėjų – Saulius Paukštys ¹¹⁸ , kurį Liberalų ir centro sąjunga kėlė kandidatu 2008 m. Seimo rinkimuose, 2009 m. rinkimuose į Europos Parlamentą; 2011 m. savivaldybių tarybų rinkimuose, Politinė partija „Sąjunga Taip“ – 2012 m. Seimo rinkimuose, Artūro Zuoko ir Vilniaus koalicija – 2015 m. savivaldybių tarybų rinkimuose
Lietuvos nacionalinė veteranų asociacija	1 500			1 500	
Vilniaus Perkūno Rotary klubas	1 500			1 500	A. Zuokas yra kito Rotary klubo (Vilniaus senamiesčio Rotary klubo) dalininkas ar narys nuo 1997-06-17
Iš viso	66 000	95 700	40 000	201 700	

119. Dalis VšĮ „ART2B“ 2018 metais suteiktos paramos buvo panaudota VšĮ „Azzara“ apmokant UAB „Civitta“ už Nemokamo transporto studiją, kuri buvo panaudota A. Zuoko ir LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinėje kampanijoje (plačiau šios išvados 25–45 punktuose):

119.1. 1 604 Eur panaudota iš tiesiogiai VšĮ „Azzara“ suteiktos paramos (27 000 Eur);

119.2. 1 500 panaudota iš VšĮ Jono Meko fondo gautos paramos (23 000 Eur), kuris suteikė 6 000 Eur paskolą VšĮ „Azzara“.

¹¹⁸ VšĮ „Demokratinės bendruomenės resursai“ 2019 m. finansinės atskaitomybės aiškinamasis raštas (https://www.registrucentras.lt/jar/paieska/edoc_fa.php?enc=DBHCS8mUg50uzuC65QPJnW67nZlgJfNrvdfbBp4U9xi0Bj7IY6QM4koCLzxqqlFNWwbs75gtnia984tBEbbMPW154xxc82bqBf2rZccK9yJdPvG7hsjF0%2BoSbgunJjYmf%2F0GUzQkw9dQ%2FX0HsZJYLt%2F9uWiTLzQSYIIst2wv9rrH2EE%3D)

120. VRK 2020 m. rugsėjo 4 d. raštu (reg. Nr. 2-1188(7.9) kreiptasi į VŠĮ „Moonmakers“. Viešai skelbiamais duomenimis¹¹⁹, VŠĮ „Moonmakers“ 2018 m. gavo 58 000 Eur paramą iš Lietuvos juridinių asmenų (VRK tyrimo metu nustatyta, kad iš šios sumos 20 000 Eur gauta iš VŠĮ „ART2B“), 2019 m. gavo finansavimą iš Vilniaus miesto savivaldybės. Paprašyta pateikti informaciją, ar į VŠĮ „Moonmakers“ 2018–2019 metais dėl filmavimo ar kitokių paslaugų kreipėsi politinės partijos ar politikai. Jeigu taip, paprašyta nurodyti, kokie asmenys ir dėl kokių paslaugų kreipėsi. Paklausta, ar buvo filmuoti ar kurti siužetai apie Artūrą Zuoką ar Lietuvos laisvės sąjungą (liberalus) arba teiktos kokios kitos paslaugos. Jeigu taip, ar už jas buvo sumokėta. Paprašyta nurodyti 2018 m. paramos teikėjus, paramos gavimo datas ir sumas bei paklausta, kokiam tikslui buvo panaudotos paramos lėšos.

121. 2020 m. rugsėjo 16 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-3418(7.9), kuriame nurodyta, kad 2018–2019 m. į VŠĮ „Moonmakers“ dėl paslaugų politinės partijos ar politikai nesikreipė, viešojo įstaiga gavo paramą iš juridinių asmenų dokumentinio filmo „Šuolis“ faktinėms gamybos išlaidoms padengti, nurodė konkrečias sumas ir kitus paramos teikėjus.

122. Nagrinėjant tyrimo metu surinktą medžiagą, pastebėtos bankinės operacijos tarp VŠĮ „Azzara“ ir UAB „BNA GRUPĖ“, VŠĮ Jono Meko fondo ir UAB „BNA GRUPĖ“ (39 946,80 Eur už patalpų nuomą). VRK turimais duomenimis, UAB „BNA GRUPĖ“ 2017 m. kovo 6 d. suteikė 10 000 Eur paskolą VŠĮ „Azzara“. 2017 m. balandžio 25 d. ir 2017 m. liepos 25 d. VŠĮ „Azzara“ grąžino 8 000 Eur (dviem pavedimais po 4 000 Eur). Kada grąžinta ir ar grąžinta likusi 2 000 Eur paskolos dalis, VRK duomenų neturi. Bendrovė taip pat suteikė paslaugų VŠĮ „Azzara“ už 759,80 Eur.

123. 2020 m. liepos 15 d. su paklausimu (reg. Nr. 2-767(7.9) kreiptasi į UAB „BNA GRUPĖ“, prašyta pateikti 2017–2020 metų banko sąskaitų išrašus, kuriuose būtų matomos visos su VŠĮ „Azzara“, VŠĮ Jono Meko fondu, VŠĮ Jono Meko vizualiųjų menų centru ir su UAB „BNA Ergo“ susijusios bankinės operacijos, bei kitus dokumentus, susijusius su šiais pavedimais. Kartu buvo prašoma pateikti informacijos dėl suteiktų paskolų tikslo, projektų, paslaugų, renginių, kitoms viešosioms įstaigoms teiktų paskolų ar paramų, taip pat ryšių su E. Stanišausku, A. Zuoku ir LLS (liberalais).

124. 2020 m. liepos 23 d. gautas UAB „BNA GRUPĖ“ atsakymas (reg. Nr.1-1879(7.9), kuriame nurodyta, kad:

124.1. „BNA GRUPĖ“ veikla yra nekilnojamojo turto nuoma juridiniams ir fiziniams asmenims, taip pat įmonių, kurios priklauso UAB „BNA GRUPĖ“ valdymas. UAB „BNA GRUPĖ“ įmonės vykdo įvairių veiklą, t. y. prekyba drabužiais ir aksesuarais, vyno ir kitomis HoReCa prekėmis, sporto objektų valdymas ir veikla - tenisas, vandens sportas ir t.t. Pagal savo veiklos pobūdį turi daug nuomininkų ir santykius su nuomininkais, tarp tokių ilgamečių nuomininkų buvo ir VŠĮ „AZZARA“

¹¹⁹ <https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=303170288>

bei VšĮ „Jono Meko fondas“. Šiuo metu su šiomis organizacijomis nuomos sutartys arba pasibaigė arba yra nutrauktos. Kartu BNA Grupe, kaip ir dauguma socialiai atsakingo verslo, palaiko ar remia nepelno siekiančias organizacijas bei jų projektus.“

124.2. „UAB „BNA GRUPĖ“ buvo ilgametis šių dviejų VšĮ „Azzara“ ir VšĮ „Jono Meko fondas“ veiklos rėmėjas. Skirdavome paramą lėšomis, taip pat pagal galimybes prisidėdavome prie visuomeninių tęstinių projektų vykdymo. Kaip taisyklė, labdarinių organizacijų finansiniai srautai nėra stabilūs, priklauso nuo rėmėjų ar projektinių lėšų paskirstymo. Tai yra normali ūkine veikla, dėl kurios susitaria juridiniai asmenys, kurių leidžia LR įstatymai.“

124.3. „UAB „BNA GRUPĖ“ neturėjo ūkinių santykių su Vilniaus miesto savivaldybei priklausančia įstaiga „Jono Meko Vizualiųjų menų centras“, todėl į klausimus negalime atsakyti. Taip pat UAB „BNA Ergo“ veiklai vadovauja kiti asmenys, kurie gali atsakyti į pateiktus klausimus. Jūsų minimu laikotarpiu vadovavo UAB „BNA Ergo“ Agnė Zuokienė.“

124.4. „UAB „BNA GRUPĖ“ suteikė trumpalaikę paskolą VšĮ „Azzara“ fondo veiklai vystyti, o ne konkrečioms projektams.“ Nurodoma, kad įmonė „nuomavo VšĮ „AZZARA“ ir VšĮ „Jono Meko fondas“ biuro patalpas, posėdžių sales, sandėliavimo patalpas, taip pat prisidėdavo prie veiklos. Minėtos viešosios įstaigos savo veiklą vykdė patalpose, kurias nuomojo iš UAB „BNA GRUPĖ“. Patalpų paskirtis – biurai ir komercinės patalpos. Kokią veiklą vykdė, mums kaip nuomotojui nėra svarbu ir įdomu, todėl tokios informacijos bei dokumentų neturime.“

124.5. „LR įstatymai juridiniams asmenims nedraudžia teikti paskolas ir paslaugas, kartu tai yra mūsų veikla. Savo veikloje turime vadovautis įstatymais ir turime užtikrinti trečiųjų asmenų teises bei informacijos konfidencialumą. Jūsų tyrimas vykdomas kaip suprantame tik dėl viešosios įstaigos „AZZARA“ ir „Jono Meko fondas“, todėl jokios kitos informacijos neturime ir negalime pateikti.“

124.6. „Visa informacija yra prieinama viešuose šaltiniuose: p. Artūras Zuokas yra vienas iš UAB „BNA GRUPĖ“ akcininkų, Edgaras Stanišauskas mums žinomas VšĮ „Azzara“ atstovas ir VšĮ „Jono Meko fondas“. Kokie minimų tarpusavio asmenų santykiai mums nėra žinoma. UAB „BNA GRUPĖ“ vykdo veiklą griežtai vadovaujantis įstatymais.“

125. Vėliau gavus VšĮ „Sėkmės idėja“ išrašą, nustatyta, kad ir ši viešoji įstaiga sumokėjo UAB „BNA GRUPĖ“ 7 200 Eur už patalpų nuomą (2019 m. spalio 28 d. 4 000 Eur ir 2019 m. lapkričio 1 d. 3 200 Eur).

126. Registrų centro duomenimis, A Zuokas:

126.1. UAB „BNA GRUPĖ“ akcininkas¹²⁰;

126.2. UAB „BNA GRUPĖ“ generalinis direktorius – 1997 m. gruodžio 3 d. – 1999 m. gruodžio 21 d., nuo 2021 m. kovo 19 d. – direktorius.

127. Turimais duomenimis:

¹²⁰ <https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=122621982>

127.1. UAB „BNA Ergo“ 2018 m. balandžio 13 d. suteikė 1 000 Eur paramą VŠĮ „Azzara“;

127.2. UAB „BNA Ergo“ VŠĮ „Azzara“ teikė ir paslaugas.

127.3. 2017 m. gegužės 2 d. VŠĮ „Azzara“ sumokėjo 784,95 Eur UAB „BNA Ergo“, mokėjimo paskirtyje nurodyta *„Skolų padengimas pagal sąskaitas GRUPE6076, GRUPE6190, GRUPE6244, GRUPE6298, GRUPE6409“*. Pagal nurodytą sąskaitų faktūrų seriją, padaryta prielaida, kad dukterinei įmonei UAB „BNA Ergo“ sumokėta už UAB „BNA GRUPĖ“ suteiktas paslaugas ir apie tai papildomai pasiteirauta (plačiau šios išvados 129.3 papunktyje).

128. VRK 2020 m. liepos 15 d. raštu (reg. Nr. 2-768(7.9) kreipėsi į UAB „BNA Ergo“, prašydama pateikti UAB „BNA Ergo“ 2017–2020 metų banko sąskaitų išrašus, kuriuose būtų matomos visos su VŠĮ „Azzara“, VŠĮ Jono Meko fondu, VŠĮ Jono Meko vizualiųjų menų centru ir UAB „BNA GRUPĖ“ susijusios bankinės operacijos, ir pateikti su šiais pavedimais susijusius dokumentus, nurodyti detales dėl VŠĮ „Azzara“ suteiktos paramos ir paslaugų, santykių su E. Stanišausku, A. Zuoku ir LLS (liberalais). Taip pat klausta, kodėl VŠĮ „Azzara“ 2017 m. gegužės 2 d. sumokėjo 784,95 Eur UAB „BNA Ergo“ pagal UAB „BNA GRUPĖ“ sąskaitas, ir prašyta pateikti kitos informacijos.

129. 2020 m. liepos 21 d. gautame atsakyme (reg. Nr. 1-1823(7.9) UAB „BNA Ergo“ nurodo, kad:

129.1. *„ši įmonė „apie 20 metų bendradarbiauja su VŠĮ „Azzara“, remia šios VŠĮ vykdomus projektus ir prisideda pagal galimybes finansiškai, taip pat padeda įgyvendinti gražias iniciatyvas, tokias kaip moters krūtų vėžio prevencijos programa „NEDELSK“, „Mamyčių šventė“, pilietinio ugdymo projektai, parodos, jaunimo verslumo skatinimo iniciatyvos ir t.t. Dauguma šių projektų yra tęstiniai ir vyksta kiekvienus metus.“*

129.2. *„Daugelį metų UAB „BNA ERGO“ direktorė sutapo su VŠĮ „AZZARA“ vykdomų projektų vadove, kuri buvo Agnė Zuokienė. UAB „BNA ERGO“ kartais padėdavo su lėšomis VŠĮ „AZZARA“ – skirdavo paramą arba trumpalaikes paskolas. Tokius sprendimus priimdavo direktorė Agnė Zuokienė. Dažnai būdavo, kad projektiniai pinigai vėluodavo, tai trumpam laikotarpiui reikėjo finansinės pagalbos. Visas ūkines operacijas tvarkydavo pati Agnė Zuokienė, todėl detaliau ji pati gali paaiškinti šias aplinkybes.“*

129.3. *„2018 m. UAB „BNA Ergo“ suteikė paramą VŠĮ „Azzara“, prisidedama prie visuomeninio projekto, t. y. Mamyčių šventės organizavimo“. Dėl minėtų sąskaitų mokėjimo aplinkybių pažymima: „sprendimus apmokėti šias senąsias sąskaitas priėmė Agnė Zuokienė, kuri tuo metu ėjo direktorės pareigas, todėl ji geriausia gali paaiškinti savo sprendimus. UAB „BNA ERGO“ ir UAB „BNA grupė“ yra tarpusavyje susijusios įmonės, o sąskaitų pavadinimas GRUPE6076 ir kt. galėjo reikšti, kad tuo metu atsakingi darbuotojai neteisingai išrašė sąskaitas. Tuometinė UAB „BNA Ergo“ direktorė Agnė Zuokienė vykdė ir daugelį VŠĮ „Azzara“ projektų, todėl kaip nurodyta*

aukščiau, dėl neteisingai išrašytų sąskaitų tarp susijusių įmonių, atlikti mokėjimai.“

129.4. *„Edgaras Stanišauskas ilgą laiką buvo fondo VŠĮ „AZZARA“ projektų vadovas, o vėliau ir įstaigos direktorius. Kaip minėjome UAB „BNA ERGO“ rėmė ir bendradarbiavo su VŠĮ „AZZARA“. E. Stanišauskas nebuvo įmonės darbuotojas. Dar kartą pažymima, kad „praeities klausimai, susiję Agnės Zuokienės vadovavimu UAB „BNA Ergo“, turėtų būti jai adresuojami tiesiogiai“. „UAB „BNA ERGO“ neturi santykių su politinėmis partijomis ir laikosi teisės aktų reikalavimų.“*

130. 2020 m. liepos 24 d. el. paštu A. Zuokienės pateikta informacija: *„BNA Ergo“ yra dukterinė UAB „BNA Grupė“ įmonė. Tai abi šeimos įmonės“.*

131. Pasiteiravus A. Zuokienės dėl šios išvados 127.3 papunktyje nurodytos sąskaitos apmokėjimo aplinkybių, 2020 m. liepos 27 d. el. paštu atsakyta, *„kad mokėjo UAB „Bna Ergo“ už UAB „BNA GRUPĖ“, tai dažna praktika, nes UAB „Bna Ergo“ yra UAB „Bna Grupė“ akcininkė ir atvirkščiai“.*

132. Registrų centro duomenimis, A. Zuokas buvo ir yra UAB „BNA Ergo“ akcininkas¹²¹ ir valdybos narys. Taip pat valdybos nariai yra Artūras Baublys, VŠĮ „ART2B“ vadovas, ir Jolanta Kardelytė, VŠĮ Jono Meko fondo buhalterė. Šie trys asmenys buvo kartu ir VŠĮ „Azzara“ valdybos nariai.

133. VŠĮ cecho „Vilnius“ 2018 m. veiklos ataskaitoje nurodyta, kad vienas iš 2018 m. įgyvendintų projektų – Artūro Zuoko fotografijų paroda „Darbas“. Publikacijos apie šią parodą, nurodant, kad taip pažymėtas A. Zuoko 50-metis, buvo skelbtos 2018 m. vasario 21–24 d.:

133.1. Portale zmones.lt publikacijoje „Artūras Zuokas švenčia 50 metų jubiliejų – draugams dovanojo fotografijų parodą ir „Fluxus“ diskoteką¹²² nurodoma, kad *„Vilniuje įsikūrusioje galerijoje TSEKH Artūras Zuokas atidarė personalinę fotografijų parodą „Darbas“ bei paminėjo 50-ąjį gimtadienį“.*

133.2. Portale www.respublika.lt publikacijoje – interviu „50-metį švenčiantis Artūras Zuokas: Pasiruošęs būti prezidentu (Užs. Nr. 002)“¹²³ nurodoma *„Nenorėjau galvoti apie tai, kaip apie savo jubiliejų, todėl draugus ir artimuosius pakviečiau į savo fotografijos parodos „Darbas“ atidarymą“, žurnalistas A. Zuoko klausia apie Vilnių („Dėl ko labiausiai skauda širdį šiandien vaikstant po Vilnių?“). Nors straipsnio paantraštėje nurodyta „Savo jubiliejaus išvakarėse užsakyta interviu „Vakaro žinioms“ žinomas žmogus prisiminė korespondento darbą „Respublikoje“ ir*

¹²¹ <https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=122755771>

¹²² <https://www.zmones.lt/naujiena/arturas-zuokas-svencia-50-metu-jubilieju-draugams-dovanojo-fotografiju-paroda-ir-fluxus-diskoteka.3066c7ea-9ae0-11e8-9f90-aa000054c883>

¹²³

https://www.respublika.lt/lt/naujienos/lietuva/lietuvas_politika/50meti_svenciantis_arturas_zuokas_pasiruoses_buti_prezidentu_uzs_nr_002
(http://web.archive.org/web/20190928031718/http://www.respublika.lt/lt/naujienos/lietuva/lietuvas_politika/50meti_svenciantis_arturas_zuokas_pasiruoses_buti_prezidentu_uzs_nr_002)

atskleidė, kuriuose rinkimuose kitąmet ketina dalyvauti. (Užs. Nr. 003)“, A. Zuokas į žurnalisto klausimus apie rinkimus („Artėja savivaldos rinkimai. Ar bandysite susigrąžinti miesto vairą?“, „O gal į Prezidentūrą?“) tiesiogiai neatsako, nurodo, kad dar nėra apsisprendęs.

133.3. 2018 m. vasario 21 d. dienraštyje „Vakaro žinios“ Nr. 35 (5206) ir portale www.respublika.lt publikuotas interviu su A. Zuoku. Dienraščio pirmajame puslapyje publikuojama A. Zuoko nuotrauka su užrašu „Esu pasiruošęs būti prezidentu (Užs. Nr. 001)“. Trečiajame dienraščio puslapyje skelbiama publikacija „50-metį švenčiantis Artūras Zuokas: Pasiruošęs būti prezidentu“, iliustruota A. Zuoko nuotrauka (Užs. Nr. 002). Publikuoto interviu atskiros dalys, kuriose žurnalistė klausia, A. Zuokas atsako apie artėjančius savivaldybių tarybų ir Respublikos Prezidento rinkimus, taip pat pažymėtos užsakymo numeriais (003, 004, 005, 006).

133.3.1. VRK 2022 m. birželio 10 d. raštu (reg. Nr. 2-303(7.9) kreipėsi į UAB „Respublikos“ leidiniai“, klausdama, kieno iniciatyva vyko šis interviu, kas užsakė interviu publikavimą, ar už interviu buvo sumokėta, kas apmokėjo už interviu publikavimą, taip pat paprašyta pateikti tai pagrindžiančių dokumentų kopijas.

133.3.2. 2022 m. birželio 14 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-664(7.9), kad minimas interviu nebuvo užsakytas, nebuvo apmokėtas, jis įvyko žurnalistės Justinos Gafurovos iniciatyva, nes A. Zuokas yra labai populiarus viešasis asmuo, švenčia jubiliejų ir yra įdomus pašnekovas skaitytojams. Redakcija nusprendė interviu atspausdinti. „*Norint išvengti perdėto interviu rimtumo, vyr.redaktorius nusprendė interviu patobulinti ir papuošė tam tikras laikraščio puslapio vietas užrašais „Užs.Nr...“.*

133.4. Portale lrytas.lt publikacijoje „Artūras Zuokas trankiai paminėjo 50-metį – su bičiuliais ir ypatingomis dovanomis“¹²⁴ nurodyta „*Dovaną savo gimtadienio proga bičiuliams įteikė ir pats A.Zuokas. Jis apie 200 svečių penktadienio vakarą pakvietė į „Tsekh“ galeriją, kur pristatė savo fotografijų parodą „Darbas“. Čia jis parodė 40 savo darytų nuotraukų iš viso pasaulio, kuriose įamžinti dirbantys žmonės*“.

134. Pagal viešai skelbiamą VĮ Registrų centro informaciją VŠĮ cechas „Vilnius“ įregistruota 2016 m. birželio 2 d. Įstaigos dalininkai VŠĮ „Azzara“ – 25 dalys ir fizinis asmuo – 75 dalys.

135. Tyrimo metu surinktais duomenimis, VŠĮ cechas „Vilnius“ 2018 m. gavo 10 000 Eur paramą iš VŠĮ „ART2B“.

136. 2020 m. rugsėjo 9 d. raštu (reg. Nr. 2-1217 (7.9) kreiptasi į VŠĮ cechą „Vilnius“. Klausta, ar VŠĮ „ART2B“ suteikta parama buvo skirta 2018 m. projektui – Artūro Zuoko fotografijų parodai „Darbas“, kas konkrečiai kreipėsi į VŠĮ „ART2B“ dėl šios paramos, iš kokių dar viešųjų įstaigų buvo gauta parama, taip pat paprašyta nurodyti 2017–2019 m. paramos teikėjus, paramos

¹²⁴ <https://www.lrytas.lt/zmones/veidai-ir-vardai/2018/02/23/news/arturas-zuokas-trankiai-paminejo-50-meti-su-biculiiais-ir-ypatingomis-dovanomis-4858853>

gavimo datas ir sumas, pateikti VŠĮ cecho „Vilnius“ turimų banko sąskaitų 2017–2019 m. išrašus bei kitus su parama susijusius dokumentus; klausta, kokios yra sąsajos (ryšiai) tarp VŠĮ cecho „Vilnius“ ir Artūro Zuoko ar LLS (liberalų).

137. 2020 m. rugsėjo 24 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-3816(7.9), kuriame rašoma, kad viešoji įstaiga vykdo visuomenei naudingą veiklą meno, švietimo, mokymo, kultūros ir kitose srityse. Įstaiga taip pat veikia parodų organizavimo, paveikslų eksponavimo ir pardavimo, meno inkubatorių, klasterių ir kitose kultūros srityse. Įstaiga turi paramos gavėjo statusą, taip pat turi teisę verstis kita ūkine komercine veikla.

137.1. Nurodyta, kad parama teikiama ir gaunama VŠĮ cecho „Vilnius“ veiklai vykdyti, o ne konkrečiam projektui, taip pat įstaiga nėra įsipareigojusi atsiskaityti už veiklą bet kuriam paramos davėjui. VŠĮ „ART2B“ parama visiškai nesusijusi su 2018 m. projektu – A. Zuoko fotografijų paroda „Darbas“.

137.2. Kas konkrečiai kreipėsi į VŠĮ „ART2B“ dėl paramos, atsakyta, kad nežinoma, nes tuo metu įstaigai vadovavo kitas asmuo.

137.3. 2017–2019 m. gauta 23 248 Eur paramos, iš šios sumos: 2018 m. gruodžio 10 d.¹²⁵ 10 000 Eur iš VŠĮ „ART2B“, 5 033 Eur fizinių asmenų 2 proc. parama ir 8 215 Eur gauta iš užsienio.

137.4. Pažymėta, kad VŠĮ cecho „Vilnius“ veikla nėra susijusi su rinkimais, todėl jokie VRK prašomi dokumentai nepateikiami, taip pat nėra pateikiama ir kita prašoma informacija.

137.5. Į klausimą dėl ryšių su A. Zuoku ar partija atsakyta: *„Jokių sąsajų (ryšių) su Lietuvos laisvės sąjunga VŠĮ cechas „Vilnius“ neturi. Jokių ryšių su Artūru Zuoku, be Jūsų minėtų ar kurie aktualūs Jums, VŠĮ cechas „Vilnius“ neturi“*.

138. Paminėtina, kad vienas iš VŠĮ „Vilnius 2035“ renginių rengtas šioje galerijoje. Šiame renginyje A. Zuokas kalbėjo apie nemokamą viešąjį transportą Vilniuje, jam dėkojo viena iš renginio dalyvių, nurodydama, kad į renginį juos pakvietė A. Zuokas (plačiau šios išvados 55.5 papunktyje).

139. A. Zuokas 2021 m. liepos 13 d. gautame atsakyme (reg. Nr. 1-1050(7.9)) nurodė, kad: *„mano gimtadienius (02.28) nėra susijęs su rinkimais (nebent dėl to, kad gimtadienį esu priverstas švęsti panašiai kaip vyksta savivaldos rinkimai) ar ART2B. Nesu ART2B ar VŠĮ cechas „Vilnius“ savininkas ar direktorius, todėl tų viešųjų įstaigų santykiai nėra mano asmeninis reikalas“*. Taip pat nurodo, kad: *„Mano 200 vnt. personalinių fotografijų liko cecho „Vilnius“ nuosavybe, dalis yra parduota po 200 eurų už vieną. Kiltų logiškas klausimas, kas šiuo atveju ką parėmė ir kas turėjo didesnę naudą? Gimtadienyje buvo daug žmonių, kurie sužinojo, kas yra galerija „Cechas Vilnius“, pamatė jų paveikslus. Dalis jų tapo galerijos eksponatų paveikslų pirkėjai. Apie renginį rašė Lietuvos spauda, o tai kartu buvo reklama galerijai. Mano žiniomis ART2B yra dideli visuomeninių ir meno projektų rėmėjai, ilgalaikiai daugelio iniciatyvų partneriai, tačiau į šį klausimą negaliu atsakyti už*

¹²⁵ Pavedimo data patikslinta 2022-06-09 el. laišku (reg. Nr. 1-673(7.9)).

kitus asmenis“.

140. Tyrimo metu surinktais duomenimis, VšĮ „Pirmoji kava“ išrašė 2 sąskaitas faktūras UAB „BNA Ergo“ (2018 m. vasario 10 d. JMR Nr. 004725, suma – 13 111,64 Eur; 2022 m. kovo 5 d. JMR Nr. 004730, suma – 7 475,60 Eur, bendra suma – 20 587,24 Eur) už *„renginio organizavimo paslaugas“*. Taip pat gauta suteiktų paslaugų detalizacija 20 587,24 Eur sumai, kurioje nurodyta: *„Klientas: A.Z., Projektas: 50 50, Svečių sk.: 200, Data: 2018 m. vasario 23 d., Vieta: Vytenio 6, Vilnius“*. Nurodytas adresas atitinka galerijos TSEKH adresą¹²⁶, data – Artūro Zuoko fotografijų parodos „Darbas“ atidarymo datą, svečių skaičius – publikacijoje apie parodos atidarymą nurodytą svečių skaičių.

141. Portalo lrytas.lt publikacijoje (šios išvados 133.4 papunktyje) cituojamas A. Zuokas nurodo: *„Nenorėjau galvoti apie tai, kaip apie savo jubiliejų, todėl draugus ir artimuosius pakviečiau į savo fotografijos parodos „Darbas“ atidarymą“*. Taigi, parodos atidarymu buvo paminėtas ir A. Zuoko jubiliejus, o paminėjimo išlaidas apmokėjo UAB „BNA Ergo“.

142. Įvertinus tyrimo metu surinktą medžiagą ir nustatytas aplinkybes, nepakanka duomenų vienareikšmiškai teigti, kad, VšĮ cechui „Vilnius“ surengus Artūro Zuoko fotografijų parodą „Darbas“, o UAB „BNA Ergo“ apmokėjus parodos atidarymo – A. Zuoko 50-mečio jubiliejaus – išlaidas, buvo siekiama propaguoti A. Zuoką kaip valstybės politiką, partijos pirmininką ar ši paroda ir jubiliejaus paminėjimas jos atidarymo metu sietini su būsima politine kampanija ar A. Zuoko vadovaujama politine partija. Be to, atkreiptinas dėmesys į tai, kad dauguma politinės reklamos skleidimo ir finansavimo reikalavimų galioja tik politinės kampanijos metu ar tuomet, kai politinė reklama yra susijusi su politine partija ar būsima kampanija. Įstatymai nereglamentuoja, kaip turi būti finansuojama ir deklaruojama politikų politinė reklama ne politinės kampanijos laikotarpiu ar kita politikų vieša veikla, kuri nesusijusi su politine partija, konkrečia politine kampanija.

143. LRT publikacijoje buvo nurodyta, kad 2019 metais VšĮ „Azzara“ gavo paramą iš UAB „Vilkerda“. VRK turimais duomenimis, UAB „Vilkerda“ 2019 m. vasario 14 d. suteikė 5 000 Eur paramą VšĮ „Azzara“. 2020 m. liepos 21 d. raštu (reg. Nr. 2-811(7.9) kreiptasi į UAB „Vilkerda“, prašant pateikti 2017–2020 metų įmonės banko sąskaitų išrašus, kuriuose būtų matomos visos su VšĮ „Azzara“ susijusios banko operacijos, taip pat informaciją dėl paramos kreipimosi ir sprendimo priėmimo, paramos tikslo ir panaudotų lėšų ataskaitos, kokioms dar viešosioms įstaigoms UAB „Vilkerda“ teikė paramas, ir, jeigu teikė, paprašyta pateikti bankinių operacijų pavedimus ir tai pagrindžiančius dokumentus. Taip pat klausta, ar UAB „Vilkerda“ yra grupės „Hanner group“ įmonė. Prašoma pateikti detalių dėl „Hanner group“ įmonių suteiktų paramų VšĮ „Azzara“ ir kitoms viešosioms įstaigoms bei ryšių tarp UAB „Vilkerda“, jos vadovo Viktoro Zubrecovo ir Edgaro Stanišausko, tarp šios bendrovės, jos vadovo ir Artūro Zuoko, tarp šios bendrovės, jos vadovo ir LLS

¹²⁶ https://www.facebook.com/pages/Tsekh%20Gallery%20Vilnius/305495669785340/about/?ref=page_internal

(liberalų).

144. 2020 m. liepos 31 d. gautame UAB „Vilkerda“ atsakyme (reg. Nr. 1-5267(7.9) nurodoma, kad į bendrovę dėl paramos suteikimo kreipėsi VšĮ „Azzara“, prašydama prisidėti prie jos vykdomos visuomeninės veiklos, ir UAB „Vilkerda“, *„būdama socialiai atsakingas verslas“*, suteikė VšĮ „Azzara“ vienkartinę paramą. Kadangi su VšĮ „Azzara“ daugiau neturėjo paramos ar kitų santykių, tai jokia kita informacija nepateikiama. Bendrovė neturi jokių santykių su politinėmis organizacijomis ar VRK rašte minimais asmenimis. Taip pat nurodoma, kad *„UAB „Vilkerda“ nesieja jokie santykiai su Edgaru Stanišausku, išskyrus tai, kad jo vadovautai įstaigai buvo suteikta parama“*. Dėl klausimų, susijusių su viešai skelbiamais duomenimis apie „Hanner“ grupės įmones, vadovus ir jų sąsajas su UAB „Vilkerda“, atsakyta, kad UAB „Vilkerda“ nėra „Hanner“ grupės įmonė.

145. Vėliau gavus VšĮ Jono Meko fondo banko išrašą nustatyta, kad UAB „Vilkerda“ 2019 m. vasario 20 d. taip pat parėmė VšĮ Jono Meko fondą 5 000 Eur suma. Atkreiptinas dėmesys, kad beveik prieš savaitę (2019 m. vasario 14 d.) UAB „Vilkerda“ 5 000 Eur suma parėmė VšĮ „Azzara“. Nors rašte dėl viešajai įstaigai „Azzara“ suteiktos paramos buvo klausta apie paramą ir kitoms viešosios įstaigoms, atsakyme UAB „Vilkerda“ nepateikė informacijos nei apie paramą VšĮ Jono Meko fondui, nei apie kitą, jei tokia buvo suteikta.

146. LRT publikacijoje nurodyta, kad 2018 m. VšĮ „Azzara“ 3 000 Eur parėmė **UAB „International Metbalta Invest Group“**. VRK 2020 m. liepos 28 d. raštu (reg. Nr. 2-893(7.9) kreipėsi į UAB „International Metbalta Invest Group“, kuri, tyrimo metu surinktais duomenimis, 2018 m. rugsėjo 6 d. suteikė 3 000 Eur paramą VšĮ „Azzara“. Paklausime prašyta pateikti 2017–2020 metų banko sąskaitų išrašus, kuriuose būtų matomos visos su VšĮ „Azzara“ susijusios bankinės operacijos, taip pat informacijos apie suteiktos paramos panaudojimą bei ryšius tarp bendrovės ar jos vadovo Alvydo Bieliausko ir E. Stanišausko, A. Zuoko ir LLS (liberalų).

147. 2020 m. rugpjūčio 5 d. gautas UAB „International Metbalta Invest Group“ atsakymas (reg. Nr. 1-2185(7.9). Jame nurodyta, jog bendrovė iš VšĮ „Azzara“ gavo prašymą suteikti paramą. *„Prašyme nurodyta, kad VšĮ „Azzara“ nuo 1997 m. rengia visuomenines akcijas, kad atkreiptų visuomenės dėmesį socialines, sveikatos, aplinkosaugines problemas, kad palengvintų dalią tiems, kam reikia paramos, pagalbos ar bent dėmesio, taip pat organizuoja ir remia įvairius kultūrinius, jaunimo, verslumo skatinimo projektus. Kartu nurodė, kad nevyriausybinė organizacija jau trylika metų (nuo 2003 m.) vykdo didžiulio teigiamo atsako visuomenėje sulaukusį prevencinį projektą prieš krūties vėžį „Nedelsk“*. Taip pat nurodė kitas savo vykdomas visuomenei naudingas veiklas. *„Sprendimas suteikti paramą priimtas bendrovės direktoriaus sprendimu.“* Parama teikta viešosios įstaigos veiklai vykdyti, todėl atskiri projektai neremti. Pažymima, kad bendrovė neturi jokių ryšių su LLS (liberalais) ar A. Zuoku bei *„neturi jokių papildomų ryšių su Edgaru Stanišausku, išskyrus*

tai, kad jo vadovaujamai viešajai įstaigai VŠĮ „Azzara“ buvo suteikta parama.“ Su atsakymu pateikta 2018 m. rugsėjo 6 d. 3 000 Eur banko pavedimo viešajai įstaigai „Azzara“ kopija.

148. Tyrimo metu nustatyta, kad dalis suteiktos paramos (2 500 iš 3 000 Eur) buvo panaudota VŠĮ „Azzara“ apmokant UAB „Civitta“ už Nemokamo transporto studiją, kuri buvo panaudota A. Zuoko ir LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinėje kampanijoje (plačiau šios išvados 26–45 punktuose).

149. Vėliau gavus VŠĮ Jono Meko fondas banko išrašus, pastebėta, kad ši viešoji įstaiga 2018 m. rugsėjo 6 d. gavo 3 000 Eur paramą (Paramos teikimas) iš A. Bieliausko vadovaujamos **UAB „Tugva“**. Iš šios gautos paramos 2018 m. rugsėjo 10 d. kaip paskola 2 500 Eur pervesta VŠĮ „Azzara“.

150. VRK 2022 m. birželio 23 d. raštu (reg. Nr. 2-314(7.9) kreiptasi į UAB „Tugva“. Rašte klausta: kas konkrečiai kreipėsi dėl paramos VŠĮ Jono Meko fondui, kas priėmė sprendimą suteikti paramą VŠĮ Jono Meko fondui, kokiam tikslui ir kokiai veiklai, kokiems VŠĮ Jono Meko fondo projektams vykdyti buvo suteikta parama, ar yra pateikta ataskaita ar sąmata, kaip buvo panaudotos lėšos. Taip pat paprašyta paaiškinti sutapimus, kaip vienos dienos skirtumu dvi A. Bieliausko vadovaujamos įmonės suteikia paramas su E. Stanišausku ir A. Zuoku susijusioms viešosioms įstaigoms. Paklausta, *„Kokia dar įmonė, kuriai Jūs vadovaujate ar esate su ja susijęs, parėmė VŠĮ „Azzara“, VŠĮ Jono Meko fondas, VŠĮ „Sėkmės idėja“, VŠĮ „Vilnius 2035“, Asociacija „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“, UAB „PPM consulting“ bei kokioms dar viešosioms įstaigoms UAB „Tugva“ teikė paramas. Prašyta pateikti bankinių operacijų pavedimus ir tai pagrindžiančius dokumentus.*

151. 2022 m. birželio 30 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-710(7.9), kuriame nurodyta:

151.1. dėl paramos VŠĮ Jono Meko fondui suteikimo kreipėsi E. Stanišauskas, sprendimą suteikti paramą priėmė UAB „Tugva“ direktorius, parama teikta fondo veiklai vykdyti, atskiri projektai remti nebuvo, bendrovė bei jos atstovai jokio tiesioginio bendradarbiavimo su A. Zuoku neturėjo;

151.2. nepateiktas paaiškinimas apie sutapimus dėl vienos dienos skirtumu dviejų A. Bieliausko vadovaujamų bendrovių suteiktos paramos VŠĮ „Azzara“ ir VŠĮ Jono Meko fondui. Taip pat neatsakyta, ar kokia dar A. Bieliausko vadovaujama ar su juo susijusi įmonė yra parėmusi šios išvados 150 punkte išvardytas įmones;

151.3. pažymima, kad UAB „Tugva“ apie visas savo suteiktas paramas teikia metines paramos teikimo ataskaitas Valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – VMI). Prie atsakymo pridėta 2017–2021 m. VMI teiktų metinių paramos teikimo ataskaitų kopijos, VŠĮ Jono Meko fondo registravimo pažymėjimas (Juridinių asmenų registro išduotas 2010-04-13) ir direktoriaus E. Stanišausko pasirašytas dokumentas (be datos) „Dėl finansinės paramos ir bendradarbiavimo remiant

VšĮ Jono Meko fondas“, kuriame rašoma, kad „2008 m. sausio 31 d. buvo įsteigta viešoji įstaiga Jono Meko fondas, kurios pagrindinis tikslas – parama vizualiesiems menams bei Lietuvos menininkams. Įstaiga aktyviai dalyvauja Lietuvos kultūriniame gyvenime, organizuoja edukacinius, kino projektus bei didelio populiarumo sulaukiančias ekspozicijas įvairiose ir kartais netikėtose kultūrinėse erdvėse.“ Išvardyti „vieni iš svarbiausių įgyvendintų projektų“ (po vieną: 2008 m., 2010 m., 2012 m., 2010–2013 m. ir 2015 m.), nenurodyta, kokie projektai buvo ar bus vykdomi 2016–2018 metais. Dokumento tekstas užbaigiamas: „Kviečiame paremti JMF ir nepraleisti progos įsiamžinti Lietuvos kultūros istorijoje“. Dokumentą skirti 3 000 Eur paramą 2018 m. rugsėjo 5 d. pavizavo UAB „Tugva“ direktorius A. Bieliauskas.

152. LRT publikacijoje nurodyta, kad 2017 metais UAB „NOTO“ suteikė paramą VšĮ „Azzara“ ir kad „Noto“ priklauso Arvydo Avulio įmonių grupei. Pats A. Avulis sakė, kad asmeniškai tokios įmonės „Azzara“ nebuvo girdėjęs. 2020 m. liepos 21 d. išsiųstas paklausimas (reg. Nr. 2-808(7.9) UAB „NOTO“, siekiant išsiaiškinti detales dėl UAB „NOTO“ 2017 m. gegužės 24 d. suteiktos 5 000 Eur paramos VšĮ „Azzara“. Taip pat prašyta pateikti informacijos, ar UAB „NOTO“ yra Arvydo Avulio Estijoje registruotos nekilnojamojo turto plėtros ir valdymo grupės „Hanner group“ įmonė¹²⁷, nes pagal viešai skelbiamą informaciją Algimantas Laurinavičius (UAB „NOTO“ vadovas) yra „Hanner“ generalinis direktorius. Klausta ir daugiau detalių dėl „Hanner group“ įmonių, jų suteiktų paramų VšĮ „Azzara“ bei ryšių tarp šios bendrovės, jos vadovo, E. Stanišausko, A. Zuoko ir LLS (liberalų). Atsakymą prašyta pateikti iki 2020 m. liepos 29 d., tačiau atsakymas negautas iki šiol.

153. Vėliau, gavus VšĮ Jono Meko fondo banko išrašą, nustatyta, kad 2017 m. gegužės 24 d. UAB „NOTO“ skyrė finansinę paramą (5 000 Eur) ir VšĮ Jono Meko fondui.

154. LRT publikacijoje paminėtų rėmėjų suteikta parama viešosioms įstaigoms „Azzara“, Jono Meko fondui, „Sėkmės idėja“ ir šios paramos panaudojimas politinės kampanijos išlaidoms apmokėti:

Eil. Nr.	Paramos teikėjas	Suteikta parama, eurai					Iš viso
		VšĮ „Azzara“	Paramos panaudojimas	VšĮ Jono Meko fondas	Paramos panaudojimas	VšĮ „Sėkmės idėja“	
1.	VšĮ „ART2B“	69 000	1 604 Eur UAB „Civitta“	56 000	1) 3 520 Eur pervesta VšĮ Politinės komunikacijos institutui ¹²⁸ ;	25 000	150 000

¹²⁷ <https://lt.wikipedia.org/wiki/Hanner>

¹²⁸ Darbo grupei kilo abejonių dėl VšĮ Politinės komunikacijos instituto VšĮ Jono Meko fondui suteiktų paslaugų turinio (žr. plačiau šios išvados 179–187 punktai).

Eil. Nr.	Paramos teikėjas	Suteikta parama, eurai					Iš viso
		VšĮ „Azzara“	Paramos panaudojimas	VšĮ Jono Meko fondas	Paramos panaudojimas	VšĮ „Sėkmės idėja“	
					2) 6 000 Eur paskola VšĮ „Azzara“, iš jų 1 500 Eur UAB „Civitta“		
2.	UAB „Armitana“	10 000	2 000 Eur UAB „Civitta“	15 000	2 500 Eur paskola VšĮ „Azzara“, iš jų 1 500 Eur UAB „Civitta“		25 000
3.	UAB „NOTO“	5 000		5 000			10 000
4.	UAB „Vilkerda“	5 000		5 000			10 000
5.	UAB „Via sportas“	4 000	700 Eur UAB „VIP spauda“				4 000
7.	UAB „International METBALTA Invest Group	3 000	2 500 Eur UAB „Civitta“				3 000
6.	UAB „GV Group“	3 000	1 000 Eur UAB „Civitta“				3 000
8.	UAB „Mediashop“	3 000					3 000
9.	UAB „Tugva“ ¹²⁹			3 000	2 500 Eur paskola VšĮ „Azzara“		3 000
	Iš viso	102 000		84 000		25 000	211 000

155. Tyrimo metu surinktų duomenų pagrindu nustatyta, kad dalis VšĮ Jono Meko fondo gautos paramos buvo paskolinta VšĮ „Azzara“ (11 000 Eur), kuri dalį šių paskolų (3 000 Eur), taip pat dalį tiesiogiai gautos paramos (7 804 Eur) panaudojo išlaidoms, susijusioms su A. Zuoko ar LLS (liberalų) dalyvavimu politinėse kampanijose. Tačiau surinktų duomenų nepakanka nustatyti, kaip buvo panaudota kita VšĮ „Azzara“, VšĮ Jono Meko fondo ir VšĮ „Sėkmės idėja“ iš LRT publikacijoje nurodytų asmenų gauta parama ir konkretūs politinės kampanijos išlaidų apmokėjimo ar paramos politinei partijai faktai, nenustatytos sąsajos su A. Zuoko ar LLS (liberalų) dalyvavimu politinėse kampanijose, išskyrus tai, kad dalis paramos gauta likus pusmečiui ir mažiau iki politinės kampanijos pradžios. Kadangi tyrimo objektas buvo neteisėtas LLS (liberalų) veiklos ar partijos, jos keltų

¹²⁹ Įmonė LRT publikacijoje neįvardinta, tačiau nurodytas jos vadovas – Alvydas Bieliauskas.

kandidatų politinės kampanijos finansavimas, net ir nenustačius, kaip buvo panaudota dalis viešųjų įstaigų gautos paramos, nustatytų faktų, kai viešosios įstaigos (juridiniai asmenys) apmokėjo su politine kampanija, politinės partijos veikla susijusias išlaidas, užtenka pagrįsti neteisėtą LLS (liberalų) veiklos ir jų politinės kampanijos bei keltų kandidatų politinės kampanijos finansavimą.

156. Be LRT publikacijoje paminėtų juridinių asmenų, teikusių paramą VŠĮ „Azzara“, nagrinėjant gautus dokumentus, pastebėta, kad VŠĮ „Azzara“, VŠĮ Jono Meko fondas, VŠĮ „Sėkmės idėja“ gavo pajamų iš juridinių asmenų (dalis šių asmenų paramą pervedė daugiau nei vienai paminėtai viešajai įstaigai). Dėl suteiktos paramos, sąsajų su LLS (liberalais), su A. Zuoku buvo kreiptasi:

Eil. Nr.	Paramos teikėjas	Suteikta parama, eurai			VRK paklausimas	Atsakymas gautas/negautas
		VŠĮ „Azzara“	VŠĮ Jono Meko fondas	VŠĮ „Sėkmės idėja“		
1.	UAB „Apskaitos politika“	5 000			2020-07-21 reg. Nr. 2-807(7.9)	2020-07-30 reg. Nr. 1-2054(7.9)
2.	UAB „Inaksas“	6 000	45 000	24 000	2020-07-23 reg. Nr. 2-831(7.9)	2020-08-03 reg. Nr. 1-2130(7.9)
3.	UAB „Vilniaus energija“	3 000			2020-07-21 reg. Nr. 2-810(7.9)	Negautas
4.	UAB Vilniaus mokslo ir inovacijų centras	5 000	3 000		2020-07-21 reg. Nr. 2-804(7.9)	Negautas

157. Įvertinus **UAB „Apskaitos politika“** atsakymą, VŠĮ „Azzara“ banko sąskaitos išrašą, nenustatyti galimų politinės kampanijos išlaidų apmokėjimo ar paramos politinei partijai faktai, nenustatytos sąsajos su A. Zuoko ar LLS (liberalų) dalyvavimu politinėse kampanijose, išskyrus tai, kad 5 000 Eur parama buvo pervesta 2018 m. balandžio 18 d., tai yra likus mažiau nei pusmečiui iki 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos pradžios.

158. 2018–2019 metais **UAB „Inaksas“** suteikė paramą viešosioms įstaigoms „Azzara“ (6 000 Eur), Jono Meko fondui (45 000 Eur) ir „Sėkmės idėja“ (14 000 Eur):

Eil. Nr.	Gavėjas	Suma, Eur	Gavimo data
1.	VŠĮ „Azzara“	6 000	2018-02-27
2.	VŠĮ Jono Meko fondas	5 000	2018-02-27
3.	VŠĮ Jono Meko fondas	30 000	2019-09-30
4.	VŠĮ Jono Meko fondas	10 000	2019-09-28
5.	VŠĮ „Sėkmės idėja“	10 000	2019-10-28
6.	VŠĮ „Sėkmės idėja“	7 000	2019-12-23
7.	VŠĮ „Sėkmės idėja“	7 000	2019-12-23
	Iš viso	75 000	

158.1. Pagal Registrų centro informaciją tuometis UAB „Inaksas“ vadovas buvo dar dviejų bendrovių: UAB „Sostinės bokštai“ ir UAB „Tera projektai“ vadovas. 2020 m. liepos 23 d. raštu (reg. Nr. 2-831(7.9) kreiptasi į UAB „Inaksas“, kad ši pateiktą informaciją, kodėl UAB „Inaksas“ suteikė paramas 2018–2019 metais minėtoms viešosioms įstaigoms, ar UAB „Sostinės bokštai“ (buvusi „Investopolis“) ir UAB „Tera projektai“ suteikė paramas, paskolas viešosioms įstaigoms ar bendrovėms, kas konkrečiai kreipėsi į UAB „Inaksas“ dėl paramų suteikimo, kas priėmė sprendimą suteikti paramas, kokiam tikslui ir kokiai veiklai, kokiems viešųjų įstaigų projektams vykdyti buvo suteiktos paramos, ar yra pateiktos ataskaitos ar sąmatos, kaip buvo panaudotos lėšos. Taip pat paprašyta nurodyti, kokie ryšiai, santykiai yra tarp šių trijų bendrovių (UAB „Inaksas“, UAB „Sostinės bokštai“ ir UAB „Tera projektai“) ir E. Stanišausko, tarp bendrovių ir A. Zuoko ar LLS (liberalų).

158.2. 2020 m. rugpjūčio 3 d. gautas UAB „Inaksas“ atsakymas (reg. Nr. 1-2130(7.9), kuriame nurodyta, kad *„įvairių socialinių projektų, iniciatyvų, kultūrinės, sportinės ir meno veiklos rėmimas yra visiškai normali ir įprasta praktika įmonių grupėje, kuriai priklauso ir UAB „Inaksas“*. Atsakyta, kad įmonė yra teikusi paramas viešosioms įstaigoms, tačiau jų veikla *„nėra susijusi su rinkimų kontrole“*, ir tokia parama atitiko Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo reikalavimus, nes parama teikta paramos gavėjo statusą turintiems juridiniams asmenims. Dėl konkrečių rašte nurodytų viešųjų įstaigų paramos nurodyta, kad dėl paramos kreipėsi kiekviena įstaiga savarankiškai, konkrečiai – VšĮ „Sėkmės idėja“ direktorė Jelena Narūnienė ir kitų dviejų įstaigų („Azzara“ ir Jono Meko fondas) direktorius E. Stanišauskas. Bendrovei nėra žinomi jokie viešųjų įstaigų ryšiai su politikais. Nurodoma, kad *„sprendimus teikti paramas mūsų įmonių grupėje priima bendrovės vadovai, gavę visus konkrečius įmonės steigimo dokumentuose nurodytus bendrovės valdymo organų pritarimus (jeigu reikalingi). Tokia tvarka buvo taikoma ir UAB „Inaksas“ paramos teikimo atveju“*. Taip pat nurodoma, kad parama viešosioms įstaigoms buvo teikiama visuomeninei veiklai vykdyti, o ne konkrečioms projektams finansuoti, ir šių lėšų panaudojimo *„nerevizavo“*. Pažymima, kad nei UAB „Inaksas“, nei kitos VRK rašte minimos, tai pačiai įmonių grupei priklausančios bendrovės, jokių ryšių neturi su LLS (liberalais) ar konkrečiais politikais. Su nurodytų viešųjų įstaigų vadovais bendrauta tik suteikiant paramas.

158.3. Išnagrinėjus VšĮ „Azzara“ banko sąskaitos išrašus, nustatyta, kad dalis UAB „Inaksas“ pervestos paramos (3 751 Eur iš 6 000 Eur) buvo panaudota apmokant už apklausą, kurią atliko UAB „Baltijos tyrimai“ (plačiau šios išvados 14–19 punktuose).

159. 2020 m. liepos 21 d. išsiųstas paklausimas (reg. Nr. 2-810(7.9) **UAB „Vilniaus energija“** dėl 2017 m. sausio 19 d. suteiktos 3 000 Eur paramos VšĮ „Azzara“. Rašte prašoma pateikti 2017–2020 metų banko sąskaitų išrašus, klausiama dėl suteiktos paramos detalių bei ryšių, santykių tarp UAB „Vilniaus energija“ ir E. Stanišausko, tarp UAB „Vilniaus energija“ ir A. Zuoko, tarp UAB

„Vilniaus energija“ ir LLS (liberalų).

160. VRK 2020 m. liepos 21 d. raštu (reg. Nr. 2-804(7.9) kreipėsi į **UAB Vilniaus mokslo ir inovacijų centrą**, kuri 2019 m. sausio 2 d. suteikė 5 000 Eur paramą VŠĮ „Azzara“. Rašte prašoma detalizuoti paramos teikimo aplinkybes bei nurodyti ryšius tarp bendrovės ir E. Stanišausko, A. Zuoko ir LLS (liberalų). Vėliau, gavus VŠĮ Jono Meko fondo banko išrašą, nustatyta, kad 2019 m. vasario 27 d. 3 000 Eur buvo pervesta ir VŠĮ Jono Meko fondui.

161. Negavus UAB „Vilniaus energija“, UAB Vilniaus mokslo ir inovacijų centro atsakymų, negalima pasisakyti dėl jų suteiktos paramos panaudojimo, politinės kampanijos išlaidų apmokėjimo ar paramos politinei partijai, sąsajų su A. Zuoko ar LLS (liberalų) dalyvavimu politinėse kampanijose.

162. 2020 m. liepos 14 d. raštu (reg. Nr. 2-740(7.9) kreiptasi į **VŠĮ teatrą „Vilniaus klasika“** dėl tarp jos ir VŠĮ „Azzara“ bei VŠĮ Jono Meko fondo 2017–2019 metais vykusių bankinių operacijų.

162.1. Rašte prašyta pateikti VŠĮ teatro „Vilniaus klasika“ banko sąskaitų išrašus, kuriuose būtų matomos visos su VŠĮ „Azzara“ ir VŠĮ Jono Meko fondu susijusios bankinės operacijos ir pateikti su šiais pavedimais susijusius dokumentus. Taip pat buvo prašoma detalizuoti kiekvienos, gautos ir teiktos, paskolos panaudojimą, nurodant tikslą, konkrečius projektus ir veiklas, klausiama apie paskolas su kitomis, nepaminėtomis įmonėmis bei ryšius su E. Stanišausku, A. Zuoku ir LLS (liberalais).

162.2. Vėliau nustatyta, kad VŠĮ teatras „Vilniaus klasika“ taip pat pervedė 600 Eur VŠĮ „Sėkmės idėja“ už paslaugas.

162.3. Atsakymą prašyta pateikti iki 2020 m. liepos 22 d., tačiau iki šiol atsakymas negautas. 2020 m. rugsėjo 2 d. susiskambinta ir pakartotinai el. paštu išsiųstas priminimas papildomai prašant pateikti informaciją apie bankines operacijas tarp VŠĮ teatro „Vilniaus klasika“ ir VŠĮ „Sėkmės idėja“, taip pat nurodyti, kokie ryšiai sieja VŠĮ teatrą „Vilniaus klasika“ ar jos vadovą Albiną Arkauską su VŠĮ cechu „Vilnius“.

163. Tyrimo metu, peržiūrėjus gautus viešųjų įstaigų „Azzara“, Jono Meko fondo, „Sėkmės idėja“ banko sąskaitų išrašus, nustatyta, kad visos trys šios viešosios yra pervedusios lėšų (lentelėje suma nurodyta ženklu „-“) VŠĮ teatrui „Vilniaus klasika“ arba gavusios („+“) iš jo:

Eil. Nr.	Data	Suma, Eur	Viešoji įstaiga	Paskirtis	Lėšų šaltinis
1.	2017-03-06	-2 200	Jono Meko fondas	Paskola	Pavedimas atliktas po to, kai tą pačią dieną VŠĮ Jono Meko fondui VŠĮ „Azzara“ grąžino paskolą (8 000 Eur). Paskola grąžinta po to, kai tą pačią dieną VŠĮ „Azzara“ gavo paskolą (10 000 Eur) iš UAB „BNA GRUPĖ“

Eil. Nr.	Data	Suma, Eur	Viešoji įstaiga	Paskirtis	Lėšų šaltinis
2.	2017-04-24	-2 500	„Azzara“	Parama pagal paskolos sutartį	2017-04-20 VŠĮ „Azzara“ gavo 11 000 Eur paramą iš VŠĮ „ART2B“. Dalis šios paramos (4 000 Eur) 2017-04-25 pervesta UAB „BNA GRUPE“ kaip paskolos grąžinimas
3.	2017-04-27	+2 500	„Azzara“	Paskolos grąžinimas	
4.	2017-05-29	-800	Jono Meko fondas	Paskola	Paskola buvo suteikta po to, kai 2017-05-26 VŠĮ „Azzara“ sugrąžino paskolą (5 000 Eur). Pastebėtina, kad tą pačią dieną, gavęs iš VŠĮ „Azzara“ grąžintą paskolą, VŠĮ Jono Meko fondas suteikė jai 1 800 Eur paskolą. Taip pat abi viešosios įstaigos 2017-05-24 gavo paramą iš UAB „Noto“ 5 000 Eur (VŠĮ „Azzara“ paramą gavo į kitą sąskaitą, ne į tą, iš kurios 2017-05-26 grąžino paskolą VŠĮ Jono Meko fondui)
5.	2017-07-21	-1 500	„Azzara“	Paskola pagal sutartį	2017-07-18 VŠĮ „Azzara“ gavo 10 000 Eur paramą iš UAB „Armitana“
6.	2018-08-10	+7 000	Jono Meko fondas	paskirtis nenurodyta	VŠĮ Jono Meko fondas, gavęs šią sumą, dalį jos (6 000 Eur) 2018-08-13 dviem pavedimais (5 000 Eur ir 1 000 Eur) pervadė į VŠĮ „Azzara“ sąskaitą
7.	2018-08-27	+3 000	„Azzara“	Paskolos grąžinimas	2019-09-10 VŠĮ „Azzara“ dalį šios sumos (2 500 Eur) pervadė VŠĮ Jono Meko fondui kaip paskolą
8.		+1 000		Paskola	
9.		+3 000	Jono Meko fondas	Paskola	
10.	2017-08-29	-900	„Azzara“	Paskola pagal sutartį	Panaudota 2017-07-18 VŠĮ „Azzara“ gauta 10 000 Eur parama iš UAB „Armitana“
11.	2017-08-30	-600	„Azzara“	Paskola pagal sutartį	Panaudota tą pačią dieną VŠĮ „Azzara“ gauta 5 000 Eur parama iš UAB „ART2B“
12.	2018-12-17	-600	„Azzara“	Apmokėjimas pagal sąskaitą TVK0056	2018-12-14 gauta 1 000 Eur iš VŠĮ „Sėkmės idėja“ (paskolos grąžinimas) ir 5 000 Eur iš VŠĮ „ART2B“ (parama)
13.	2018-12-18	+200	„Sėkmės idėja“		sąskaita faktūra SI0005
14.		+400	„Sėkmės idėja“		sąskaita faktūra SI0008

163.1. Iš viso visos trys viešosios įstaigos VŠĮ teatrui „Vilniaus klasika“ pervadė lėšų daugiau negu gavo: VŠĮ „Azzara“ – 400 Eur, VŠĮ Jono Meko fondas – 7 000 Eur, VŠĮ „Sėkmės idėja“ –

600 Eur.

164. Tyrimo metu nustatyta, kad dalis VŠĮ teatro „Vilniaus klasika“ VŠĮ Jono Meko fondui pervestų 3 000 Eur (banko išrašė mokėjimų paskirtys nenurodytos) buvo panaudota suteikiant paskolą (2 000 Eur) VŠĮ „Azzara“, kuri beveik visą gautą paskolą (1 996 Eur) panaudojo apmokėti UAB „Civitta“ už Nemokamo transporto studiją, kuri buvo panaudota A. Zuoko ir LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinėje kampanijoje (plačiau šios išvados 25–45 punktuose).

165. 2020 m. liepos 21 d. raštu (reg. Nr. 2-809(7.9) kreiptasi į **Vilniaus miesto savivaldybės administraciją**, nes, tyrimo metu surinktais duomenimis, Vilniaus miesto savivaldybės administracija 2019 m. kovo 14 d. pervedė 10 000 Eur VŠĮ „Azzara“. Paklausime prašyta pateikti Vilniaus miesto savivaldybės 2017–2020 metų banko sąskaitų išrašus, susijusius su VŠĮ „Azzara“ ir su VŠĮ Jono Meko vizualiųjų menų centru, bei atsakyti į rašte nurodytus klausimus dėl suteiktos paramos.

166. 2020 m. liepos 27 d. gautame Vilniaus miesto savivaldybės atsakyme (reg. Nr. 1-1944(7.9) rašoma, kad:

166.1. *„VŠĮ „Azzara“ ir VŠĮ Jono Meko vizualiųjų menų centrui buvo skiriamas konkursinis finansavimas, o ne parama. Tai konkrečios lėšos konkrečių priemonių, projektų, iniciatyvų įgyvendinimui. VŠĮ Jono Meko vizualiųjų menų centrui, kaip Savivaldybės įstaigai, finansavimas yra skiriamas ir iš Savivaldybės biudžeto lėšų.“*

166.2. *„Savivaldybėje yra organizuojama ir koordinuojama keletas viešų konkursų, kuriems viešosios įstaigos gali teikti paraiškas ir konkursiniu būdu gauti finansavimą priemonės, projekto įgyvendinimui.“*

166.3. *„2017–2019 metais VŠĮ „Azzara“ dalyvavo Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių paraiškų priėmimuose, kuriuose pateikė paraiškas, dėl finansavimo gavimo priemonės įgyvendinimui. Pateiktas paraiškas vertino Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta vertinimo ir atrankos komisija. Vadovaujantis vertinimo ir atrankos komisijos sprendimu, Savivaldybės tarybos komitetų siūlymais, Savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos pritarimu, finansuojamų priemonių sąrašas buvo tvirtinamas Savivaldybės taryboje.“* Atsakyme nurodoma, kad 2017 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. 1-972 „Azzara“ priemonei „Sveikata – geriausia dovana“ buvo skirta 7 000 Eur, 2018 m. kovo 7 d. sprendimu Nr. 1-1402 tai pačiai priemonei skirta 10 000 Eur, 2019 m. vasario 6 d. sprendimu Nr. 1-1937 – 10 000 Eur.

166.4. *„2017–2019 m. su VŠĮ „Azzara“ dėl priemonės „Sveikata – geriausia dovana“ įgyvendinimo buvo pasirašomos priemonės vykdymo ir biudžeto lėšų tikslinio naudojimo sutartys (2017-06-17, Nr. A72-1408/17 (3.3.6. 95-TD2), 2018-04-19 Nr. A291-484/18 (2.2.1.95-TD2), 2019-03-05 Nr. A291-340/19), kuriose nurodomi veiklų pavadinimai, dalyvių skaičius, vertinimo rodikliai.*

VšĮ „Azzara“ finansuojama priemonė „Sveikata – geriausia dovana“, skirta vyresnio amžiaus asmenų (65+) bei neįgalių asmenų ir jų artimųjų psichinės sveikatos būklės tenkinimui, kūrybiško mąstymo, saviraiškos, pasitikėjimo ir savarankiškumo, socialumo ir bendruomeniškumo ugdymui, organizuojant dailės terapijas, kūrybinių veiklų, sveikatos stiprinimo, muzikinių paslaugų užsiėmimus.“

166.5. *„<...> priemonių vykdytojai kasmet turi atskaityti už visuomenės sveikatos priemonės vykdymą ir skirtų lėšų panaudojimą. Priemonių vykdytojai gautas lėšas naudoja tik einamaisiais metais ir tik sutartyje numatytoms veikloms vykdyti, pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintą programos sąmatos formą. Atkreipiame dėmesį, kad VšĮ „Azzara“ pasibaigus kalendoriniams metams atsiskaitydavo už visuomenės sveikatos priemonės vykdymą ir skirtų lėšų panaudojimą, pateikdama priemonės įgyvendinimo ir finansines ataskaitas.“*

166.6. *„VšĮ „Azzara“ ir VšĮ Jono Meko vizualiųjų menų centras dalyvavo ir Kultūros rėmimo programų projektų konkursuose, kuriuose atsižvelgiant į konkurso paraiškas vertinusių ekspertų komisijos sprendimus buvo skirtas finansavimas.“*

166.7. *„Per visus organizuojamus konkursus finansavimas skiriamas keliems šimtams viešųjų įstaigų“, todėl prašoma nurodyti sukonkretintą informaciją dėl duomenų pateikimo ir pridedamas 51 dokumentas (VšĮ „Azzara“: Priemonės paraiškos (priemonės „Sveikata – geriausia dovana“, „Senjorų užimtumo namai“), priemonių įgyvendinimo sutartys ir ataskaitos, Kultūros rėmimo programų projektų konkurso paraiška (projektas „Džiazuojantis traukinys“), projekto finansavimo sutartis, finansinės ataskaitos; VšĮ Jono Meko vizualiųjų menų centras: Dotacijos iš savivaldybės biudžeto skyrimo sutartys, Lėšų skyrimo sutartys, Kultūros rėmimo programų projektų finansavimo sutartys, sutarčių suvestinė, mokėjimo dokumentai; Vilniaus miesto savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto departamento bei Kultūros skyriaus įsakymai dėl lėšų skyrimo).*

167. Taip pat nustatyta, kad VšĮ Jono Meko fondas yra gavęs lėšų ir iš Kauno miesto savivaldybės – 2017 m. spalio 6 d. 2 000 Eur.

168. Nagrinėjant banko sąskaitų išrašus, nustatyta, kad 2018 m. birželio 8 d. Vilniaus miesto savivaldybės administracija pervedė 1 000 Eur VšĮ „Sėkmės idėja“ „Už sąskaitą(as): A291-663/18 Kultūros rėmimo programų projektai“.

168.1. 2020 m. liepos 21 d. el. paštu buvo kreiptasi į minėtą viešąją įstaigą prašant pateikti šio projekto išlaidų sąmatą bei banko išrašo eilutes, žyminčias visas projekto išlaidas.

168.2. 2020 m. liepos 21 d. el. paštu gautas atsakymas, pateikta VšĮ „Menų cechas“ 2018 m. spalio 22 d. sąskaita MC001 ir paaiškinta, kad VšĮ „Sėkmės idėja“ 1 000 Eur gavo projektui „Vilniaus senjorų kūrybiškumo paroda“, „Honoraras renginio atidarymo muzikinės dalies atlikėjams pagal sąmatą buvo 400 Eur. Iš šios VšĮ ir buvo užsakytos šios paslaugos“. Taip pat nurodytos kitos išlaidos: renginio vedėjui (200 Eur), aparatūros nuomai (300 Eur) bei administracinėms išlaidoms (100 Eur)

bei kiti mokėjimai: E. Stanišauskui (liepos 8 d.), V. Plavinskaitei (spalio 4 d.) ir VšĮ Jono Meko fondui (gruodžio 9 d.).

168.3. Patikrinus šiuos mokėjimus banko išrašė, nustatyta, kad VšĮ „Sėkmės idėja“ pervedė:

168.3.1. el. laiške nurodytomis dienomis 2 fiziniams asmenims (E. Stanišauskui ir V. Plavinskaitei) buvo pervestos didesnės sumos, negu nurodyta laiške.

168.3.2. 2018 m. gruodžio 9 d. sumokėta 300 Eur suma VšĮ Jono Meko fondui (kaip teigiama 2020 m. liepos 21 d. el. laiške, tokia suma sumokėta už aparatūros nuomą), mokėjimo paskirtyje nurodyta (Apmokėjimas pagal sąskaitą faktūrą Nr. JMF00023).

168.3.3. 2018 m. gruodžio 15 d. VšĮ „Menų cechą“ 400 Eur pervedė pagal sąskaitą faktūrą MC001, tačiau lygiai tą pačią sumą (400 Eur) 2019 m. sausio 17 d. ši viešoji įstaiga pervedė į VšĮ „Sėkmės idėja“ sąskaitą.

168.3.4. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, vykdydama Vilniaus miesto savivaldybės finansuotą projektą „Vilniaus senjorų kūrybiškumo paroda“, VšĮ „Sėkmės idėja“, atlikusi nurodytus pavedimus, iš 2 įmonių gavo tą pačią sumą:

168.3.4.1. 2018 m. gruodžio 11 d. (praėjus 2 dienoms po atlikto pavedimo, nurodyto šios išvados 168.2, 168.3.3 papunkčiuose) VšĮ Jono Meko fondas pervedė 300 Eur, mokėjimo paskirtyje nurodyta sąskaita faktūra serija SI0007. Buvo prašyta pateikti šią ir kitas 4 sąskaitas, už kurias apmokėta projektui skirtomis lėšomis. Informacija negauta.

168.3.4.2. 2019 m. sausio 17 d. (praėjus mėnesiui po atlikto pavedimo, nurodyto šios išvados 168.3.3 papunktyje) VšĮ „Menų cechą“ pervedė 400 Eur, mokėjimo paskirtyje nurodyta „Viešinimo paslaugos“.

169. Vėliau gavus papildomą medžiagą (išrašus) nustatyta, kad:

169.1. Vilniaus miesto savivaldybė VšĮ „Sėkmės idėja“, be jau šios išvados 168 punkte nurodytos 1 000 Eur sumos, 2019 metais pervedė dar 4 000 Eur, o VšĮ Jono Meko fondui 2017–2019 metais – 5 500 Eur. Taigi, Vilniaus miesto savivaldybė pervedė:

Eil. Nr.	Data	Suma, Eur	Gavėjas	Paskirtis
1.	2017-06-12	2 000	VšĮ Jono Meko fondas	Už sąskaitą(as): A72-1048/17(3.1.36-TD2) Kultūros ir bendruomenių rėmimo projektai
2.	2018-06-07	1 000	VšĮ Jono Meko fondas	Nenurodyta
3.	2018-06-08	1 000	VšĮ „Sėkmės idėja“	Už sąskaitą(as): A291-663/18 Kultūros rėmimo programų projektai
4.	2019-03-21	2 500	VšĮ Jono Meko fondas	Už sąskaitą(as): A291-429/19
5.	2019-03-21	3 000	VšĮ „Sėkmės idėja“	Už sąskaitą(as): A291-428/19
6.	2019-05-13	1 000	VšĮ „Sėkmės idėja“	Už sąskaitą(as): A291-1021/19
	Iš viso	10 500		

170. 2020 m. liepos 27 d. išsiųstas VRK paklausimas (reg. Nr. 2-884 (7.9) **VšĮ Menų cechui**, kuri 2017–2019 m. teikė paslaugas VšĮ „Sėkmės idėja“.

171. Rašte rašoma, kad 2018 m. gruodžio 15 d. VšĮ „Sėkmės idėja“ VšĮ Menų cechui sumokėjo 400 Eur, mokėjimo paskirtyje nurodyta „Apmokėjimas pagal sąskaitą faktūrą – Serija MC001“, o 2019 m. sausio 17 d. – 400 Eur, mokėjimo paskirtyje nurodyta „Viešinimo paslaugos“. Rašte klausiama informacijos apie suteiktas paslaugas, VšĮ Menų cecho steigėją, prašoma pateikti sąskaitas faktūras, nurodyti ryšius tarp VšĮ Menų cecho ir V. Plavinskaitės, A. Zuoko ir LLS (liberalų). Pakartotinai susiskambinta ir pakartotas paklausimas el. paštu 2020 m. lapkričio 6 d. Atsakymas negautas.

172. Nustatyta, kad VšĮ Menų cechas 2018 m. gruodžio 20 d. išrašė sąskaitą (serija MC 2018 Nr. 002) VšĮ „Azzara“ už muzikantų paslaugas 900 Eur. Peržiūrėjus turimus banko sąskaitų išrašus, nenustatyta, kad ši sąskaita apmokėta. VšĮ Jono Meko fondas 2017 m. gruodžio 29 d. sumokėjo VšĮ Menų cechui 1 200 Eur (duomenys apie mokėjimo paskirtį banko sąskaitos išrašė nepateikti). Papildomai el. paštu 2020 m. liepos 28 d. prašyta pateikti *„informaciją apie VšĮ „Azzara“ suteiktas muzikantų paslaugas pagal 2018-12-20 sąskaitą serija MC Nr. 002. Klausimai būtų tie patys kaip dėl VšĮ „Sėkmės idėja“ suteiktų paslaugų. Papildomas klausimas: kokioms dar VšĮ teikėte paslaugas 2018-2019 m.? Dar matome, kad VšĮ Jono Meko fondas sumokėjo 1200 12/29/2017. Kokios čia buvo suteiktos paslaugos?“*.

173. 2020 m. lapkričio 6 d. kalbėta telefonu ir pakartotinai išsiųstas priminimas el. paštu *„Ką tik kalbėjome telefonu. Prašome pakartotinai, pateikti informaciją“*. VšĮ Menų cechas informacijos apie suteiktas paslaugas nepateikė.

174. Vėliau buvo nustatyta, kad iš VšĮ Jono Meko fondo sąskaitos 2018 m. lapkričio 29 d. Mindaugui Vadokliui (VšĮ Menų cecho direktoriui) buvo sumokėta 900 Eur (pagal 2018 m. lapkričio 16 d. sąskaitą (serija MV2018 Nr. 002). Taip pat VšĮ Jono Meko fondas į VšĮ Menų cecho sąskaitą 2019 m. gruodžio 31 d. pervėdė 2 300 Eur (dviem pavedimais: 600 Eur pagal sąskaitą (serija MC 2019 Nr. 004) ir 1 700 Eur pagal sąskaitą (serija MC 2019 Nr. 002).

175. Nei į VRK raštą, nei į el. paštu siųstus priminimus bei papildomai pateiktus klausimus VšĮ Menų cechas neatsakė, nors ir buvo priminta direktoriui telefonu.

176. Taip pat nustatyta, kad šios viešosios įstaigos („Azzara“, Jono Meko fondas ir „Sėkmės idėja“) bendradarbiavo ne tik su Vilniaus miesto savivaldybe, bet ir jos įsteigtu **VšĮ Jono Meko vizualiųjų menų centru**:

176.1. VšĮ Jono Meko fondas 2017 m. gruodžio 29 d. gavo 630,80 Eur (paskirtis banko sąskaitos išrašė nenurodyta) iš VšĮ Jono Meko vizualiųjų menų centro ir tą pačią dieną gavo 500 Eur paskolą iš VšĮ „Azzara“.

176.2. VšĮ „Sėkmės idėja“ 2018 m. gruodžio 20 d. pervėdė 900 Eur paramą VšĮ Jono Meko vizualiųjų menų centrui (parama įstaigos veiklai). Kitą dieną (2018 m. gruodžio 21 d.) VšĮ Jono Meko vizualiųjų menų centras šią sumą (900 Eur) pervėdė (paskirtis banko sąskaitos išrašė nenurodyta) VšĮ Jono Meko fondui, kuris tą pačią dieną šią sumą dviem pavedimais: 400 (SI0006) ir 500 Eur (parama pagal prašymą) pervėdė VšĮ „Sėkmės idėja“ (likutis iki to 2018-12-21 sąskaitoje buvo 37,27 Eur).

176.3. VšĮ Jono Meko vizualiųjų menų centras teikė paslaugas ir VšĮ „Azzara“: 2017 m. gruodžio 29 d. mokėjimas 410 Eur pagal sąskaitą AZZA00000181 ir 2018 m. gruodžio 20 d. 250 Eur pagal sąskaitą AZZA00000188.

177. VšĮ Jono Meko vizualiųjų menų centro direktorius yra Gintaras Sodeika¹³⁰. 2008 m. Liberalų ir centro sąjunga iškelė G. Sodeiką kandidatū¹³¹ į Seimo narius vienmandatėje Nemėžio rinkimų apygardoje Nr. 26 ir daugiamandatėje apygardoje kandidatų sąrašė. Kandidato anketoje nurodyta, kad nuo 2006 m. yra Liberalų ir centro sąjungos narys. Taip pat šios politinės partijos (skirtingais pavadinimais) buvo keltas kandidatū 2009 m. rinkimuose į Europos Parlamentą¹³², 2012 m. Nemėžio rinkimų apygardoje Nr. 26 ir daugiamandatėje apygardoje kandidatų sąrašė¹³³ (Politinė partija „Sąjunga Taip“), 2015 m. savivaldybių tarybų rinkimuose Vilniaus miesto kandidatų sąrašė¹³⁴, 2016 m. Seimo rinkimuose kandidatų sąrašė G. Sodeikos Nr. 74¹³⁵ (LLS (liberalai) daugiamandatėje apygardoje).

178. VšĮ Jono Meko vizualiųjų menų centro buhalterė Jelena Narūnienė, kuri buvo ir VšĮ „Azzara“, VšĮ „Vilnius 2035“, VšĮ „Sėkmės idėja“ buhalterė bei 2019 m. spalio 1 d. tapo VšĮ „Sėkmės idėja“ direktore.

179. VRK turimais duomenimis, VšĮ Politinės komunikacijos institutas 2018 metais suteikė paslaugų VšĮ Jono Meko fondui. 2018 m. gegužės 25 d. VšĮ Jono Meko fondas pervėdė 3 520 Eur, mokėjimo paskirtyje nurodyta „pagal dok. Nr. 102, S-TA JMF-01“. Viešai skelbiamais duomenimis, „VšĮ „Politinės komunikacijos institutas“ tikslas – padėti esamiems ir būsimiems politikams kokybiškai siekti jų tikslų“. VšĮ Politinės komunikacijos instituto vadovas Julius Naščenkovas dirbo Vilniaus miesto savivaldybėje tuo metu, kai Vilniaus miesto meras buvo A. Zuokas. Dabar, kaip ir 2018 m., rašo straipsnius politinėmis temomis.

180. 2020 m. rugsėjo 1 d. raštu (reg. Nr. 2-1150(7.9) kreiptasi į VšĮ Politinės komunikacijos institutą. Paprašyta pateikti informaciją apie paslaugas, kurios buvo suteiktos VšĮ Jono Meko fondui.

¹³⁰<https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=300653520>, <https://mekas.lt/lt/contacts/>

¹³¹ https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/400_lt/KandidatuSarasai/RinkimuOrganizacija3428.html

¹³² https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/404_lt/KandidatuSarasai/RinkimuOrganizacija3560.html

¹³³ https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/416_lt/KandidatuSarasai/RinkimuOrganizacija4552_1.html

¹³⁴

https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/440_lt/Apygardos/Apygarda7817PartijuKandidatai/Apygarda7817Partijos5976Kandidatai.html

¹³⁵ https://www.vrk.lt/2016-seimo/kandidatai?srcUrl=/rinkimai/102/rnk426/kandidatai/lrsKandidataiVienasSarasas_rorgId-26208.html

[seimo/kandidatai?srcUrl=/rinkimai/102/rnk426/kandidatai/lrsKandidataiVienasSarasas_rorgId-26208.html](https://www.vrk.lt/2016-seimo/kandidatai?srcUrl=/rinkimai/102/rnk426/kandidatai/lrsKandidataiVienasSarasas_rorgId-26208.html)

Buvo klausiama, kas konkrečiai (asmuo (-ys) užsakė šias paslaugas, paprašyta pateikti sutarčių, sąskaitų faktūrų kopijas, straipsnių maketus, paklausta, kokie ryšiai, santykiai yra tarp Politinės komunikacijos instituto vadovo Juliaus Naščenkovo ir E. Stanišausko, A. Zuoko, LLS (liberalų).

180.1. Prašyta pateikti partijų bei politikų, kurie dalyvavo mokymuose, konsultacijų cikluose 2018–2019 metais, vardus ir pavardes, politinių partijų, visuomeninių rinkimų komitetų pavadinimus, asmenų pavardes ar pavadinimus, kuriems buvo sukurtos politinės komunikacijos strategijos.

180.2. Prašyta nurodyti VŠĮ Politinės komunikacijos instituto 2018–2019 metais atliktus darbus, susijusius su A. Zuoku, A. Zuoko ir vilniečių koalicija „Laimingas Vilnius“ ir LLS (liberalais).

180.3. Prašyta pateikti VŠĮ Politinės komunikacijos instituto 2018–2019 metų turimų banko sąskaitų išrašus.

181. 2020 m. rugsėjo 10 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-3215(7.9), kuriame rašoma, kad *„VšĮ „Politinės komunikacijos institutas“ mokymuose ir publikacijose pabrėžia skaidrumą ir pagarbą įstatymui, griežtai smerkia ir netoleruoja rinkimų teisės pažeidimus“*. Į klausimą, kokios paslaugos buvo suteiktos VŠĮ Jono Meko fondui, – atsakyta, kad VŠĮ Jono Meko fondui buvo suteiktos šios paslaugos:

- „1. Dominuojančios kultūros politikos analizė;*
- 2. Kultūros politikos raidos perspektyvos;*
- 3. Kultūros politikos (tarptautinės) tendencijos;*
- 4. Rekomendacijos dėl ilgalaikės strategijos ir trumpalaikių taktinių veiksmų“.*

181.1. Į klausimą, koks konkrečiai asmuo (-ys) užsakė šias paslaugas, – atsakyta, kad *„Paslaugas užsakė „VšĮ „Jono Meko fondas“ vardu jo vadovas Edgaras Stanišauskas. <..>. Sutartis buvo sudaryta žodine forma, kelis kartus plečiant pageidaujamos informacijos spektrą“*.

181.2. Į klausimą dėl ryšių tarp VŠĮ Politinės komunikacijos instituto ir E. Stanišausko, A. Zuoko, LLS (liberalų), – atsakyta: *„E. Stanišauskui buvo pristatomos VŠĮ „Politinės komunikacijos institutas“ atliktos įžvalgos, nustatytos tendencijos. Poroje pristatymų buvo ir platesnė auditorija, galimai ir Lietuvos laisvės sąjungos vadovas A. Zuokas. Su Lietuvos laisvės sąjunga VŠĮ „Politinės komunikacijos institutas“ neturi jokių ryšių; konsultacijų, mokymų ar jokių kitų paslaugų šiaip partijai nesuteikė“*.

181.3. Buvo klausta ir prašyta pateikti informacijos dėl VŠĮ Politinės komunikacijos instituto atliktų darbų 2018–2019 metais, – nurodyta, kad *„VšĮ „Politinės komunikacijos institutas“ buvo sudaręs sutartį su Lietuvos socialdemokratų partija, kuriai ir teikė konsultacijas, ką matysite pridedamose VŠĮ „Politinės komunikacijos institutas“ sąskaitose. Dėl mokymų 2018-2019 metais Pro bono mokymuose ir konsultacijose dalyvavo Lietuvos socialdemokratų partijos nariai mokymai būdavo atviri, keli iš jų ir transliuojami tiesiogiai: buvo nuspręsta, kad dalyvavimas nėra priverstinis,*

leis įvertinti tikrąjį partijos narių suinteresuotumą. Dėl VŠĮ „Politinės komunikacijos institutas“ rengtų politinės komunikacijos strategijų VŠĮ „Politinės komunikacijos institutas“ darbų 2018-2019 metais parengė dvi strategijas: Socialdemokratų partijos pirmininko Gintauto Palucko įvaizdžio strategiją ir Vilniaus miesto skyriaus savivaldos rinkimų strategiją, kurią savarankiškai įgyvendino Vilniaus miesto skyrius ir Lietuvos socialdemokratų partijos rinkiminio štabo specialistai“.

181.4. Prie atsakymo pridėta 2018 m. gegužės 23 d. sąskaita (be parašų ir be užsakovo – VŠĮ Jono Meko fondo atstovo pavardės) Nr. JMF-01, suma 3 520 Eur. Sąskaitoje nurodytos suteiktos paslaugos: *„Kultūros politikos analizė ir strateginės rekomendacijos: 1. Dominuojančios kultūros politikos analizė; 2. Kultūros politikos raidos perspektyvos; 3. Kultūros politikos (tarptautinės) tendencijos; 4. Rekomendacijos dėl ilgalaikės strategijos ir trumpalaikių taktinių veiksmų.“* Taip pat pateiktas banko išrašas (2018-01-01–2019-02-27) už 2018 metus ir nevisus 2019 metus.

182. Pastebėtina, kad VĮ Registrų centrui pateiktoje VŠĮ Politinės komunikacijos instituto 2018 m. veiklos ataskaitoje, kuri skelbiama viešai¹³⁶, nurodomi:

182.1. viešosios įstaigos veiklos tikslai ir uždaviniai:

„1. Politinė retorika;

2. Rinkiminės strategijos ir taktikos;

3. Bendravimas su žiniasklaida;

4. Debatai;

5. Politinės programos parengimas;

6. Vykdomosios politikos niuansai: administracinė teisė.“.

182.2. 2018 metais atlikti darbai:

„Politikų konsultacijų ciklai – 3

Politinės komunikacijos strategija – 1

Tekstai viešojoje erdvėje – 20

Dalyvavimas akademinėse diskusijose – 12

Politikų mokymai – 5“.

183. Tiesiogiai darbai apie kultūros politiką (VŠĮ Jono Meko fondui suteiktos paslaugos nurodytos šios išvados 181.4 papunktyje) VŠĮ Politinės komunikacijos instituto 2018 m. veiklos ataskaitoje nėra nurodyti.

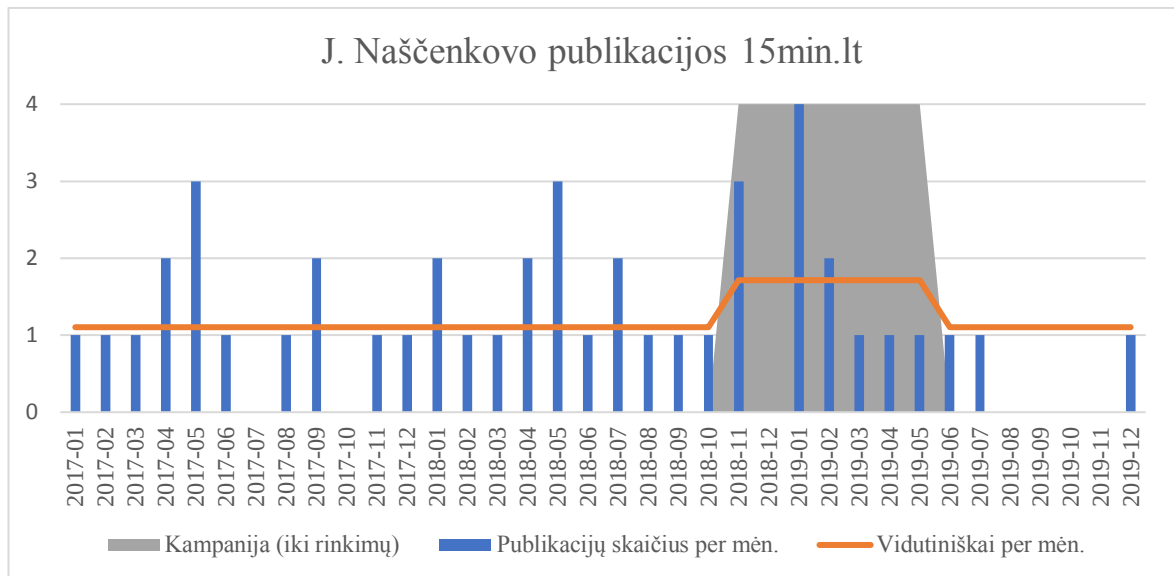
184. Nagrinėjamu laikotarpiu (2017–2019 m.) portale www.15min.lt¹³⁷ buvo publikuoti 44 VŠĮ Politinės komunikacijos instituto vadovo J. Naščenkovo straipsniai, visi jie apie politiką,

¹³⁶

https://www.registrucentras.lt/jar/paieska/edoc_fa.php?enc=DBHChqmG6%2BVzHMo2LxgMuwv4aQrsrDAR%2BCe5zwxxEQBSyV9LB86BOu1bYIPL%2BB9C%2Fb8SzsNtDJcKXgcqKKddpvrNwpCUTNno747Z4uJg%2F3dbbq5X96vLc%2Bg5cnVroFM73mr%2BOBD1PEq0gfNwig4%2BpG6HwtBViNQQALtpQL2HkmDg4Y%3D

¹³⁷ <https://www.15min.lt/tema/julius-nascenkovas-36567>

politikus. Politinių kampanijų laikotarpiu (2018 m. lapkričio – 2019 m. gegužės mėn.) publikuota 13 straipsnių, tai yra vidutiniškai 1,71 per mėn. Kitu laikotarpiu – 31 straipsnis, vidutiniškai 1,07 per mėn. Taigi, politinės kampanijos laikotarpiu – 1,6 karto dažniau.

185. Išnagrinėjus VŠĮ Jono Meko fondo banko sąskaitos išrašą, nustatyta, kad VŠĮ Politinės komunikacijos institutui už paslaugas sumokėta (3 520 Eur), 2018 m. gegužės 21 d. gavus 13 000 Eur (du pavedimai: 8 000 ir 5 000 Eur) paramą iš VŠĮ „ART2B“.

186. Apibendrinant:

186.1. VŠĮ Politinės komunikacijos instituto metinėse veiklos ataskaitose yra nurodytas vienas tikslas – *„padėti esamiems ir būsimiems politikams kokybiškai siekti jų tikslų“*;

186.2. 2017–2019 m. metinėse veiklos ataskaitose tarp per metus išvardytų atliktų darbų nėra nurodytų atliktų darbų, susijusių su kultūros politika;

186.3. paprašius pateikti informaciją apie paslaugas, suteiktas VŠĮ Jono Meko fondui, bei straipsnius, pateikta 2018 m. gegužės 23 d. sąskaita (be parašų ir be užsakovo – VŠĮ Jono Meko fondo atstovo pavardės), mokymų ar paskaitų medžiaga nepateikta;

186.4. VŠĮ Politinės komunikacijos instituto vadovas J. Naščenkovas dirbo Vilniaus miesto savivaldybėje tuo metu, kai Vilniaus miesto meras buvo A. Zuokas. Taip pat jis dalyvavo filmuojant vieną iš vaizdo įrašų, kuriame A. Zuokas kalba apie viešąjį nemokamą transportą Vilniaus mieste, J. Naščenkovas pateikia keletą klausimų. Vaizdo įrašas buvo paskelbtas 2018 m. kovo 18 d. (plačiau šios išvados 36.2 papunktyje), tai yra likus kiek daugiau nei 2 mėnesiams iki aptariamo VŠĮ Jono Meko fondo pavedimo VŠĮ Politinės komunikacijos institutui.

187. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kyla abejonių dėl to, kad VŠĮ Politinės komunikacijos institutas suteikė su kultūros politika susijusias paslaugas (detaliau šios išvados 181 punkte) VŠĮ Jono Meko fondui, tačiau surinktų duomenų pagrindu vienareikšmiškai negalima teigti, kad VŠĮ Jono

Meko fondo 2018 m. gegužės 25 d. VŠĮ Politinės komunikacijos institutui sumokėta 3 520 Eur suma yra susijusi su politine kampanija ar politinės partijos veikla.

188. 2021 m. liepos 5 d. raštu (reg. Nr. 2-565(7.9) **Artūro Zuoko** prašyta nurodyti, kokias paslaugas jis teikė viešosioms įstaigoms „Azzara“, Jono Meko fondui bei „Sėkmės idėja“. Papildomai paprašyta pateikti paslaugų sutartis ir sąskaitas ir paaiškinti paslaugų teikimo datų sutapimus su rinkimų metais:

Eil. Nr.	VŠĮ pavadinimas	Data	Suma, Eur	Mokėjimo pagrindas, nurodytas banko sąskaitos išrašė
1.	„Azzara“	2017-11-13	843,98	sąskaita
2.	„Azzara“	2019-04-12	2 040,00	pagal sutartį 2019-04(1)
3.	Jono Meko fondas	2019-04-15	1 530,00	pagal paslaugų sutartį Nr. VS2019-04-03
4.	„Sėkmės idėja“	2019-09-13	700,00	Dalinai pagal paslaugų sutartį 2019/09-1
5.	„Sėkmės idėja“	2019-12-30	700,00	Likutis pagal paslaugų sutartį 2019/09-1

189. A. Zuoko 2021 m. liepos 13 d. atsakyme (reg. Nr. 1-1050(7.9) nurodoma: „*Jau daug metų dirbu įvairių ekspertinį ir konsultacinį darbą įvairiose įstaigose ir organizacijose tiek visuomeniniais, tiek atlygintiniais pagrindais. Turiu sukaupęs didelę patirtį tiek dirbant savivaldoje, tiek vadovaujant politinei organizacijai, tiek plėtojant verslą, taip pat vykdant įvairius visuomeninius tęstinius projektus. Esu Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys. Politikoje jau ne vieną dešimtmetį, beveik visada buvau rinktas į nacionalines ar savivaldos institucijas. Tai, kad per tokį ilgą (Jūsų klausimų atveju virš 5 metų) laikotarpį mano teikiamos paslaugos galėjo sutapti su įvairiais rinkimais yra visiškai natūralu. Jūsų nurodytoms viešosioms įstaigoms teiktos paslaugos yra visiškai nesusijusios su rinkimais Asmens ūkinė veikla negali būti ribojama dėl to, kad tuo metu jo paslaugų teikimo laikotarpis sutampa su rinkimų laikotarpiu.<...> Paaiškinu, kad tai yra mano asmeninės pajamos iš veiklos (konsultacijos, ekspertiniai vertinimai, kino įrangos pardavimai ir kt., kurios yra niekaip nesusijusios su rinkimais ar jų finansavimu. Jūs prašote 5 metų ir ankstesnių laikotarpių sutarčių, kurios visiškai nesusijusios su rinkimais ar jų finansavimu. Šios sutartys yra konfidencialios, seniai įvykdytos*“. Taip pat nurodyta, kad „*viską detaliau paaiškinsiu atvykęs į Jūsų posėdį gyvai*“.

190. Kaip nurodyta šios išvados 41 punkte, A. Zuokas 2017 m. liepos 30 d. – 2018 m. lapkričio 15 d. buvo VŠĮ „Azzara“ ekspertas, dalyvavo atliekant VŠĮ „Azzara“ užsakytą nemokamo transporto studiją (UAB „Civitta“), kuri panaudota A. Zuoko ir jo koalicijos „Laimingas Vilnius“ dalyvavimo 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose tikslais (šios išvados 26–45 punktai).

191. Tuo metu, kai A. Zuokas dirbo VŠĮ „Azzara“ ekspertu, VŠĮ „Azzara“ apmokėjo 2 PVM sąskaitas faktūras UAB „Interneto partneris“ už bilietus (Greitai.lt), už A. Zuoko lėktuvo bilietus: 2017 m. rugpjūčio 14 d. OL-13544317 Vilnius–Krokuva–Vilnius, kaina 330,11 Eur (kelionės data 2017 m. rugsėjo 5 d. – 2017 m. rugsėjo 8 d.) ir 2017 m. lapkričio 8 d. OL-19099717 Abu Dabis–

Vilnius, kaina 520,80 Eur (kelionės data 2017 m. lapkričio 10 d.).

192. J. Narūnienės 2022 m. sausio 18 d. el. paštu atsiųstame VRK atsakyme (reg. Nr. 1-66(7.9) dėl VŠĮ „Sėkmės idėja“ suteiktų paslaugų ir sutarčių pateikimo rašoma, kad „A. Zuoko sutarties objektas buvo - konsultavimo paslaugą dėl projektų vykdymo ir įgyvendinimo. Mokėjome dalimis, nes sutartų pinigų įstaiga neturėjo“. Nurodoma, kad sutartys perduotos į archyvą ir jų pateikti negali.

193. A. Zuoko sąsajas su VŠĮ „Azzara“ pagrindžia VŠĮ „Azzara“ buvusios buhalterės J. Narūnienės ir A. Zuokienės 2018 m. balandžio 11 d. susirašinėjimas el. paštu. J. Narūnienė rašo: „AZZARA dengia įvairias Artūro lieptas sąskaitas“. Kaip nurodyta šios išvados 68.2.3 papunktyje, J. L. taip pat minėjo: „Kam rašyti sąskaitą - informuodavo A. Zuokas. Sąskaitos buvo pateiktos Meko fondui, Azzarai“.

194. **Edgaras Stanišauskas** 2014–2019 m. buvo VŠĮ „Azzara“ ir VŠĮ Jono Meko fondo vadovas ir, Valstybės įmonių registrų centro duomenimis, asociacijos „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“, įregistruotos 2010 m. liepos 1 d., narys, o šios asociacijos pirmininkas – A. Zuokas.

195. VRK 2020 m. birželio 10 d. raštu (reg. Nr. 2-600(7.9) kreipėsi į E. Stanišauską, nurodydama tyrimo metu surinktus duomenis apie VŠĮ „Azzara“ atliktus mokėjimus jam, pavedimus už nagrinėjamą laikotarpį – E. Stanišauskui iš VŠĮ „Azzara“ banko sąskaitos iš viso buvo pervesta 28 068,28 Eur (78 pavedimai).

195.1. Iš 28 068,28 Eur 20 913,36 Eur kaip „avansas išlaidoms“, „antišlaidžiai“, „atskaitingam asmeniui“, „avansas senjorų projektui“, „Išlaidoms Senjorų projektui“ pervestos sumos nuo 50 iki 3 100 Eur (54 pavedimai). Iš šių 54 pavedimų tik du skirti „Senjorų projektui“ – 700 Eur (2018-10-10) ir 521,40 Eur suma (2019-01-04).

195.2. Politinės kampanijos laikotarpiu (2018-11-07–2019-07-02) 37 pavedimais E. Stanišauskui parvesta 13 781,40 Eur. Didesnės sumos: 2018 m. lapkričio 30 d. – 3 000 Eur (avansas išlaidoms), 2019 m. kovo 4 d. išmokėta 1 100 Eur (antišlaidžiai) ir 2019 m. balandžio 9 d. – 3 100 Eur (avansas išlaidoms), kitos E. Stanišauskui pervestos avansų sumos – nuo 50 iki 1 000 Eur. Iš 37 pavedimų (politinės kampanijos laikotarpiu) yra tik vienas pavedimas Senjorų projektui – 2019 m. sausio 4 d. suma – 521,40 Eur.

195.3. Per nagrinėjamą laikotarpį (2017–2019 metais) E. Stanišauskui buvo atlikti 78 pavedimai, iš jų avansas išlaidoms buvo išmokėtas 54 kartus (20 913,36 Eur), politinės kampanijos laikotarpiu – 37 kartus, suma 13 781,40 Eur. Atkreiptas dėmesys į tai, kad didesnės avansų išlaidų sumos buvo išmokamos politinės kampanijos laikotarpiu ir tai sudaro 65,9 proc. visų avansu gautų pavedimų.

196. Išnagrinėjus gautus dokumentus apie pavedimus tarp viešųjų įstaigų „Azzara“, Jono Meko fondo, „Sėkmės idėja“, nustatyta:

196.1. tarp viešųjų įstaigų „Azzara“ ir Jono Meko fondo, kurioms E. Stanišauskas vadovavo tiriamu laikotarpiu ir prieš jį, buvo atliekami pavedimai kaip „paskola“ ir „paskolos grąžinimas“. VšĮ Jono Meko fondas suteikė VšĮ „Azzara“ paskolų, kurių bendra suma 2017–2019 m. siekė 60 245 Eur. VšĮ „Azzara“ dalį paskolos sugrąžino (22 500 Eur). VRK neturi duomenų, ar grąžinta likusi skolos dalis. Paklausive prašyta E. Stanišausko pateikti paaiškinimą, kuriam tikslui, kokiai konkrečiai veiklai, kokiems projektams buvo naudojamos skolintos lėšos.

196.2. VšĮ „Azzara“ pati taip pat teikė paskolas. VšĮ „Sėkmės idėja“ suteiktos 4 paskolos, kurių bendra suma – 18 992 Eur, taip pat sumokėta 2 000 Eur už VšĮ „Sėkmės idėja“ suteiktas paslaugas pagal 2019 m. sausio 17 d. sąskaitą Nr. SI0010. VšĮ „Sėkmės idėja“ sugrąžino VšĮ „Azzara“ 9 092 Eur. VšĮ „Azzara“ 1 785 Eur sumokėjo V. Plavinskaitei (VšĮ „Sėkmės idėja“ vadovei) pagal paslaugų sutartį 2018/05-07.

Eil. Nr.	Operacijos data	Paslaugų gavėjas/teikėjas	Pervedė VšĮ „Azzara“, Eur	Gavo VšĮ „Azzara“, Eur	Mokėjimo paskirtis
1.	2017-11-16	VšĮ „Sėkmės idėja“		700,00	
2.	2018-07-17	V. Plavinskaitė		1 785,00	Pagal paslaugų sutartį 2018/05-07
3.	2018-10-03	VšĮ „Sėkmės idėja“		6 987,00	paskola
4.	2018-10-16	VšĮ „Sėkmės idėja“	205,00		paskolos grąžinimas
5.	2018-10-16	VšĮ „Sėkmės idėja“	1 400,00		paskolos grąžinimas
6.	2018-10-25	VšĮ „Sėkmės idėja“		1 605,00	paskola
	2018-11-07	2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos pradžia			
7.	2018-12-14	VšĮ „Sėkmės idėja“	1 000,00		paskolos grąžinimas
8.	2018-12-20	VšĮ „Sėkmės idėja“	300,00		paskolos grąžinimas
9.	2018-12-21	VšĮ „Sėkmės idėja“	3 000,00		paskolos grąžinimas
10.	2019-01-03	VšĮ „Sėkmės idėja“	500,00		paskolos grąžinimas
11.	2019-01-17	VšĮ „Sėkmės idėja“	2 187,00		paskolos grąžinimas
12.	2019-01-17	VšĮ „Sėkmės idėja“		2 000,00	sąskaita SI0010 2019-01-07
13.	2019-03-15	VšĮ „Sėkmės idėja“		9 700,00	paskola
14.	2019-08-13	VšĮ „Sėkmės idėja“	500,00		paskolos grąžinimas
		Iš viso	9 092,00	22 777,00	

197. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad iš visų 14 įvykdytų operacijų, išskyrus dvi (2017 m. lapkričio 16 d. – 700 Eur ir 2019 m. rugpjūčio 13 d. – 500 Eur) atliktos prieš pat prasidedant 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai ar šios politinės kampanijos laikotarpiu. VRK 2020 m. birželio 10 d. paklausimu (reg. Nr. 2-600(7.9) teiravosi E. Stanišausko, koks buvo minėtų

paskolų tikslas, kam jos panaudotos, už kokius darbus buvo sumokėta 1 785 Eur suma VŠĮ „Sėkmės idėja“ vadovei bei kodėl buvo sumokėta vadovei, o ne pervesta į įstaigos sąskaitą. Kartu su atsakymais buvo paprašyta pateikti su V. Plavinskaite sudarytą sutartį ir jai pateiktą sąskaitą.

198. 2020 m. birželio 25 d. VRK gavo E. Stanišausko atsakymą (reg. Nr. 1-1426(7.9). Jame nurodyta, kad:

198.1. *„VŠĮ „Azzara“ (toliau – Įstaiga) veikia nuo 1997 m. ir yra įgyvendinusi ir rėmusi daugelį sėkmingų visuomeninių, pilietinių, kultūrinių ir sveikatinimo projektų, tokių kaip „Fluxus ministerija“, ilgametis moters sveikatos prevencijos projektas „Nedelsk“, kasmetinė akcija senjorams „Iki susitikimo prie kavos puodelio“, Ukrainos Dnipro miestui padovanoto kilnojamąsias poliklinikas, DVD formate išleido J. Meko filmą „Kaip Lietuva sugriovė Sovietų Sąjungą“, atliko daugelį tyrimų bei analizių, įskaitant „Laimės indekso“, vykdė „Jaunų žmonių verslumo skatinimo“ programas, rengė įvairias parodas ir kt. <..> Įstaiga¹³⁸ savo veiklą nėra susijusi su rinkimais, o tai, kad dalis nuo 1997 m. vykdytos veiklos laikotarpio prasme sutapo su anksčiau vykusiomis rinkimų kampanijomis neturi jokios teisinės reikšmės. Įstaiga laikėsi teisės aktų reikalavimų.“*

198.2. Kodėl 2017–2019 m. buvo pervesta 20 913,36 Eur kaip „avansas išlaidoms“, „antišlaidžiai“, „atskaitingam asmeniui“, – E. Stanišauskas nepateikė konkretaus paaiškinimo.

198.3. Dėl gautų paskolų iš VŠĮ Jono Meko fondo ir jų grąžinimo E. Stanišausko atsakyme nurodyta, kad *„Įstaiga su VŠĮ „Jono Meko Fondu“ bendradarbiavo ir vykdė įvairius projektus. Buvo vykdytos įvairios parodos tiek Lietuvoje, tiek užsienio šalyse. Drauge organizuoti kultūriniai menininkų klasteriais Vilniuje ir Kaune. Paskolos buvo teikiamos bendradarbiaujant aptariamais kultūriniais projektams vykdyti. Paskolos buvo grąžintos“.*

198.4. Dėl viešajai įstaigai „Sėkmės idėja“ teiktų paskolų nurodyta, jog *„Įstaiga teikė paskolą VŠĮ „Sėkmės idėja“, kuriai atstovavo Vaida Plavinskaitė. Įstaiga 2017 m. buvo pasirašiusi bendradarbiavimo sutartį su VŠĮ „Sėkmės idėja“ bei bendradarbiavo vykdant projektą „Susitikim mieli senjorai“. Aptariamas projektas yra ilgalaikis bei vykdomas ilgiau nei 4 metus. Aptariama paskola buvo suteikta projekto sąnaudoms dengti. VŠĮ Sėkmės idėja įdarbino lektorius, kurie vykdė įvairius užsiėmimus senjorams (dekupažo, vilnos vėlimo, dailės, linijinių šokių ir kt.). Už šias paslaugas buvo išrašyta sąskaita-faktūra, kurios pagrindu buvo įskaityti priešpriešiniai vienas kitam reikalavimai. VŠĮ „Sėkmės idėja“ vadovė Vaida Plavinskaitė kaip fizinis asmuo teikė rašytinės bei vizualinės medžiagos rengimo projektui paslaugas“.*

199. 2020 m. balandžio 8 d. išsiųstas paklausimas (reg. Nr. 2-306(7.9) asociacijai „**Tėvynės atgimimas ir perspektyva**“ (toliau – Asociacija „TAIP“) dėl 2017–2019 metais asociacijos suteiktų paslaugų VŠĮ „Azzara“. Taip pat prašoma pateikti 2017–2019 m. visų Asociacijos „TAIP“ banko sąskaitų išrašus.

¹³⁸ VŠĮ „Azzara“ (išvados rengėjų pastaba).

200. 2020 m. balandžio 24 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-767(7.9), kuriame nurodyta:

200.1. *„asociacija teikė renginio organizavimo paslaugą VŠĮ „Azzara“ pagal 2017-05-29 išrašytą sąskaitą, kurios suma 1 500 Eur. Duotu atveju asociacija „TAIP“ prisidėjo prie visuomeninio renginio organizavimo“.*

200.2. Asociacija „TAIP“ nepateikė VRK prašytų banko sąskaitų išrašų, kadangi, asociacijos teigimu, *„asociacijoje „TAIP“ nėra sąskaitų išrašų, susijusių su Jūsų kompetencija nagrinėjamais klausimais“.*

200.3. Taip pat nurodyta, kad *„su <..> rašte minimu I. Makaraitytės straipsniu nesame niekaip susiję. Asociacija „TAIP“ savo veiklą vykdo laikantis LR teisės aktų“.*

201. Kadangi A. Zuokas yra asociacijos „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“ steigėjas ir pirmininkas (vadovas), o tyrimo metu ši asociacija VRK prašomo banko išrašo nepateikė, VRK 2021 m. liepos 5 d. raštu (reg. Nr. 2-565(7.9) A. Zuoko buvo paprašyta pateikti asociacijos „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“ 2017–2019 metų banko sąskaitų išrašus.

202. 2021 m. liepos 13 d. atsakyme (reg. Nr. 1-1050(7.9) A. Zuokas nurodė *„pagal asociacijos įstatus mano kadencija yra pasibaigusi, kaip ir tarybos kadencija. Jokių oficialių pareigų nevykdau ir negaliu vykdyti. Po Jūsų paklausimo inicijuojau duomenų pakeitimą Registrų centre, kad nebūtų klaidinama. Mano žiniomis įstaiga planuoja būti likviduota“.*

203. A. Zuoko taip pat buvo prašyta pateikti asociacijos „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“ banko sąskaitos išrašą. 2021 m. liepos 16 d. el. laiške A. Zuokas nurodė *„Užklausa dėl banko išrašų ir kitos informacijos, kurios prašėte. Tikiuosi per kitą savaitę pavyks surinkti tai, kas yra mano galimybių ribose“*, tačiau išrašo nepateikė.

204. 2021 m. lapkričio 11 d. el. paštu R. Filistovičiui priminta, kad asociacija nėra pateikusi 2017-2019 m. banko išrašų, ir paprašyta pateikti. 2021 m. lapkričio 12 d. gautas atsakymas: *„Dėl ataskaitų, po mūsų pokalbio telefonu, bandžiau susisiekti su buvusiu buhalteru. Nepavyko susisiekti“.*

205. 2020 m. gegužės 12 d. išsiųstas paklausimas **S. T. R.** (reg. Nr. 2-436(7.9), prašant pateikti informaciją bei ją pagrindžiančius dokumentus apie VŠĮ „Azzara“ pagal 2019 m. vasario 21 d. sąskaitą STR Nr. 4 suteiktas filmavimo, vaizdo montavimo paslaugas, gamybos paslaugas (40 val., 1 val. – 100 eurų).

206. 2020 m. gegužės 24 d. gautas S. T. R. atsakymas (reg. Nr. 1-1054(7.9), kuriuo informuojama, kad *„paslaugos, kurias teikiau, nebuvo susiję su rinkimais ar politika. Dėl detalių prašau kreiptis į paslaugų užsakovą, nes nesu įsipareigojusi sukurti turinio saugoti ar sekti, kur jis buvo naudojamas“.*

207. 2020 m. gegužės 12 d. išsiųstas paklausimas **Linui Karpauskui** (reg. Nr. 2-437(7.9) dėl pagal 2018 m. lapkričio 30 d. sąskaitą faktūrą Nr. V0015/2018, suma 550 Eur, VŠĮ „Azzara“ suteiktas organizavimo paslaugas.

208. 2020 m. gegužės 25 d. gautas Lino Karpausko atsakymas (reg. Nr. 1-1067(7.9), kuriame nurodoma, kad „Dėl VŠĮ „Azzara“ suteiktų paslaugų atsakymus galite gauti iš įstaigos, kuriai buvo suteikta paslauga. Darbai įgyvendinti pagal susitarimą padedant organizuoti smulkius renginius“.

209. LLS (liberalai) Liną Karpauską kėlė kandidatu 2015 m. savivaldybių tarybų rinkimuose¹³⁹ (anketoje nurodyta, kad yra LLS (liberalai) narys, dirba asociacijoje „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“ referentu), 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose¹⁴⁰ (A. Zuoko ir vilniečių koalicija „Laimingas Vilnius“ koalicijos sąraše), 2019 m. rinkimuose į Europos Parlamentą¹⁴¹.

210. 2020 m. gegužės 12 d. išsiųstas paklausimas **Robertui Filistovičiui** (reg. Nr. 2-439(7.9), kuris buvo LLS (liberalų) atsakingasis sekretorius¹⁴², dėl 2017 m. liepos 10 d. tarp VŠĮ „Azzara“ ir Roberto Filistovičiaus sudarytos sutarties Nr. 2017-07/10, pagal kurią įsipareigota atlikti lankstinuko maketavimo paslaugą projektui „Susitikim Mielai Senjorai“, paslaugos sutarties kaina – 1 176,47 Eur. Paklausime prašoma pateikti sumaketuoto lankstinuko pavyzdį, mokėjimo dokumento Nr. 226 kopiją bei teiraujamasi, ar pirmiau minėtas asmuo nuolat teikia maketavimo paslaugas. Tyrimo metu gautais duomenimis, 2017 m. liepos 12 d. iš VŠĮ „Azzara“ sąskaitos R. Filistovičiui sumokėta 1 000 Eur. Mokėjimo paskirtyje nurodyta „pagal paslaugų sutartį AZZARA 17/07-1, dok. Nr. 226“.

211. R. Filistovičius:

211.1. yra asociacijos „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“¹⁴³, LLS (liberalai), dabar partijos „Laisvė ir Teisingumas“ atsakingasis sekretorius; partijos kontaktuose nurodyta 2019 m. rinkimų štabo atsakingasis sekretorius, atstovas rinkimams VRK. Kandidatu kėlė 2011 m. savivaldybių tarybų rinkimuose „Artūro Zuoko ir Vilniaus koalicijos“ kandidatų sąrašas¹⁴⁴, 2012 m. Seimo rinkimuose – politinė partija „Sąjunga Taip“ vienmandatėje Pasvalio–Panevėžio rinkimų apygardoje Nr. 47 ir daugiamandatėje rinkimų apygardoje¹⁴⁵, 2015 m. savivaldybių tarybų rinkimuose LLS (liberalai) iškėlė kandidatų sąrašą į Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narius –

¹³⁹ https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/440_lt/Kandidatai/Kandidatas80264/Kandidato80264Anketa.html

¹⁴⁰ https://www.vrk.lt/2019-savivaldybiu-tarybu-kandidatai?srcUrl=/rinkimai/864/rnk1144/kandidatai/savKandidataiTarNarApygardoje_rpgId-19966_rorgId-29724.html

¹⁴¹ https://www.vrk.lt/kandidatai-kandidatu-sarasai-2019-ep?srcUrl=/rinkimai/904/rnk1186/kandidatai/epKandidataiTarNarApygardoje_sarasoId-28034.html

¹⁴² <https://lks.lt/vadovybe> (žiūrėta 2020 m. gegužės 12 d.)

¹⁴³ <https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=302525996&dti=&p=1>

¹⁴⁴

https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/409_lt/Apygardos/Apygarda7131PartijuKandidatai/Apygarda7131Partijos3994Kandidatai.html

¹⁴⁵ https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/416_lt/KandidatuSarasai/RinkimuOrganizacija4552_1.html

numeris 18¹⁴⁶.

211.2. VšĮ „Azzara“ direktorė A. Zuokienė pateikė informaciją (VRK registruota 2020 m. balandžio 28 d. reg. Nr. 1-799(7.9), kad *„Robertas Filistovičius – niekad nedirbo Azzara, tačiau rengia partijos degalų sunaudojimo (visos partijos) ataskaitas. Degalų kortelių ataskaitose buhalterė pati pažymi pieštuku, kas susiję su Azzara veikla, kas su partija. Su partija susijęs mažiausiai 10 metų.“*

212. 2020 m. gegužės 25 d. el. paštu gautas R. Filistovičiaus atsakymas (reg. Nr. 1-1065(7.9), kuriame nurodoma, kad *„Dėl visos informacijos, susijusios su Jūsų paklausimu, prašau kreiptis į VšĮ „Azzara“, kuri turi turėti reikiamą informaciją“.*

213. Tyrimo metu surinktais duomenimis, tarp R. Filistovičiaus ir dviejų viešųjų įstaigų („Azzara“ ir „Sėkmės idėja“) buvo atliktos šios finansinės operacijos:

Viešojo įstaiga	Mokėjimo paskirtis, nurodyta banko sąskaitos išrašė	R. Filistovičius		Data
		grąžino, Eur	gavo, Eur	
VšĮ „Azzara“	Paslaugų sutartį AZZARA 17/07-1		1 000	2017-07-12
VšĮ „Sėkmės idėja“	Paslaugų sutartį 2019-10/24		2 500	2019-11-05
VšĮ „Sėkmės idėja“	Paslaugos sutartį 2019-10/24	500		2019-11-12
VšĮ „Sėkmės idėja“	Paslaugos sutartį 2019-10/24	550		2019-11-19
VšĮ „Sėkmės idėja“	Pagal sutartį	300		2019-12-10
VšĮ „Sėkmės idėja“	Paslaugų sutartį P2019-12/2		1 700	2019-12-30
VšĮ „Sėkmės idėja“	Pagal sutartį	1150		2019-12-31
	Iš viso	2500	5200	

214. 2022 m. sausio 6 d. el. paštu VšĮ „Sėkmės idėja“ direktorės J. Narūnienės buvo paprašyta sutarčių, sudarytų su R. Filistovičiumi. Pagal 2022 m. sausio 18 d. el. paštu gautą J. Narūnienės atsakymą (reg. Nr. 1-66(7.9), *„R. Filistovičiaus 2019-10/24 sutarties objektas buvo: paruošti mokomąją medžiagą dėl projektų rengimo ES paramai gauti 2020 m. iki 2019-11-10. Tačiau paslauga nebuvo atlikta laiku, todėl buvo pareikalauta grąžinti pinigus. R. Filistovičius <...> pinigus grąžino dalimis: 2019-11-12, 500 Eur, 2019-11-19, 550 Eur, 2019-12-10, 300 Eur, 2019-12-31, 1150 Eur. Viso 2500 Eur. Taip pat buvo sudaryta kita sutartis su R. Filistovičiumi P2019-12/2, kurios objektas buvo: Paraiškos ir verslo plano parengimas pagal LVPA priemonę „Eksperimentas“. Todėl buvo atliktas mokėjimas 1700 Eur. Paslauga buvo tinkamai atlikta, įstaiga pretenzijų neturi. Visos šios sutartys neturi nieko bendro su rinkimais ir patirtos išlaidos skirtos įstaigos veiklai vykdyti. Sutarčių originalų prisegti negaliu, <...> 2019 m. dokumentai buvo perduoti į archyvą.“*

215. 2020 m. birželio 9 d. buvo išsiųstas paklausimas (reg. Nr. 2-586(7.9) fiziniam asmeniui **M. M.**, kuris, VRK tyrimo metu surinktais duomenimis, 2018–2019 metais dirbo VšĮ „Azzara“ (gaudavo darbo užmokestį) ir dar už papildomą užmokestį teikė filmavimo ir montavimo paslaugas

pagal individualios veiklos pažymėjimą. Turimais duomenimis, 2018–2019 m. iš VŠĮ „Azzara“ sąskaitų M. M. pervesta 11 278,37 Eur už suteiktas paslaugas, iš VŠĮ „Sėkmės idėja“ sąskaitos – 600 Eur ir iš VŠĮ Jono Meko fondo – 150 Eur. Į minėtą asmenį kreiptasi prašant nurodyti, kokias darbinės pareigas (funkcijas) jis vykdė VŠĮ „Azzara“, prašoma pagrįsti tai darbo sutarties kopija. Taip pat buvo klausiama, ar darbinės funkcijos VŠĮ „Azzara“ buvo susijusios su LLS (liberalais) ir su A. Zuoku, kokia medžiaga buvo montuota, kas buvo filmuota, ar ji susijusi su minėta partija ir A. Zuoku bei 2019 m. vykusiais rinkimais. Nesulaukus atsakymo iki 2020 birželio 18 d., pakartotinai paklausimas el. paštu išsiųstas 2020 m. birželio 28 d., 2020 m. rugpjūčio 28 d., 2020 m. rugsėjo 10 d. ir 2020 m. rugsėjo 22 d. susiskambinta ir dar kartą pakartota. Paminėtina, kad nė į vieną paklausimą atsakymo VRK negavo.

216. A. Zuoko 2019 m. balandžio 18 d. VRK pateiktoje 2019 m. kovo 3 d. savivaldybių tarybų rinkimų pateiktoje politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodyta, kad M. M. iš politinės kampanijos sąskaitos 2019 m. vasario 5 d. buvo sumokėta 200 Eur pagal 2019 m. sausio 1 d. sąskaitą faktūrą Nr. SF36.

217. 2020 m. gegužės 12 d. išsiųstas paklausimas „PPM Consulting“, UAB (reg. Nr. 2-440(7.9) dėl VŠĮ „Azzara“ 2018 m. spalio 30 d. pervestos „PPM Consulting“, UAB, 4 000 Eur sumos pagal 2018 m. spalio 29 d. sąskaitą faktūrą Nr. PPM-2018-014 už konsultacijas dėl projektų komunikacijos.

218. 2020 m. gegužės 24 d. gautas „PPM Consulting“, UAB, direktorės Indrės Jakaitytės atsakymas (reg. Nr. 1-1051(7.9), kuriame:

218.1. nurodyta, kad *„užsakymas mano vadovaujamai įmonei PPM Consulting konsultacijoms dėl efektyvesnio projektų valdymo ir viešųjų ryšių buvo pateiktas žodine forma. Konsultacijas teikiau aš, Indrė Jakaitytė, konsultacijas gavo VŠĮ „Azzara“ vadovas Edgaras Stanišauskas. Paslaugos buvo vykdomos 2018 m. rugsėjo - spalio mėnesiais“.*

218.2. Pažymima, kad *„konsultacijos su politika ar rinkimais visiškai nesusijusios“.*

218.3. VŠĮ „Azzara“ direktorės A. Zuokienės teigimu, pateiktu susitikimo su VRK darbo grupe metu: *„Nėra žinoma, dėl kokių projektų komunikacijos buvo suteiktos paslaugos likus keliems mėnesiams iki rinkimų į savivaldybių tarybas. Sutarčių nėra.“ PPM Consulting ir VŠĮ Vilnius 2035 – įmonės, kurias atstovauja Indrė Jakaitytė–rinkimų štabo 2019 m. vadovė. Su partija susijusi daugiau nei 10 metų. Jos vadovaujamai įstaigai PPM Consulting, buvo sumokėti 4000 eurų, kurie galimai buvo atlygis už darbą“.*

219. Išnagrinėjus VRK pateiktus viešųjų įstaigų „Azzara“, „Sėkmės idėja“ ir Jono Meko fondo banko išrašus, nustatyti pavedimai tiems patiems fiziniams asmenims:

219.1. iš visų trijų viešųjų įstaigų atlikti pavedimai: M. M., A. Zuokui, E. Stanišauskui, Ingai Simanonytei;

219.2. iš viešųjų įstaigų „Azzara“ ir Jono Meko fondo banko sąskaitų buvo mokėta: S. T. R., J. L.;

219.3. iš VŠĮ „Azzara“ ir „Sėkmės idėja“ mokėta J. Narūnienėi, R. Filistovičiui, G. Šukytei, L. L., K. R. L.;

219.4. iš VŠĮ Jono Meko fondo ir „Sėkmės idėja“ (direktorė Vaida Plavinskaitė) – V. Plavinskaitėi.

Eil. Nr.	Asmuo, kuriam atlikti mokėjimai	VŠĮ „Azzara“	VŠĮ Jono Meko fondas	VŠĮ „Sėkmės idėja“	Iš viso
1.	Edgaras Stanišauskas	28 068,28	29 762,78	5 997,50	63 828,56
2.	Greta Šukytė	12 934,03	–	4 365,00	17 299,03
3.	Inga Simanonytė	810,00	11 512,25	510,00	12 832,25
4.	M. M.	11 641,62	150,00	600,00	12 391,62
5.	Jelena Narūnienė	7 326,37	–	4 397,09	11 723,46
6.	Artūras Zuokas	2 883,89	1 530,00	1 400,00	5 813,89
7.	L. L.	1 448,00	–	4 200,00	5 648,00
8.	S. T. R.	4 000,00	1 500,00	–	5 500,00
9.	Robertas Filistovičius	1 000,00	–	4 200,00	5 200,00
10.	Vaida Plavinskaitė	–	7 284,54	4 842,97	4 842,97
11.	K. R. L.	1 001,00	–	3 600,00	4 601,00
12.	J. L.	2 100,00	1 000,00	–	3 100,00
	Iš viso	73 213,19	45 455,03	34 112,56	152 780,78

220. Inga Simanonytė buvo Politinės partijos „Sąjunga TAIP“ kandidatė daugiamandatėje rinkimų apygardoje 2012 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose¹⁴⁷, kandidato anketoje nurodyta, kad yra Politinės partijos „Sąjunga TAIP“ narė, kaip visuomeninė veikla nurodyta „visuomeninis judėjimas „TAIP“, Lietuvos liberalaus jaunimo organizacija“.

221. 2020 m. balandžio 23 d. gautas VŠĮ „Azzara“ direktorės A. Zuokienės atsakymas (reg. Nr. 1-758(7.9), kuriame pažymima, kad dokumentai bei paaiškinimai bus atsiųsti el. paštu. El. laišku A. Zuokienė atsiuntė komentarus apie paklausime minėtus asmenis:

221.1. S. T. R. „juos vertinu labiau dirbusius savivaldybė ar fonde, bet teikusius paslaugas partijai, galimai nesusiję su ja.“ Vėliau pateiktoje informacijoje apie LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų štabo kontaktus, S. T. R. nurodytas kaip komunikacijos vadovas.

221.2. „Robertas Filistovičius – niekad nedirbo Azzara, tačiau rengia partijos degalų sunaudojimo (visos partijos) ataskaitas. Degalų kortelių ataskaitose buhalterė pati pažymi pieštuku, kas susiję su Azzara veikla, kas su partija. Su partija susijęs mažiausiai 10 metų.“

221.3. „Indrė Jakaitytė – LLS rinkimų štabo vadovė, 2019“.

222. Apie tai, kad VŠĮ „Azzara“ buvo įdarbinti ar paslaugas teikė asmenys, kurie galimai veikė LLS (liberalų) ir A. Zuoko dalyvavimo politinėse kampanijose interesais, nurodyta ir viename

¹⁴⁷ https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/416_lt/Kandidatai/Kandidatas68181/Kandidato68181Anketa.html

2018 m. balandžio 11 d. VŠĮ „Azzara“ buhalterės J. Narūnienės laiškų (VRK pateikta laiško nuotrauka) A. Zuokienei dėl gautos paramos: „1. 5000 gavome - 2018-01-24. Kaip suprantu tai pinigėliai 2018 m. Nedelsk projektui. Ar čia 2017 m. padengimas? Pinigai išnaudoti. Daug išeina algoms (nes pas mus įdarbinti žmonės kurie tiesiogiai AZZARAI nedirba, taip pat AZZARA dengia įvairias Artūro lieptas sąskaitas).“

223. Išnagrinėjus trijų viešųjų įstaigų „Azzara“, Jono Meko fondas ir „Sėkmės idėja“ banko sąskaitų išrašus (bankines operacijas), kitus tyrimo metu gautus dokumentus, galima teigti, kad šios trys viešosios įstaigos glaudžiai bendradarbiavo, viena kitai teikė paskolas, paslaugas, taip pat sutapo dalis jose dirbusių ar joms teikusių paslaugas asmenų, dalis rėmėjų. Dalis viešosiose įstaigose dirbusių ar joms paslaugas teikusių asmenų yra (buvo) susiję su LLS (liberalais), pvz., dirbo rinkimų štabe, buvo atstovai rinkimams ar LLS (liberalai) juos kėlė kandidatais.

224. Darbo grupė nustatė keletą su LLS (liberalų) veikla ir (ar) LLS (liberalų) bei tuometinio pirmininko A. Zuoko dalyvavimu politinėse kampanijose susijusių išlaidų apmokėjimo faktų, tačiau negavus visos tyrimo metu prašytos informacijos darbo grupė negalėjo patikrinti visų mokėjimo pavedimų ir įvertinti, ar juridinių asmenų lėšomis nebuvo apmokėta daugiau su politine kampanija ar partijos veikla susijusių išlaidų.

225. Apibendrinant surinktą informaciją:

225.1. Iki 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų kampanijos pradžios VŠĮ „Azzara“ apmokėjo dalį išlaidų, susijusių su LLS (liberalų) ir A. Zuoko dalyvavimu 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų kampanijoje:

225.1.1. 2018 m. vasario 28 d. bendrai Lietuvos ir Didžiosios Britanijos įmonei uždarajai akcinei bendrovei „BALTIJOS TYRIMAI“ 3 751 Eur sumą pagal 2018 m. vasario 13 d. sąskaitą faktūrą BTL001389 už gyventojų apklausą apie 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimus (plačiau šios išvados 14–24 punktai);

225.1.2. nemokamo Vilniaus viešojo transporto studijos atlikimo išlaidas (12 100 Eur) pagal UAB „Civitta“ 2018 m. birželio 30 d. sąskaitą faktūrą CIV1806-0052 (plačiau šios išvados 25–45 punktai);

225.1.2.1. A. Zuokas studijos atlikimo metu dirbo VŠĮ „Azzara“ ekspertu, atliekant studiją bendravo su ją atlikusiais ekspertais, viešai yra nurodęs, kad yra susijęs su studijos užsakymu ar dalyvavo ją atliekant.

225.1.2.2. Nemokamas viešasis transportas buvo viena pagrindinių A. Zuoko ir jo koalicijos „Laimingas Vilnius“ politinės kampanijos temų.

225.2. VŠĮ „Vilnius 2035“, 2018 m. spalio–lapkričio mėn. rengdama diskusijas ir renginius (žr. šios išvados 46–62 punktus), veikė A. Zuoko ir Artūro Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos interesais ir tokiu būdu suteikė

nepiniginę auką A. Zuokui ir LLS (liberalams).

225.2.1. Renginiuose turėjo galimybę pasisakyti A. Zuokas ir LLS (liberalų) kandidatai.

225.2.2. Apie renginius skleista informacija panaši su A. Zuoko ir Artūro Zuoko ir vilniečių koalicijos „Laimingas Vilnius“ kandidatų skleista politine reklama bei rinkimų programa.

225.2.3. A. Zuokas apie šiuos renginius ir juose kalba pirmu asmeniu kaip rengėjas.

225.2.4. Lietuvos nacionalinio muziejaus teigimu, pats A. Zuokas kreipėsi dėl leidimo rengti VŠĮ „Vilnius 2035“ renginį Gedimino pilies bokšte.

225.2.5. VŠĮ „Vilnius 2035“ nepateikus prašytos informacijos ir dokumentų, darbo grupė negalėjo įvertinti VŠĮ „Vilnius 2035“ nepiniginės aukos dydžio, tačiau tai nepaneigia fakto, kad A. Zuokui ir Artūro Zuoko ir vilniečių koalicijai „Laimingas Vilnius“ juridinis asmuo (VŠĮ „Vilnius 2035“) neatlygintinai suteikė paslaugas.

225.3. Nepakanka duomenų vienareikšmiškai teigti, kad J. L. tekstas apie A. Zuoką buvo rengtas išskirtinai 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinei kampanijai. Net jei pradžioje buvo rengtas knygai, kaip teigia A. Zuokas ir patvirtina J. L., knygai parengtas tekstas (jo dalis) buvo panaudotas kampanijai skirtam žurnalui. Už šio teksto rengimą ir tvarkymą dalį sumos (500 Eur) apmokėjus iš politinės kampanijos sąskaitos, o kitą dalį – juridinių asmenų (viešųjų įstaigų „Azzara“ (2 100 Eur) ir Jono Meko fondo (1 000 Eur) lėšomis, A. Zuoko politinė kampanija buvo finansuota juridinių asmenų aukomis.

225.4. VŠĮ „Azzara“ lėšomis – dviem pavedimais (2018-06-29 – 700 Eur ir 2018-07-04 – 631 Eur) buvo apmokėta 2018 m. birželio 28 d. UAB „VIP Spauda“ sąskaita faktūra serija VPS Nr. 0007711 (suma 1 331 Eur) už reklaminių „Vyčio“ stendą (dėlionę), kuris buvo naudotas kaip vienas pagrindinių LLS (liberalų) 2018 m. liepos 5 d. Lukiškių aikštėje, Vilniuje, organizuoto renginio akcentų (plačiau šios išvados 77–91 punktuose).

226. Kaip jau minėta, pagal Kampanijų finansavimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalį, 7 straipsnio 1 ir 3 dalis, 8 straipsnio 1 ir 3 dalis, pagal Partijų įstatymo 19 straipsnio 1 ir 9 dalis, neteisėtu (iš neleistinų finansavimo šaltinių) laikytinas politinės partijos ar kandidato finansavimas juridinių asmenų aukomis (pinigais ar neatlygintinai suteiktomis paslaugomis) tiek politinių kampanijų laikotarpiu, tiek tarp politinių kampanijų, taip pat politinių partijų finansavimas fizinių asmenų aukomis (pinigais ar neatlygintinai suteiktomis paslaugomis) – tarp politinių kampanijų.

227. Kampanijų finansavimo įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje¹⁴⁸ nustatyta, kad politinių kampanijų dalyvius finansuoti per trečiuosius asmenis draudžiama. Dalyje atvejų nustatyta, kad VŠĮ „Azzara“ politinės kampanijos išlaidoms apmokėti panaudojo iš trečiųjų asmenų gautą paramą.

228. Kampanijų finansavimo įstatymo 19 straipsnio:

228.1. 1 dalyje nustatyta, kad politinių kampanijų finansavimą pagal kompetenciją įstatymų

¹⁴⁸ Įstatymo 12 straipsnio 2 dalies redakcija, galiojusi tiriamuoju laikotarpiu, iki 2020 m. sausio 1 d.

nustatyta tvarka kontroliuoja VRK ir kitos institucijos;

228.2. 2 dalies 7 punkte nustatyta, kad VRK savo nustatyta tvarka kontroliuoja, kaip politinės kampanijos dalyviai laikosi šio įstatymo reikalavimų, ir siūlo traukti atsakomybėn už šio įstatymo pažeidimus arba kreipiasi į kitas institucijas, kurioms įstatymų suteikta kompetencija leidžia patikrinti, kaip laikomasi įstatymų nustatytų reikalavimų.

228.3. 4 dalyje nustatyta, kad *Vyriausioji rinkimų komisija atsakinga už nuolatinę informacijos apie politinių kampanijų finansavimo pažeidimus teikimą laiku Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai ir Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai.*

229. Partijų įstatymo 24 straipsnio:

229.1. 1 dalyje nustatyta, kad *politinių partijų finansavimą pagal kompetenciją įstatymų nustatyta tvarka kontroliuoja Vyriausioji rinkimų komisija ir kitos institucijos;*

229.2. 2 dalies 3 punkte nustatyta, kad *Vyriausioji rinkimų komisija jos nustatyta tvarka kontroliuoja, kaip politinės partijos laikosi šio įstatymo reikalavimų, ir siūlo traukti atsakomybėn už šio įstatymo pažeidimus arba kreipiasi į kitas institucijas, kurioms įstatymų suteikta kompetencija leidžia patikrinti, kaip laikomasi įstatymų nustatytų reikalavimų;*

229.3. 3 dalyje nustatyta, kad *Vyriausioji rinkimų komisija atsakinga už nuolatinę informacijos apie politinių partijų finansavimo pažeidimus pateikimą laiku Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai.*

230. Partijų įstatymo 29 straipsnio:

230.1. 2 dalyje nustatyta, kad *prokuroras turi teisę prašyti teismo paskirti ekspertus, kad šie ištirtų, ar politinė partija, jos valdymo organai ar jų nariai veikė tinkamai;*

230.2. 3 dalyje nustatyta, kad *netinkama politinės partijos veikla laikytini tokie veiksmai, kai:*

1) *politinė partija priima sprendimus politinės partijos veiklai naudoti lėšas, gautas iš neleistinų politinės partijos finansavimo šaltinių;*

2) *politinė partija, jos valdymo organai ar jų nariai sudaro politinės partijos finansavimo sandorius, pažeisdami šio įstatymo reikalavimus.*

230.3. 4 dalyje nustatyta, kad, jeigu nustatoma, kad politinės partijos veikla yra netinkama, teismas gali taikyti vieną iš šių priemonių:

1) *laikinai sustabdyti politinės partijos valdymo organų narių įgaliojimus;*

2) *įpareigoti politinę partiją, jos valdymo organus ar jų narius atlikti tam tikrus veiksmus ar jų neatlikti;*

3) *likviduoti politinę partiją.*

231. Partijų įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad *jeigu Vyriausioji rinkimų komisija pripažįsta, kad politinė partija šiurkščiai pažeidė šį įstatymą arba padarė šiurkštų politinės kampanijos finansavimo pažeidimą, šiai politinei partijai Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu*

iki dvejų metų nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos valstybės biudžeto asignavimai neskiriami. Dėl šios priežasties nepaskirstyti valstybės biudžeto asignavimai grąžinami į valstybės biudžetą.

232. Pagal Partijų įstatymo 29 straipsnio 3 dalį, nepiniginių aukų priėmimas iš neteisėtų finansavimo šaltinių gali būti vertinamas kaip netinkama politinės partijos veikla. Prokuroras turi teisę prašyti teismo paskirti ekspertus, kad šie ištirtų, ar politinė partija, jos valdymo organai ar jų nariai, veikė tinkamai. Jeigu nustatoma, kad politinės partijos veikla yra netinkama, teismas gali taikyti atitinkamas priemones.

233. Kampanijų įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nustatyta, *kad visos politinės kampanijos pajamos, išlaidos ar prisiimti finansiniai įsipareigojimai registruojami politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje*, to paties straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad *politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodomos visos politinės kampanijos pajamos ir išlaidos bei prisiimti įsipareigojimai (pagal išlaidų grupes).*

234. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto VRK 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-51) 26 punktą, *gautos nepiniginės aukos registruojamos dviem įrašais: kaip auka ir kaip išlaidos.*

235. Tyrimo metu nustatytos su politine kampanija susijusios išlaidos nebuvo apskaitytos nei kaip nepiniginės aukos, nei kaip išlaidos A. Zuoko ir LLS (liberalų) pateiktuose Politinės kampanijos finansinės apskaitos žiniaraščiuose, nei politinės kampanijos finansavimo ataskaitose.

236. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo 58 punktą¹⁴⁹, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies), arba pripažinusi, kad politinės kampanijos dalyviui buvo perduoti daiktai, suteiktos paslaugos laikytini politinės kampanijos pajamomis ar išlaidomis, papildo žiniaraštį, jame nurodydama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintas politinės kampanijas pajamas ar išlaidas.*

237. Kampanijų finansavimo įstatymo 23 straipsnyje numatyta, kad *šiurkščiais šio įstatymo pažeidimais laikoma:*

237.1. *politinės kampanijos dalyvio finansavimas šio įstatymo 12 straipsnyje numatytomis nepriimtinais aukomis (1 punktas);*

237.2. *jeigu politinės kampanijos dalyvis priima sprendimus naudoti politinei kampanijai aukas, gautas iš asmenų, kurie neturi teisės finansuoti politinių kampanijų, ar iš neleistinų politinės kampanijos finansavimo šaltinių (2 punktas);*

237.3. *žinomai neteisingų duomenų pateikimas politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje (4 punktas);*

¹⁴⁹ Aprašo 57 punkto redakcija, galiojusi tiriamuoju laikotarpiu, tai yra iki 2020 m. balandžio 4 d.

237.4. *nustatyto didžiausio politinės kampanijos išlaidų dydžio viršijimas 10 ar daugiau procentų* (5 punktas);

237.5. *jeigu politinės kampanijos dalyvio išlaidos nedeklaruotai politinei reklamai arba nedeklaruotos politinės kampanijos išlaidos sudaro 10 ar daugiau procentų nustatyto didžiausio politinės kampanijos išlaidų dydžio* (6 punktas);

237.6. *saugotinių dokumentų praradimas, kita veikla, dėl kurios negalima nustatyti, ar politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos finansavimo ataskaita atitinka tikrovę* (8 punktas).

238. Atsižvelgiant į tai, kad savarankišku politinės kampanijos dalyviu registruotas A. Zuokas, tuometinis LLS (liberalų) pirmininkas ir LLS (liberalų) keltas kandidatas, pats dalyvavo rengiant UAB „Civitta“ nemokamo transporto studiją (dirbo ekspertu studijos rengimą apmokėjusioje VšĮ „Azzara“), pirmuoju asmeniu kalbėjo VšĮ „Vilnius 2035“ renginiuose, kreipėsi dėl patalpų nuomos, taip pat pagal bent dviejų asmenų pateiktą informaciją A. Zuokas sprendė, kuriai viešajai įstaigai išrašyti sąskaitą ar kaip panaudoti šių viešųjų įstaigų gautą paramą, taip pat prie šių veiklų prisidėjo ir kiti LLS (liberalų) kelti kandidatai, laikytina, kad tiek A. Zuokas, tiek LLS (liberalai) priėmė sprendimus naudoti politinei kampanijai aukas, gautas iš asmenų, kurie neturi teisės finansuoti politinių kampanijų, ar iš neleistinų politinės kampanijos finansavimo šaltinių, tai yra iš juridinių asmenų, kai kuriais atvejais gautas iš trečiųjų asmenų, taip pat iš juridinių asmenų, o politinės kampanijos ir partijos veikla buvo finansuotos nepriimtinais aukomis.

239. A. Zuoko ir LLS (liberalų) pateiktose 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitose nedeklaruotos tyrimo metu nustatytos politinės kampanijos išlaidos ir nepiniginės aukos. Atsižvelgiant į tai ir į šios išvados 238 punkte nurodytą A. Zuoko bei kitų kandidatų vaidmenį bei ryšius su politinės kampanijos išlaidas apmokėjusiais juridiniais asmenimis, ir į tai, kad A. Zuoko politinės kampanijos įždininkė buvo jo politines kampanijas apmokėjusių viešųjų įstaigų („Azzara“, Jono Meko fondo) finansininkė, laikytina, kad A. Zuoko ir LLS (liberalų) pateiktose 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitose nurodyta žinomai neteisingai duomenys.

240. A. Zuoko 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodytos politinės kampanijos išlaidos – 85 417,29 Eur. Nedeklaruotos šioje išvadoje nustatytos politinės kampanijos išlaidos (11 025,50 Eur), įvertinus VRK 2019 m. kovo 26 d. sprendimu nustatytas išlaidas (327,41 Eur), sudaro 2,33 proc. limitu, o politinės kampanijos išlaidų limitas (487 500 Eur) neviršytas.

241. LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodytos politinės kampanijos išlaidos – 133 098,15 Eur. Nedeklaruotos šioje išvadoje nustatytos politinės kampanijos išlaidos (7 925,50 Eur), įvertinus VRK 2019 m. rugpjūčio 1 d. sprendimu Nr. Sp-346 nustatytas išlaidas (1 308,18 Eur), sudaro 1,04 proc. limitu, o politinės

kampanijos išlaidų limitas (887 050 Eur) neviršytas. Vilniaus miesto kandidatų sąrašo politinės kampanijos išlaidos sudaro 44 977,79 Eur. Nedeklaruotos šioje išvadoje nustatytos politinės kampanijos išlaidos (7 925,50 Eur) sudaro 2,03 proc. išlaidų limitu, o išlaidų limitas (390 000 Eur) neviršytas.

Atsižvelgiant į šioje išvadoje nurodytas aplinkybes, **siūloma:**

1. Pripažinti 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos išlaidomis:
 - 1.1. LLS (liberalų) ir A. Zuoko (po 1 875,50 Eur, iš viso 3 751 Eur) – VšĮ „Azzara“ 2018 m. vasario 28 d. bendrai Lietuvos ir Didžiosios Britanijos įmonei uždarajai akcinei bendrovei „BALTIJOS TYRIMAI“ apmokėtą 3 751 Eur sumą pagal 2018 m. vasario 13 d. sąskaitą faktūrą BTL001389 už gyventojų apklausą apie 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimus;
 - 1.2. LLS (liberalų) ir A. Zuoko (po 6 050 Eur, iš viso 12 100 Eur) – VšĮ „Azzara“ apmokėtas nemokamo Vilniaus viešojo transporto studijos atlikimo išlaidas (12 100 Eur) pagal UAB „Civitta“ 2018 m. birželio 30 d. sąskaitą faktūrą CIV1806-0052;
 - 1.3. LLS (liberalų) ir A. Zuoko – VšĮ „Vilnius 2035“ 2018 m. spalio–lapkričio mėn. diskusijų rengimo išlaidas (negavus prašytos informacijos, vertė nenustatyta);
 - 1.4. A. Zuoko – VšĮ „Azzara“ (2 100 Eur) ir VšĮ Jono Meko fondo (1 000 Eur) lėšomis J. L. apmokėtas teksto, kuris (jo dalis) panaudotas žurnalui „Zuokas. Įsimylėjęs Vilnių“, rengimo ir redagavimo išlaidas.
2. Pripažinti nepiniginėmis aukomis 1 punkte nurodytas juridinių asmenų apmokėtas (patirtas) politinės kampanijos išlaidas.
3. Pripažinti LLS (liberalų) išlaidomis VšĮ „Azzara“ apmokėtas išlaidas pagal 2018 m. birželio 28 d. UAB „VIP Spauda“ sąskaitą faktūrą serija VPS Nr. 0007711 (suma 1 331 Eur) už reklaminį „Vyčio“ stendą (dėlionę), kuris buvo naudotas kaip vienas pagrindinių LLS (liberalų) 2018 m. liepos 5 d. Lukiškių aikštėje, Vilniuje, organizuoto renginio akcentų.
4. Pripažinti 3 punkte nurodytas, LLS (liberalų) naudai VšĮ „Azzara“ apmokėtas išlaidas, neteisėtu LLS (liberalų) finansavimu.
5. Pripažinti, kad juridiniams asmenims (VšĮ „Azzara“, VšĮ Jono Meko fondui, VšĮ „Vilnius 2035“) apmokėjus politinės kampanijos išlaidas, tai yra suteikus nepinigines aukas A. Zuoko ir LLS (liberalų) politinėms kampanijoms finansuoti, buvo pažeistos Kampanijų finansavimo įstatymo 7 straipsnio 3 dalis bei 8 straipsnio 3 dalis.
6. Pripažinti, kad juridiniam asmeniui (VšĮ „Azzara“) apmokėjus išlaidas LLS (liberalų) naudai, buvo pažeista Politinių partijų įstatymo 19 straipsnio 9 dalis.
7. Pripažinti, kad pažeidžiant tuo metu galiojusią Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 12 straipsnio 2 dalį, A. Zuoko ir LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansuotos per trečiuosius asmenis VšĮ „Azzara“ 1 punkte

nurodytas išlaidas apmokėjus panaudojant paramą, gautą iš kitų juridinių asmenų (2 000 Eur iš UAB „Armitana“, 3 751 Eur iš UAB „Inaksas“, 2 500 Eur iš UAB „International METBALTA Invest Group“, 1 000 Eur iš UAB „Mediashop“ ir (ar) UAB „GV Group“, 1 604 Eur iš VšĮ „ART2B“, iš viso – 10 855 Eur) ir paskolas, gautas iš VšĮ Jono Meko fondo (3 000 Eur), jam prieš tai gavus paramą iš juridinių asmenų (6 000 Eur paskolinta gavus VšĮ „ART2B“ paramą, 2 500 Eur – UAB „Armitana“, 2 500 Eur – UAB „Tugva“).

8. Pripažinti, kad A. Zuokas ir LLS (liberalai) šiurkščiai pažeidė Kampanijų finansavimo įstatymą pagal šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies:

8.1. 1 ir 2 punktus, priėmę sprendimus naudoti politinei kampanijai nepinigines aukas iš juridinių asmenų, tai yra asmenų, kurie neturi teisės finansuoti politinių kampanijų, o politinės kampanijos buvo finansuotos nepriimtinais aukomis;

8.2. 4 punktą, A. Zuoko ir LLS (liberalų) pateiktose 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitose nedeklaravus 1 punkte nurodytų juridinių asmenų apmokėtų politinės kampanijos išlaidų, tai yra politinės kampanijos finansavimo ataskaitose pateikus žinomai neteisingus duomenis.

9. Pavesti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui papildyti A. Zuoko ir LLS (liberalų) 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitas ir finansinės apskaitos žiniaraščius 1.1, 1.2 ir 1.4 papunkčiuose nurodytomis nepiniginėmis aukomis politinei kampanijai ir atitinkamomis išlaidomis.

10. Informuoti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą ir Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą apie nustatytus pažeidimus.

11. Perduoti Specialiųjų tyrimų tarnybai surinktą medžiagą vertinimui tais atvejais, kai nebuvo gauta visa informacija, dėl kurios trūkumo darbo grupė negalėjo pasisakyti dėl viešųjų įstaigų pirktų ar suteiktų paslaugų sąsajų su politine kampanija ar LLS (liberalų) veikla, galimu paslėptu finansavimu ar finansavimu per trečiuosius asmenis.

Vyriausiosios rinkimų komisijos narys,
pirmininko pavaduotojas

Andrius Puksas

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Patarėja

Janina Latvienė